

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی زنجان

گزارش اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی سال ۱۳۹۳

استان زنجان

معاونت هماهنگی برنامه و بودجه

۱۳۹۴

عنوان: گزارش اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی سال ۱۳۹۳ استان زنجان
مجری: فرشاد محمدی

ناظران: حمید نباتچیان، احمد خداوردی و فاطمه صفی

ناشر: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان زنجان

تاریخ انتشار: زمستان ۱۳۹۴ تیراژ: ۷۵ فروست: ۶۹۹

آدرس: زنجان، بلوار دارالقرآن، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان زنجان

تلفن: ۳۳۱۴۲۴۲۴-۰۲۴ دورنگار: ۳۳۱۴۲۳۸۳-۰۲۴ کد پستی ۴۵۱۳۸۶۹۹۹۸

پست الکترونیک: info-zn@mporg.ir جایگاه اینترنتی: zanjan-mporg.ir

تمام حقوق این اثر متعلق به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان زنجان می‌باشد.

پیشگفتار:

تهیه گزارش اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان زنجان در راستای عمل به ماده ۲۱۳ قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران است که تمامی دستگاه‌های اجرایی را مکلف به ارائه گزارشی از عملکرد و ارزیابی میزان پیشرفت برنامه‌های آن دستگاه نموده است. با این رویکرد و متناسب با شرح وظایف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، ارائه تصویری از پیشرفت و موفقیت هر بخش به‌عنوان برآیندی از توسعه استان در راستای نیل به اهداف، کاستی‌ها و خلأهای اجرای برنامه را نمایان ساخته و این فرصت را پیش روی برنامه‌ریزان استان قرار می‌دهد تا از تجارب حاصل شده از اجرای این برنامه در تدوین برنامه‌های میان‌مدت آتی استفاده نمایند.

ارزیابی عملکرد برنامه در استان با عنوان «گزارش اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی سال ۱۳۹۳ استان زنجان» در قالب امور فرا بخشی، امور زیربنایی و تولیدی، امور فرهنگی و اجتماعی تهیه گردیده است. از آنجائی که انتظار می‌رود احکام برنامه‌های توسعه، بر سطح توسعه‌یافتگی استان‌ها اثرگذار باشند؛ بنابراین با استفاده از متغیرهای کلیدی وضعیت بخش‌های مختلف در دوره ۹۳-۱۳۹۰ با توجه به محدودیت اطلاعات ثبتی به تصویر کشیده شده است.

در خاتمه، لازم می‌دانم از همکاران معاونت هماهنگی برنامه‌بودجه و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط که در تهیه و تدوین گزارش مزبور مشارکت داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم.

رحیم عصفوری

رئیس سازمان

فهرست مطالب

بخش اول: رشد اقتصاد ملی دانایی محور در تعامل با اقتصاد جهانی.....	۱
فصل اول: تحلیل ساختار جمعیت، بازار کار و سیاست‌های توسعه انسانی.....	۳
- جمعیت.....	۵
الف) ترکیب سنی و جنسی جمعیت استان.....	۵
۱- جمعیت و نرخ رشد.....	۵
۲- ضریب جوانی.....	۶
۳- نسبت جنسی.....	۷
۴- تراکم نسبی جمعیت.....	۷
۵- ضریب تکفل خالص.....	۹
ب) بررسی جمعیت شهری و روستایی استان.....	۹
ج) بازار کار.....	۱۰
۱- تقاضای نیروی کار.....	۱۱
- جمعیت فعال.....	۱۱
- نرخ مشارکت اقتصادی.....	۱۱
- نرخ مشارکت اقتصادی مناطق شهری.....	۱۲
- نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت مناطق روستایی استان.....	۱۲
-- نرخ اشتغال.....	۱۳
د) عرضه نیروی کار.....	۱۳
- نرخ بیکاری.....	۱۳
- بهره‌وری نیروی کار.....	۱۵
ه) توسعه انسانی.....	۱۷
-تشکیل سرمایه انسانی.....	۱۷
۱- نرخ باسوادی.....	۱۷
۲- نسبت شاغلان لیسانس و بالاتر به کل شاغلان.....	۱۸
۳- شاخص توسعه انسانی استان.....	۱۹
فصل دوم: تحلیل ساختار رشد اقتصادی و ثبات اقتصادی.....	۲۱
۱- رشد اقتصادی.....	۲۳
۲- سهم ارزش افزوده بخشی، از تولید ناخالص بدون نفت.....	۲۴
۳- درآمد یا تولید سرانه استان.....	۲۶
تولید سرانه.....	۲۶
۴- نسبت مصرف واسطه / ستانده کل (کل اقتصاد و بخش‌های اقتصادی).....	۲۷

۲۹	تورم
۲۹	نرخ تورم
۲۹	تحلیل نهادهای پولی و مالی
۳۰	۱- بورس
۳۱	۲- بانکها
۳۱	- مانده سپرده های بانکی
۳۴	۳- تسهیلات اعطایی
۳۵	۴- مزیت نسبی بانک های استان
۳۶	۵- کارایی بانک های استان
۴۱	بخش دوم: تحلیل بخشی زیربنایی، تولیدی و اجتماعی
۴۳	فصل اول
۴۵	-انرژی
۴۵	۱- بررسی شاخص های کلیدی اصلی بخش انرژی
۴۵	- عرضه و تقاضای انرژی و میزان رشد آن
۴۵	الف) عرضه انرژی
۴۵	ب) تقاضای انرژی
۴۵	۱. برق
۴۷	۲. فرآورده های نفتی
۴۹	۳- گاز طبیعی
۵۲	ج) مصرف نهایی انرژی
۵۸	- حمل و نقل
۵۹	۱- بررسی وضعیت حمل و نقل استان
۶۷	۲- میزان سرویس دهی حمل و نقل
۶۷	۳- بررسی عملکرد سرویس دهی حمل و نقل استان طی ۱۳۹۳-۱۳۹۰
۶۹	- عمران شهری
۶۹	۲- ضریب شهرنشینی
۷۰	۳- تراکم جمعیت شهرنشین
۷۲	۴- بررسی سهم جمعیت شهری شهرستان های استان و روند تغییرات جمعیت شهرنشین استان
۷۶	- بررسی شاخص های کلیدی اصلی بخش
۸۶	- عمران روستایی
۹۲	- بررسی شاخص های کلیدی اصلی بخش
۱۰۳	- مسکن
۱۰۶	-ارتباطات و فن آوری اطلاعات

۱۰۹.....	فصل دوم.....
۱۱۱.....	- آموزش و پرورش عمومی.....
۱۱۵.....	- آموزش عالی و پژوهش.....
۱۱۹.....	- تأمین اجتماعی.....
۱۲۲.....	- فرهنگ و هنر.....
۱۲۷.....	فصل سوم.....
۱۲۹.....	- آب.....
۱۳۲.....	- کشاورزی.....
۱۳۲.....	الف) بررسی شاخص‌های کلیدی اصلی بخش.....
۱۳۸.....	-صنعت و معدن.....
۱۳۸.....	الف) شاخص‌های کلیدی اصلی بخش.....
۱۴۱.....	-تحلیل تجارت خارجی (بازرگانی).....
۱۴۱.....	الف) بخش بازرگانی خارجی استان.....
۱۴۵.....	بخش سوم: آمایش سرزمین و توازن منطقه ای.....
۱۴۷.....	فصل اول: آمایش سرزمین.....
۱۴۹.....	- نظام درآمد- هزینه استان.....
۱۵۵.....	بخش چهارم: تامین امنیت ملی.....
۱۵۹.....	فصل ششم: امور قضایی.....
۱۵۹.....	الف) عملکرد شاخص‌های کلیدی اصلی بخش.....
۱۶۳.....	بخش پنجم: نوسازی دولت و ارتقای اثربخشی حاکمیت.....
۱۶۵.....	فصل اول: نظام اداری و مدیریت.....
۱۶۷.....	۱- کارایی و بهره‌وری اداری و مدیریتی استان.....
۱۶۹.....	۲- اندازه دولت محلی.....

فهرست جداول

جدول شماره ۱:	روند تغییرات جمعیت استان طی دوره ۱۳۹۰-۱۳۳۵.....	۵.....
جدول شماره ۲:	نسبت جوانی جمعیت استان به تفکیک شهری و روستایی در دوره ۱۳۸۵-۹۰.....	۷.....
جدول شماره ۳-	شاخص‌های جمعیتی استان در دوره ۱۳۹۰-۹۳.....	۸.....
جدول شماره ۴-	شاخص نیروی کار استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۰.....	۱۳.....
جدول شماره ۵-	شاخص نیروی کار استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۱.....	۱۴.....
جدول شماره ۶-	شاخص نیروی کار استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۲.....	۱۴.....
جدول شماره ۷-	شاخص نیروی کار استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۳.....	۱۵.....
جدول شماره ۸-	شاخص بهره‌وری نیروی کار استان در سال ۱۳۹۰.....	۱۶.....
جدول شماره ۹-	شاخص تشکیل سرمایه انسانی در دوره ۱۳۹۰-۹۳.....	۱۸.....
جدول شماره ۱۰-	شاخص توسعه انسانی استان زنجان در در دوره ۸۷-۱۳۸۱.....	۱۹.....
جدول شماره ۱۱-	میزان تولید ناخالص داخلی استان به قیمت‌های جاری در دوره ۱۳۹۰-۹۲.....	۲۴.....
جدول شماره ۱۲-	میزان تولید ناخالص داخلی استان به قیمت‌های ثابت در دوره ۱۳۹۰-۹۲.....	۲۴.....
جدول شماره ۱۳-	ارزش‌افزوده بخش‌های اقتصادی استان به قیمت جاری در دوره ۱۳۹۰-۹۲.....	۲۵.....
جدول شماره ۱۴-	میزان رشد ارزش‌افزوده بخش‌های اقتصادی استان به قیمت‌های جاری در دوره ۱۳۹۰-۹۲.....	۲۵.....
جدول شماره ۱۵-	سهم ارزش‌افزوده بخش‌های اقتصادی استان در دوره ۱۳۹۰-۹۲.....	۲۶.....
جدول شماره ۱۶-	مقایسه تولید سرانه استان و کشور به قیمت جاری سالهای ۱۳۹۰-۹۲.....	۲۷.....
جدول شماره ۱۷-	نسبت مصرف واسطه به ستانده بخش‌های اقتصادی استان در دوره ۱۳۹۰-۹۲.....	۲۸.....
جدول شماره ۱۸-	نسبت مصرف واسطه‌ای به کل ستانده فعالیت‌های بخشی اقتصاد استان (ساختار ۱۵ بخشی) در دوره ۱۳۹۰-۹۲.....	۲۸.....
جدول شماره ۱۹-	شاخص عمومی قیمت‌ها و نرخ تورم استان زنجان در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۰.....	۲۹.....
جدول شماره ۲۰-	شاخص‌های نهادهای مالی بورس منطقه ای زنجان در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۰.....	۳۰.....
جدول شماره ۲۱-	شاخص نهادهای مالی استان در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۱.....	۳۳.....
جدول شماره ۲۲-	سهم شاخص نهادهای مالی استان در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۱.....	۳۳.....
جدول شماره ۲۳-	شاخص نهادهای پولی استان در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۱.....	۳۵.....
جدول شماره ۲۴-	سهم شاخص نهادهای پولی استان در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۱.....	۳۵.....
جدول شماره ۲۵-	مزیت نسبی بخش بانکی استان در سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۰.....	۳۶.....
جدول شماره ۲۶-	کارایی، مانده سپرده و تعداد کارکنان بانک‌های استان در سال ۱۳۹۱.....	۳۷.....
جدول شماره ۲۷-	کارایی، مانده سپرده و تعداد کارکنان بانک‌های استان در سال ۱۳۹۲.....	۳۸.....
جدول شماره ۲۸-	کارایی، مانده سپرده و تعداد کارکنان بانک‌های استان در سال ۱۳۹۳.....	۳۹.....
جدول شماره ۲۹-	مصرف برق بخش‌های اقتصادی استان در دوره ۱۳۹۲-۱۳۹۰.....	۴۶.....
جدول شماره ۳۰-	سهم مصرف برق بخش‌های اقتصادی استان در دوره ۱۳۹۲-۱۳۹۰.....	۴۶.....
جدول شماره ۳۱-	نرخ رشد سالانه مصرف برق بخش‌های اقتصادی استان در آن دوره.....	۴۶.....

جدول شماره ۳۲- میزان و سهم مصرف فرآورده‌های نفتی استان در دوره ۹۲-۱۳۹۰.....	۴۷
جدول شماره ۳۳- میزان مصرف فرآورده‌های نفتی استان برحسب میلیون بشکه معادل نفت خام در دوره ۹۲-۱۳۹۰.....	۴۸
جدول شماره ۳۴- میزان و سهم مصرف هریک از فرآورده‌های نفتی در کشور و استان زنجان در دوره ۹۲-۱۳۹۰.....	۴۸
جدول شماره ۳۵- مصرف گاز طبیعی بخش های اقتصادی استان در دوره ۹۲-۱۳۹۰.....	۴۹
جدول شماره ۳۶- سهم مصرف گاز طبیعی استان از کشور در دوره ۹۲-۱۳۹۰.....	۵۱
جدول شماره ۳۷- مصرف نهایی انرژی در استان بر حسب حامل‌های انرژی و بخش در دوره ۹۲-۱۳۹۰.....	۵۳
جدول شماره ۳۸- سهم مصرف بخش‌های استان از مصرف نهایی انرژی بر حسب حامل‌های انرژی در دوره ۹۲-۱۳۹۰.....	۵۴
جدول شماره ۳۹- شاخص‌های کلان بخش انرژی در استان زنجان در دوره ۹۲-۱۳۹۰.....	۵۶
جدول شماره ۴۰- مصرف سرانه انرژی در استان در دوره ۹۲-۱۳۹۰.....	۵۸
جدول شماره ۴۱- طول راه های استان و شهرستان به تفکیک نوع راه در سال ۱۳۹۳.....	۶۳
جدول شماره ۴۲- سهم انواع راه هادراستان و شهرستانها در سال ۱۳۹۳.....	۶۴
جدول شماره ۴۳- سهم شهرستان از انواع راه های استان در سال ۱۳۹۳.....	۶۵
جدول شماره ۴۴- مشخصات راه های روستایی استان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳.....	۶۶
جدول شماره ۴۵- مسافران جایجا شده استان در دوره‌های ۹۳-۱۳۹۰.....	۶۸
جدول شماره ۴۶- بارحمل شده استان در دوره‌های ۹۳-۱۳۹۰.....	۶۸
جدول شماره ۴۷- توزیع جمعیت شهرنشین شهرستان‌های استان در دوره ۹۲-۱۳۹۰.....	۶۹
جدول شماره ۴۸- تراکم جمعیت شهری شهرهای استان زنجان در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۳.....	۷۱
جدول شماره ۴۹- تغییرات جمعیت شهری استان طی سال‌های ۹۳-۱۳۳۵.....	۷۲
جدول شماره ۵۰- سهم جمعیت شهرنشین شهرستان‌های استان از جمعیت شهرنشین استان در سال ۱۳۹۳ ...	۷۴
جدول شماره ۵۱- مجموعه نقاط شهری و سیر تکوین و رشد جمعیت نقاط شهری شهرستان‌های استان طی دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۰.....	۷۵
جدول شماره ۵۲- وضعیت شاخص‌های آب و فاضلاب شهری استان زنجان در سال ۱۳۹۳.....	۷۶
جدول شماره ۵۳- سهم انشعاب و فروش آب شرب شهرستان‌های استان از کل استان در سال ۱۳۹۳.....	۷۷
جدول شماره ۵۴- وضعیت شبکه جمع‌آوری فاضلاب شهری و انشعابات آن به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳.....	۷۸
جدول شماره ۵۵- سرانه فضای سبز مناطق شهری استان زنجان ۹۳-۱۳۹۰.....	۷۹
جدول شماره ۵۶- هزینه و درآمد شهرداری‌های استان در سال ۱۳۹۰.....	۸۱
جدول شماره ۵۷- هزینه و درآمد شهرداری‌های استان در سال ۱۳۹۳.....	۸۳
جدول شماره ۵۸- مشخصات سکونتگاه‌های شهری و روستایی شهرستان‌های استان در سال ۱۳۹۳.....	۸۶
جدول شماره ۵۹- روند تحولات خانوار و بعد خانوار نقاط روستایی استان طی چهار دهه گذشته.....	۸۹
جدول شماره ۶۰- نحوه توزیع جمعیت روستایی استان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳.....	۹۰

جدول شماره ۶۱- تغییرات جمعیت نقاط روستایی استان (بدون جمعیت غیرساکن) در سال‌های ۹۲-۱۳۳۵.....	۹۱
جدول شماره ۶۲- تعداد آبادی‌های برخوردار از آب شرب سالم لوله‌کشی شده استان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳.....	۹۲
جدول شماره ۶۳- تعداد روستاهای برخوردار از شبکه فاضلاب استان در سال ۱۳۹۳.....	۹۳
جدول شماره ۶۴- روستاهای بهره‌مند از آب‌لوله‌کشی به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳.....	۹۴
جدول شماره ۶۵- آبادی‌های دارای سکنه بهره‌مند از انرژی برق به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳.....	۹۶
جدول شماره ۶۶- آبادی‌های برخوردار از گاز طبیعی شهرستان‌های استان در سال ۱۳۹۳.....	۹۷
جدول شماره ۶۷- وضعیت کمی و کیفی راه‌های روستایی شهرستان‌های استان در سال ۱۳۹۳.....	۹۹
جدول شماره ۶۸- وضعیت آبادی‌های برخوردار از مطالعات تهیه طرح‌های هادی روستایی استان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳.....	۱۰۱
جدول شماره ۶۹- توزیع شهرستانی اجرای طرح هادی روستاهای استان تا سال ۱۳۹۳.....	۱۰۲
جدول شماره ۷۰- مقایسه تعداد و مقدار تولید واحدهای مسکونی استان به ازای هر هزار نفر جمعیت در دوره ۹۰-۱۳۸۵.....	۱۰۵
جدول شماره ۷۱- تعداد خانوار، واحدهای مسکونی، تراکم خانوار و نفر در واحد مسکونی استان در دوره ۱۳۹۰-۱۳۸۵.....	۱۰۶
جدول شماره ۷۲- تعداد دفاتر پست و صندوق‌های پستی استان در سال ۱۳۹۳.....	۱۰۷
جدول شماره ۷۳- تعداد مرسولات پستی استان در سال ۱۳۹۳.....	۱۰۷
جدول شماره ۷۴- تعداد تلفن‌های ثابت و همراه استان در سال ۱۳۹۳.....	۱۰۸
جدول شماره ۷۵- مزیت نسبی بخش پست و مخابرات در استان زنجان در دوره ۹۲-۱۳۹۰.....	۱۰۸
جدول شماره ۷۶- شاخص‌های بخش آموزش و پرورش استان در طی سال‌های تحصیلی ۹۴-۱۳۹۲.....	۱۱۱
جدول شماره ۷۷- عملکرد شاخص‌های بخش آموزش و پرورش استان در طی سال‌های تحصیلی ۹۴-۱۳۹۲.....	۱۱۲
جدول شماره ۷۸- تعداد و نسبت آموزش دیدگان مراکز فنی و حرفه‌ای استان و کشور طی دوره ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۱۳
جدول شماره ۷۹- تعداد و نسبت اعضای هیات علمی دانشگاه‌های استان و کشور در دوره ۱۳۹۴-۱۳۹۳.....	۱۱۶
جدول شماره ۸۰- تعداد دانشجویان به تفکیک دوره و گروه تحصیلی سال ۱۳۹۴-۱۳۹۳.....	۱۱۶
جدول شماره ۸۱- تعداد دانشجویان استان به تفکیک شهرستان و دوره تحصیلی سال ۱۳۹۴-۱۳۹۳.....	۱۱۷
نمودار شماره ۲۴: تعداد دانشجویان استان به تفکیک شهرستان و دوره تحصیلی سال ۱۳۹۴-۱۳۹۳.....	۱۱۷
جدول شماره ۸۲- تعداد دانشجویان به تفکیک دوره و دانشگاه در سال تحصیلی ۹۴-۹۳.....	۱۱۸
جدول شماره ۸۳- تعداد دانشجویان ورودی به تفکیک دوره تحصیلی و شهرستان در سال تحصیلی ۹۴-۹۳.....	۱۱۸
جدول شماره ۸۴- بیمه‌شدگان خدمات درمانی و تأمین اجتماعی در دوره ۹۳-۱۳۹۲.....	۱۱۹
جدول شماره ۸۵- شاخص‌های بهداشت و درمان استان در دوره ۹۳-۱۳۹۲.....	۱۲۰
جدول شماره ۸۶: مشخصات مربوط به کتابخانه‌های عمومی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳.....	۱۲۲

جدول شماره ۸۷- مشخصات مطبوعات فعال استان طی سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳.....	۱۲۳
جدول شماره ۸۸- میزان تولید برنامه های رادیو و تلویزیون مرکز زنجان بر حسب موضوع در سال ۱۳۹۳.....	۱۲۴
جدول شماره ۸۹- میزان تولید برنامه ها در مرکز زنجان به تفکیک مخاطب.....	۱۲۴
جدول شماره ۹۰- شاخص های بخش فرهنگ و هنر استان سالهای ۱۳۹۲-۱۳۹۳.....	۱۲۵
جدول شماره ۹۱- تعداد ازدیدکنندگان از موزه ها و بناهای تاریخی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۲.....	۱۲۵
جدول شماره ۹۲- گردشگران خارجی استفاده از هتلها بر حسب کشور متبوع.....	۱۲۵
جدول شماره ۹۳- مشخصات منابع آب های زیرزمینی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۳۰
جدول شماره ۹۴- منابع، مصارف و استحصال آب های سطحی زیرزمینی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۳۱
جدول شماره ۹۵- سطح کاشت و میزان تولید محصولات کشاورزی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۲.....	۱۳۴
جدول شماره ۹۶- سطح مراتع و جنگلهای استان در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۰.....	۱۳۵
جدول شماره ۹۷- تولیدات دامی و آبزیان استان در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۲.....	۱۳۵
جدول شماره ۹۸- شاخص کلان بخش کشاورزی سال ۹۲-۱۳۹۰.....	۱۳۶
جدول شماره ۹۹- مزیت نسبی بخش کشاورزی استان برحسب گروه های اصلی در سال های ۱۳۹۲-۱۳۹۰... ۱۳۷	۱۳۷
جدول شماره ۱۰۰- میزان نسبت مصرف واسطه به ستانده بخش کشاورزی استان برحسب گروه های اصلی در سال های ۱۳۹۲-۱۳۹۰.....	۱۳۷
جدول شماره ۱۰۱- میزان نسبت مصرف واسطه به ستانده بخش صنعت و معدن استان برحسب گروه های اصلی در سال های ۱۳۹۲-۱۳۹۰.....	۱۳۹
جدول شماره ۱۰۲- مزیت نسبی بخش صنعت و معدن استان در سال های ۹۲-۱۳۹۰.....	۱۳۹
جدول شماره ۱۰۳- شاخص کارگاه های صنعتی ۴۹-۱۰ نفر کارکن استان در سال های ۹۲-۱۳۹۰.....	۱۴۰
جدول شماره ۱۰۴- شاخص کارگاه های صنعتی ۵۰ نفر کارکن و بیشتر استان در سال های ۹۲-۱۳۹۰.....	۱۴۰
جدول شماره ۱۰۵- ارزش صادرات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۴۱
جدول شماره ۱۰۶- سهم ارزش صادرات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۴۲
جدول شماره ۱۰۷- ارزش واردات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۴۳
جدول شماره ۱۰۸- سهم ارزش واردات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۴۳
جدول شماره ۱۰۹- ضریب برداشت از درآمدهای استانی سال های ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۵۰
جدول شماره ۱۱۰- عملکرد درآمدهای استانی استان در سال های ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۵۱
جدول شماره ۱۱۱- نسبت درآمد مالیاتی به اعتبارات هزینه ای استانی در سال های ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۵۲
جدول شماره ۱۱۲- شاخص خودکفایی مالی استان ۱۳۹۳-۱۳۹۰.....	۱۵۳
جدول شماره ۱۱۳- شاخص های درآمدی و اعتبارات استانی استان در سال های ۹۲-۱۳۸۹.....	۱۵۴
جدول شماره ۱۱۴- مقدار و سهم تصادفات وسایل نقلیه شهری و برون شهری استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۶۰
جدول شماره ۱۱۵- شاخص های بخش امور قضایی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰.....	۱۶۱
جدول شماره ۱۱۶- بهره‌وری نیروی کار استان به تفکیک بخش در سال ۱۳۹۰.....	۱۶۷
جدول شماره ۱۱۷- بهره‌وری نیروی کار استان به تفکیک بخش در سال ۱۳۹۱.....	۱۶۸

جدول شماره ۱۱۸- بهره‌وری نیروی کار استان به تفکیک بخش در سال ۱۳۹۲..... ۱۶۸
جدول شماره ۱۱۹- شاخص‌های دولت محلی استان در سال‌های ۹۳-۱۳۹۰..... ۱۶۹

فهرست نمودار و نقشه

- نمودار شماره ۱- هرم سنی جمعیت استان زنجان در سال ۱۳۹۰..... ۶
نقشه شماره ۱: تراکم نسبی جمعیت استان در سال ۱۳۹۳..... ۸
نمودار شماره ۲- تحولات جمعیت شهری و روستایی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰..... ۱۰
نمودار شماره ۳- نرخ باسوادی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰..... ۱۸
نمودار شماره ۴- سهم سپرده‌های بانکی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰..... ۳۲
نمودار شماره ۵- سهم مانده تسهیلات اعطایی بانک‌های استان در دوره‌های ۹۳-۱۳۹۱..... ۳۴
نمودار شماره ۶- میزان مصرف فرآورده‌های نفتی استان در دوره ۹۲-۱۳۹۰..... ۴۹
نمودار شماره ۷- میزان مصرف گاز طبیعی بخش‌های اقتصادی استان در دوره ۹۲-۱۳۹۰..... ۵۰
نمودار شماره ۸- سهم مصرف گاز طبیعی استان از کشور در دوره ۹۲-۱۳۹۰..... ۵۱
نمودار شماره ۹- روند مصرف نهایی انرژی در استان زنجان در دوره ۹۲-۱۳۹۰..... ۵۵
نمودار شماره ۱۰- ترکیب مصرف نهایی انرژی استان بر حسب نهاده‌های اصلی انرژی در دوره ۱۳۹۲-۱۳۹۰..... ۵۵
نمودار شماره ۱۱- شدت مصرف انرژی در استان زنجان در دوره ۹۲-۱۳۹۰..... ۵۷
نمودار شماره ۱۲- سهم جمعیت شهری شهرستان‌های استان در سال ۱۳۹۳..... ۷۰
نمودار شماره ۱۳- رشد سالانه جمعیت شهری استان در سال ۱۳۹۳-۱۳۳۵..... ۷۳
نمودار شماره ۱۴- مقایسه هزینه و درآمد شهرداری‌های استان در سال ۱۳۹۳..... ۸۵
نمودار شماره ۱۵: مقایسه تعداد آبادی‌های دارای سکنه و خالی از سکنه..... ۸۷
نمودار شماره ۱۶- روند نسبت جمعیت شهری و روستایی استان از کل جمعیت استان طی سال‌های ۹۰-۱۳۳۵..... ۸۹
نمودار شماره ۱۷- رشد سالانه جمعیت روستایی استان در سال‌های ۱۳۹۳-۱۳۳۵..... ۹۱
نمودار شماره ۱۸- مقایسه آبادی‌های برخوردار از آب‌لوله‌کشی با آبادی‌های دارای سکنه استان در سال ۱۳۹۳..... ۹۳
نمودار شماره ۱۹- مقایسه آبادی‌های برق‌دار با آبادی‌های دارای سکنه استان سال ۱۳۹۳..... ۹۵
نمودار شماره ۲۰- آبادی‌های بهره‌مند از گاز طبیعی به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳..... ۹۸
نمودار شماره ۲۱- توزیع نوع راه‌های روستایی شهرستان‌های استان به تفکیک آسفالت، شوسه در سال ۱۳۹۳..... ۱۰۰
نمودار شماره ۲۲- توزیع شهرستانی روستاهای برخوردار از اجرا و مطالعه طرح‌های روستایی استان تا سال ۱۳۹۳..... ۱۰۳
نمودار شماره ۲۳- سهم آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای استان به کشور در دوره ۹۳-۱۳۹۰..... ۱۱۳
نمودار شماره ۲۴: تعداد دانشجویان استان به تفکیک شهرستان و دوره تحصیلی سال ۱۳۹۴-۱۳۹۳..... ۱۱۷
نمودار شماره ۲۵- ارزش صادرات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰..... ۱۴۲
نمودار شماره ۲۶- ارزش واردات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰..... ۱۴۴
نمودار شماره ۲۷- ضریب برداشت از درآمدهای استانی در سال‌های ۹۳-۱۳۹۰..... ۱۵۰

- نمودار شماره ۲۸- نسبت درآمد مالیاتی به کل درآمد استان در سال‌های ۱۳۹۰-۹۳..... ۱۵۱
- نمودار شماره ۲۹- نسبت درآمد مالیاتی به اعتبارات هزینه‌ای استان در سال‌های ۱۳۹۰-۹۳..... ۱۵۲
- نمودار شماره ۳۰- شاخص خودکفایی مالی استان ۱۳۹۰-۱۳۹۳..... ۱۵۴
- نمودار شماره ۳۱- سهم تصادفات درون‌شهری و برون‌شهری از کل تصادفات استان در دوره ۱۳۹۰-۹۳..... ۱۶۰

بخش اول

رشد اقتصاد ملی دانایی

محور در تعامل با اقتصاد جهانی

فصل اول

تحلیل ساختار جمعیت، بازار
کار و سیاست‌های توسعه انسانی

- جمعیت

الف) ترکیب سنی و جنسی جمعیت استان

۱- جمعیت و نرخ رشد

براساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰، جمعیت استان زنجان ۱۰۱۵ هزار نفر بوده است. از این تعداد جمعیت ۵۰۹ هزار نفر مرد و ۵۰۶ هزار نفر زن بوده است. نرخ رشد سالانه جمعیت استان در این نیم دهه (۱۳۸۵-۱۳۹۰)، ۱/۰۴ درصد است. سال ۱۳۹۰، سهم جمعیت استان از جمعیت کشور ۱/۳۵ درصد بوده که نسبت به سال ۱۳۸۵، ۰/۲ درصد کاهش یافته است.

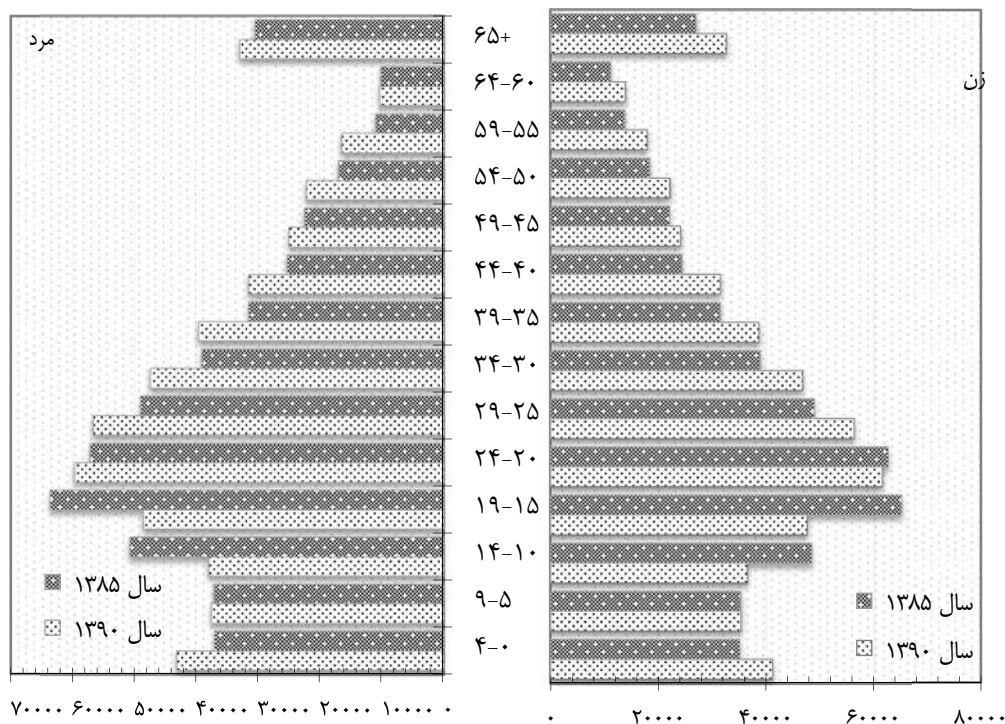
جدول شماره ۱: روند تغییرات جمعیت استان طی دوره ۱۳۹۰-۱۳۳۵

(نفر/ درصد)

سال	جمعیت	شهری	روستایی	متوسط رشد سالانه
۱۳۳۵	۳۸۶۲۰۱	۴۷۱۵۹	۳۳۹۰۴۲	**
۱۳۴۵	۴۶۷۲۶۲	۱۱۱۹۰۷	۳۵۵۳۵۵	۱/۹۲
۱۳۵۵	۵۸۴۵۷۰	۱۷۲۵۳۹	۴۱۲۰۳۱	۲/۲۷
۱۳۶۵	۷۸۵۴۹۷	۳۴۴۴۶۳	۴۴۱۰۳۴	۳
۱۳۷۵	۹۰۱۷۲۴	۴۶۲۰۸۰	۴۳۹۶۴۴	۱/۳۹
۱۳۸۵	۹۶۴۶۰۱	۵۶۶۹۹۱	۳۹۷۶۱۰	۰/۶۸
۱۳۹۰	۱۰۱۵۷۳۴	۶۳۴۸۰۹	۳۸۰۹۲۵	۱/۰۴

مأخذ: ۱- سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال‌های مربوطه ۲- محاسبه گزارش

نمودار شماره ۱- هرم سنی جمعیت استان زنجان در سال ۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰

۲- ضریب جوانی

ضریب جوانی یا شاخص ورتهایم^۱ سالهای ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ جمعیت استان به ترتیب ۲۵ درصد و ۲۳ درصد می باشد. طی این نیم دهه ضریب جوانی جمعیت استان ۲ درصد کاهش یافته است. طبق شاخص ورتهایم، اگر نسبت جمعیت زیر ۱۵ سال به مرز ۲۰ درصد برسد نمایانگر جامعه‌ای پیر خواهد بود. طبق نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ استان، شاخص ضریب جوانی مناطق شهری استان در حال نزدیک شدن به مرز ۲۰ درصد است و این نرخ چنانچه روند نزولی داشته باشد با موضوع پیری جمعیت و عدم تولید نسل نیروی انسانی جوان مواجه خواهد بود.

۱- مرکز آمار ایران. شاخص ورتهایم $\sum_0^w P \geq 40\% \sum_0^{14} P$

جدول شماره ۲: نسبت جوانی جمعیت استان به تفکیک شهری و روستایی

در دوره ۹۰-۱۳۸۵

(درصد)

شرح	کل	نقاط شهری	نقاط روستایی
۱۳۸۵	۲۵	۲۳	۲۸
۱۳۹۰	۲۳	۲۲	۲۴

مأخذ: ۱- سرشماری عمومی نفوس و مسکن سالهای مربوطه ۲- محاسبه گزارش

۳- نسبت جنسی

نسبت جنسی معیار بسیار مهم و پرکاربرد در شناخت و تحلیل جمعیت است و از تقسیم جمعیت مردان به جمعیت زنان به دست می‌آید و با ضرب آن در ۱۰۰ بیانگر تعداد مردان در مقابل هر ۱۰۰ زن است. عدد ۱۰۰ بیانگر توازن بین دو جنس است و فزونی آن از ۱۰۰ نشان‌دهنده بیشتر بودن تعداد مردان نسبت به زنان است و یا برعکس آن می‌تواند باشد.

نسبت جنسی بین ۹۵ تا ۱۰۲ در کل جمعیت یک نسبت معمول به حساب می‌آید. نسبت‌های بیش از دامنه ۹۰ تا ۱۰۵ به‌عنوان نسبت‌های فوق‌العاده و مفرط شناخته می‌شوند. نسبت جنسی می‌تواند به واسطه مهاجرت یا مرگ و میر شدید یک جنس تحت تأثیر قرار گیرد و از محدوده معمول فراتر رود.

براساس سرشماری سال ۱۳۹۰، از جمعیت ۱۰۱۵۷۳۴ نفری استان زنجان، ۵۰۹۱۹۲ نفر مرد (۵۰/۱۳ درصد) و ۵۰۶۵۴۲ نفر زن (۴۹/۸۷ درصد) بوده است. این ارقام در سال ۱۳۸۵ برابر با ۴۸۱۶۹۹ نفر مرد (۴۹/۹۳ درصد) و ۴۸۲۹۰۲ نفر زن (۵۰/۰۷ درصد) بوده است.

نسبت جنسی جمعیت استان در سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ به ترتیب ۹۹/۸ و ۱۰۰/۵ بوده است. مقایسه نسبت جنسی سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰، شاهد افزایش جمعیت مردان نسبت به جمعیت زنان استان هستیم.

۴- تراکم نسبی جمعیت

نحوه اشغال بخش‌های مختلف سرزمین به نوعی نشانگر هویت خاص اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آن و ارائه‌دهنده چشم اندازه‌های متفاوت موجود در آن است.

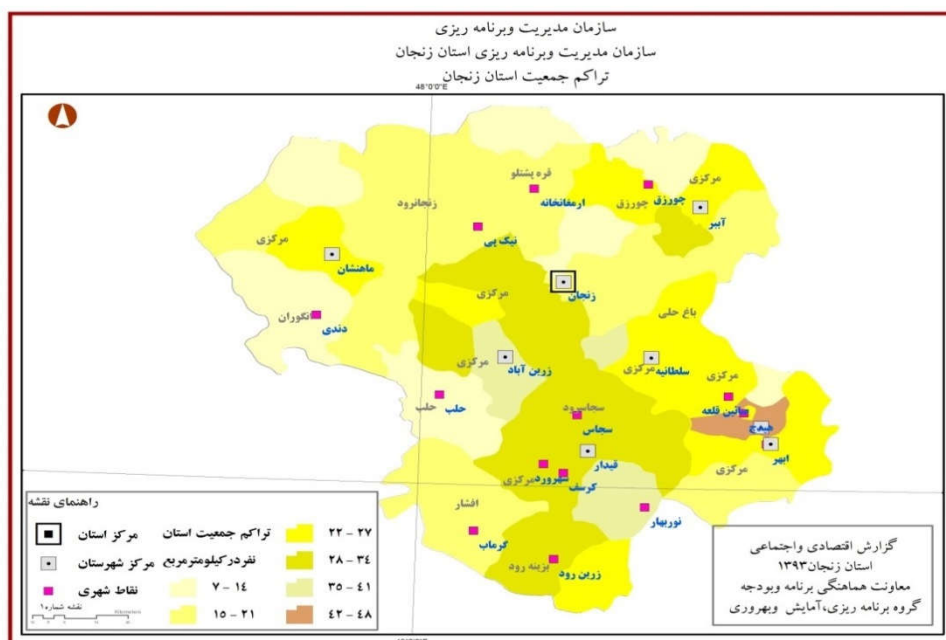
تراکم جمعیت از جمله شاخص‌هایی است که در این زمینه قابل طرح و بررسی است، این شاخص جمعیتی که از رابطه میان تعداد جمعیت و مساحت محدوده تحت اشغال آن حاصل می‌شود، ویژگی‌های جمعیتی در بُعد توزیع فضایی را به خوبی به نمایش می‌گذارد. تراکم نسبی جمعیت استان در سال ۱۳۹۳، معادل ۴۷ نفر هر کیلومتر مربع بوده است.

جدول شماره ۳- شاخص‌های جمعیتی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

شرح	جمعیت	جمعیت شهری	جمعیت روستایی	ضریب شهرنشینی	نسبت جنسی	تراکم جمعیت (کیلومتر مربع)	ضریب تکفل خالص	ضریب جوانی
۱۳۹۰	۱۰۱۵۷۳۴	۶۴۳۳۲۴	۳۷۲۴۱۰	۶۳/۳	۱۰۰/۵	۴۶	۲/۳	۲۳
۱۳۹۱	۱۰۲۶۸۳۱	۶۵۶۸۳۵	۳۶۹۹۹۵	۶۴	۱۰۰/۷	۴۶	۲/۴	۲۳
۱۳۹۲	۱۰۳۸۲۸۱	۶۷۰۶۵۳	۳۶۷۶۲۸	۶۴/۶	۱۰۰/۸	۴۷	۲/۴	۲۳/۲
۱۳۹۳	۱۰۵۰۰۹۱	۶۸۴۷۸۵	۳۶۵۳۰۷	۶۵/۲	۱۰۰/۵	۴۷	۲/۶	۲۳/۵

مأخذ: ۱- دفتر آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی زنجان ۲- محاسبه گزارش

نقشه شماره ۱: تراکم نسبی جمعیت استان در سال ۱۳۹۳

۵- ضریب تکفل خالص

ضریب تکفل خالص، نسبت کل جمعیت به جمعیت شاغل منهای یک است و نشان می‌دهد که یک نفر شاغل چند نفر غیر از خود را سرپرستی می‌کند و جوابگوی نیازهای چند نفر است. سال ۱۳۹۰، ضریب تکفل خالص استان ۲/۳ نفر بود که در سالهای بعد ۲/۴ نفر سال ۱۳۹۱، ۲/۴ نفر سال ۱۳۹۲ و سال ۱۳۹۳ به ۲/۶ نفر افزایش یافته است. بنابراین با مقایسه ارقام دوره فوق شاهد افزایش بار تکفل خالص استان هستیم.

ب) بررسی جمعیت شهری و روستایی استان

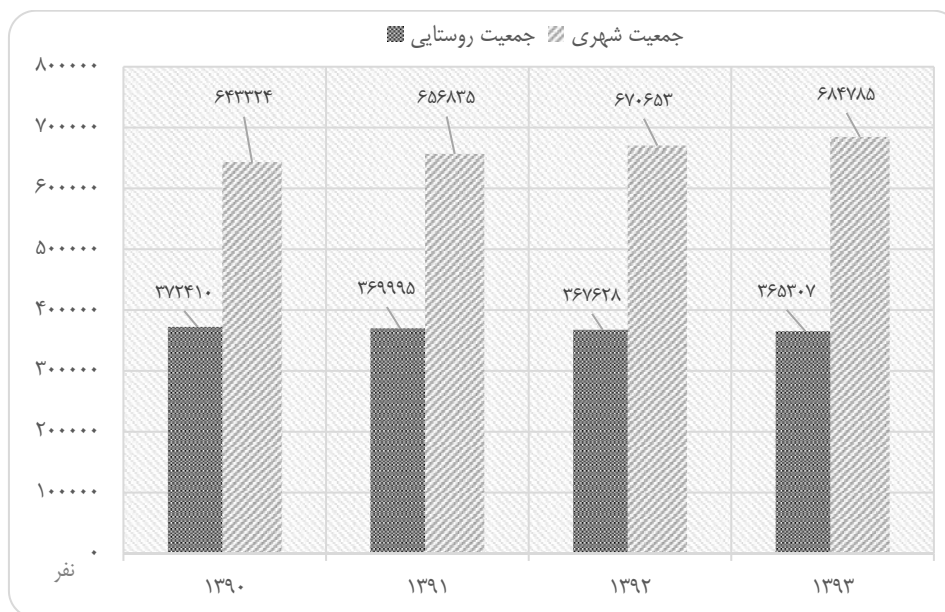
- ضریب شهرنشینی و تحولات نرخ رشد شهری و روستایی

سال ۱۳۹۳، استان زنجان متشکل از ۲۱ کانون شهری، ۹۳۲ آبادی دارای سکنه و ۲۵۴ آبادی خالی از سکنه بوده است. شهر زنجان، مرکز استان و تنها شهر بالای یکصد هزاری نفری استان است. جمعیت استان در این سال ۱۰۵۰۰۹۲ نفر برآورد شده که ۶۸۴۷۸۵ نفر از آن ساکن شهرها و مابقی ساکن روستاهای استان بوده‌اند؛ بنابراین ضریب شهرنشینی استان برابر ۶۵/۲ درصد بوده است.

سال ۱۳۹۰، جمعیت شهری استان زنجان ۶۴۳۳۲۴ نفر و جمعیت روستایی ۳۷۲۴۱۰ نفر بوده است. در این سال ضریب شهرنشینی استان ۶۳/۳ درصد و ضریب روستانشینی ۳۶/۷ درصد بوده است.

نرخ رشد سالانه جمعیت شهری استان در دوره ۹۰-۱۳۸۵، ۲/۲۹ درصد و نرخ رشد سالانه جمعیت جمعیت روستایی هم ۰/۸۵- درصد بوده است.

نمودار شماره ۲- تحولات جمعیت شهری و روستایی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

مأخذ: جدول شماره ۳

ج) بازار کار

بازار کار یکی از بازارهای مهم اقتصاد ملی است که نیروی انسانی با مؤلفه‌های عرضه و تقاضا، بازوهای نیرومند این بازار را تشکیل می‌دهد.

با توجه به اهمیت بازار کار، بروز هرگونه عدم تعادل در این بازار، تبعات سیاسی و اجتماعی عیدهای بر پیکره جوامع بر جای خواهد گذاشت. از آنجا که موضوع اشتغال و بیکاری از چالش‌ها و دغدغه‌های اساسی در اغلب دولت‌هاست؛ بنابراین کاهش میزان بیکاری و افزایش میزان اشتغال، توجه و تعمق همه متصدیان امر را می‌طلبد.

مرکز آمار ایران در نظام آمارگیری خود مشاغل را این‌گونه تعریف کرده است که همه افراد ده ساله و بیشتر که حداقل ۱ ساعت در هفته کار کرده است، شاغل محسوب می‌شود. بنابراین فعالیت‌هایی که چه از طریق مشاغل تخصصی و رسمی یا کارهای غیررسمی مانند کاسبی و ... که به درآمد و دستمزد منجر شود به‌عنوان کار و اشتغال محسوب می‌شود طوری که با این دیدگاه در طبقه‌بندی‌های اشتغال از نظر اقتصادی، اصطلاح "شغل کاذب" وجود ندارد.

اما از نظر جامعه‌شناسی که بیشتر به هنجارها و ناهنجارها و بررسی زمینه‌ها و علل پدیده‌های اجتماعی می‌پردازد، مفهوم کار، اشتغال و بیکاری، معانی دیگری به خود می‌گیرد؛ با این دید، کار و اشتغال به معنی فعالیت‌هایی‌اند که از ثبات و پایداری بیشتری برخوردارند، بنابراین بر فعالیت‌هایی که مطابق با هنجارهای اجتماعی نیست مثل قاچاق و...، یا آنچه مورد رضایت فرد نیست و کفایت اقتصادی او را نمی‌کند، چون از ثبات و دوام برخوردار نیست، نمی‌توان شغل و یا کار نامید و از آنها به‌عنوان "شغل کاذب" یاد می‌کنند.

در طول سه سال (۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳) نرخ مشارکت اقتصادی استان زنجان نسبت به کشور روند نزولی داشته، به طوری که نرخ مشارکت اقتصادی ۴۱/۶ درصد سال ۱۳۹۰ به ۳۸/۱ درصد در سال ۱۳۹۳ رسیده است.

سال ۱۳۹۰ جمعیت فعال استان ۳۴۲۲۱۹ نفر و جمعیت غیر فعال ۴۷۹۷۸۷ نفر بوده است. در همین سال میزان مشارکت اقتصادی استان و کشور به ترتیب ۴۱/۶ درصد و ۳۶/۹ درصد بوده و اختلاف شاخص مشارکت اقتصادی استان با کشور ۴/۷ درصد بوده است، این موضوع برای نقاط شهری و روستایی استان به ترتیب ۱/۱ درصد و ۱۰ درصد بالاتر از شاخص کشوری بوده است.

سال ۱۳۹۳، ۳/۵ درصد از میزان مشارکت اقتصادی استان نسبت به سال ۱۳۹۰ کاسته شده و برعکس ۰/۳ درصد به میزان مشارکت اقتصادی کشور افزوده شده است. در همین سال نرخ مشارکت اقتصادی نقاط شهری و روستایی استان از کاهش ۰/۴ و ۸/۸ درصد نسبت به سال ۱۳۹۰ روبرو بوده که این موضوع برعکس استان، نقاط شهری و روستایی کشور به ترتیب با ۰/۷ و ۱/۷ درصد افزایش روبرو بوده است.

۱- تقاضای نیروی کار

- جمعیت فعال

جمعیت فعال، مجموع شاغلان و بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر را شامل می‌شود. جمعیت فعال ۳۴۴۳۶۸ نفری سال ۱۳۹۰ استان به ۳۲۰۵۴۳ نفر در سال ۱۳۹۳ کاهش داشته است؛ به بیان دیگر کاهش جمعیت فعال استان در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال ۱۳۹۰ حدود ۶/۹ درصد بوده است.

- نرخ مشارکت اقتصادی

نرخ مشارکت اقتصادی با توجه به نقش کلیدی که در عرضه نیروی کار و تعیین نرخ بیکاری دارد از جمله متغیرهای اثرگذار در بازار کار به شمار می‌رود.

بر اساس تعریف، نرخ مشارکت اقتصادی عبارت است از نسبت جمعیت فعال (شاغل و بیکار) به جمعیت در سن کار ۱۰ سال به بالا (یا ۱۵ سال به بالا مطابق تعریف سازمان جهانی کار). بررسی روند شاخص‌های بازار کار استان زنجان مطابق نتایج مربوط به اطلاعات سرشماری نیروی انسانی و کار در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳، بیانگر روند نزولی نرخ مشارکت اقتصادی استان است؛ به نحوی که نرخ ۴۱/۶ در صدی سال ۱۳۹۰ به ۳۸/۱ در صدی مشارکت در سال ۱۳۹۳ رسیده است. روند نزولی این شاخص در میان مردان استان از ۶۵/۵ در صد به ۶۴/۵ در صد و در بین زنان از ۱۸ در صد به ۱۲/۴ درصد بوده است. کاهش میزان مشارکت اقتصادی زنان استان، طی این چهار سال در حدود پنج برابر مردان استان بوده است.

– نرخ مشارکت اقتصادی مناطق شهری

نرخ مشارکت اقتصادی سال ۱۳۹۰ مناطق شهری استان ۳۶/۹ درصد بود که در سال ۱۳۹۳ با کاهش ۰/۴ درصد به ۳۶/۵ درصد رسیده است. نرخ مشارکت اقتصادی سال ۱۳۹۰ مردان شهری استان ۶۱/۶ درصد بود که در سال ۱۳۹۳ به ۶۱/۴ کاهش یافته است. نرخ مشارکت اقتصادی زنان شهری استان در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۳ به ترتیب ۱۱/۷ درصد و ۱۱/۸ درصد بوده است. بنابراین میزان مشارکت اقتصادی زنان شهری در این دوره از ۰/۱ درصد افزایش همراه بوده است.

– نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت مناطق روستایی استان

نرخ مشارکت اقتصادی سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۳ نقاط روستایی استان به ترتیب ۴۹/۸ درصد و ۴۱ درصد بوده است. در این دو سال نرخ مشارکت اقتصادی مردان روستایی استان ۷۳/۴ درصد و ۷۰/۴ درصد بوده که نشان دهنده کاهش میزان مشارکت اقتصادی مردان روستایی در این ۴ سال بوده است. نرخ مشارکت اقتصادی سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۳ زنان روستایی استان به ترتیب ۲۸/۳ درصد و ۱۳/۴ درصد بوده که در این چهار سال بیشترین کاهش نرخ مشارکت اقتصادی با رقم ۱۵ درصد مربوط به زنان روستایی بوده است.

-- نرخ اشتغال

نرخ اشتغال سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۳ استان به ترتیب ۹۱/۶ درصد و ۹۰/۲ درصد بوده است. در این دوره نرخ اشتغال مردان از ۹۲/۵ درصد به ۹۰/۸ درصد رسید و نرخ اشتغال زنان استان هم از ۸۸/۶ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۸۷ درصد در سال ۱۳۹۳ کاهش یافته است.

(د) عرضه نیروی کار**- نرخ بیکاری**

این نماگر یکی از نماگرهای مهم در تعیین میزان عرضه نیروی کار در مناطق است. نرخ بیکاری ۸/۴ درصد سال ۱۳۹۰ استان به ۹/۸ درصد سال ۱۳۹۳ رسیده است. نرخ رشد سالانه بیکاری استان در دوره مورد بررسی معادل ۵/۲ درصد بوده است. نرخ بیکاری سال ۱۳۹۰، جمعیت مردان استان ۷/۵ درصد بود که در سال ۱۳۹۳ به ۹/۲ درصد افزایش یافته است. نرخ بیکاری سال ۱۳۹۰ جمعیت زنان استان از ۱۱/۴ درصد به ۱۳ درصد سال ۱۳۹۳ رسیده است. نرخ رشد سالانه بیکاری مردان و زنان روستایی به ترتیب ۷ درصد و ۴/۴ بوده است.

جدول شماره ۴- شاخص نیروی کار استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی

سال ۱۳۹۰

(درصد)

نرخ اشتغال	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	شرح
۹۱/۶	۴۱/۶	۸/۴	کل
۹۲/۵	۶۵/۸	۷/۵	مرد
۸۸/۶	۱۸	۱۱/۴	زن
۸۸	۳۶/۹	۱۲	کل
۹۰/۳	۶۱/۶	۹/۷	مرد
۷۵/۳	۱۱/۷	۲۴/۷	زن
۹۶/۳	۴۹/۸	۳/۷	کل
۹۵/۷	۷۳/۴	۴/۳	مرد
۹۷/۶	۲۸/۳	۲/۴	زن

مأخذ: نتایج فصلی و سالانه نیروی کار سال ۱۳۹۰

جدول شماره ۵- شاخص نیروی کار استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی
سال ۱۳۹۱

(درصد)

شرح	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ اشتغال	نرخ بیکاری
کل استان	کل	۸۸/۸	۱۱/۲
	مرد	۹۰/۵	۹/۵
	زن	۸۲/۸	۱۷/۲
مناطق شهری	کل	۸۴/۲	۱۵/۸
	مرد	۸۷/۹	۱۲/۱
	زن	۶۷/۹	۳۲/۱
مناطق روستایی	کل	۹۵/۵	۴/۵
	مرد	۶۹/۶	۵
	زن	۲۶/۶	۳/۵

مأخذ: نتایج فصلی و سالانه نیروی کار سال ۱۳۹۱

جدول شماره ۶- شاخص نیروی کار استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی
سال ۱۳۹۲

(درصد)

شرح	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ اشتغال	نرخ بیکاری
کل استان	کل	۹۰/۱	۹/۹
	مرد	۹۱/۳	۸/۷
	زن	۸۴/۶	۱۵/۴
مناطق شهری	کل	۸۶/۷	۱۳/۳
	مرد	۸۹/۳	۱۰/۷
	زن	۷۳/۹	۲۶/۱
مناطق روستایی	کل	۹۵/۴	۴/۶
	مرد	۶۸	۵/۴
	زن	۱۶/۸	۱/۹

مأخذ: نتایج فصلی و سالانه نیروی کار سال ۱۳۹۲

جدول شماره ۷- شاخص نیروی کار استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی
سال ۱۳۹۳

(درصد)

نرخ بیکاری	نرخ اشتغال	نرخ مشارکت اقتصادی	شرح	
۹/۸	۹۰/۲	۳۸/۱	کل	کل استان
۹/۲	۹۰/۸	۶۴/۵	مرد	
۱۳	۸۷	۱۲/۴	زن	
۱۱/۵	۸۸/۵	۳۶/۵	کل	مناطق شهری
۹/۹	۹۰/۱	۶۱/۴	مرد	
۱۹/۸	۸۰/۲	۱۱/۸	زن	
۷	۹۳	۴۱	کل	مناطق روستایی
۸	۹۲	۷۰/۴	مرد	
۲/۱	۹۷/۹	۱۳/۴	زن	

مأخذ: نتایج فصلی و سالانه نیروی کار سال ۱۳۹۳

- بهره‌وری نیروی کار

بهره‌وری عبارت است از به حداکثر رساندن استفاده از منابع، نیروی انسانی و تمهیدات به طریق علمی به منظور کاهش هزینه‌ها و رضایت کارکنان، مدیران و مصرف کنندگان.

بهره‌وری نیروی کار از نسبت تولید ناخالص داخلی به تعداد نیروی کار شاغل حاصل می‌شود. این شاخص نشان می‌دهد که به ازای یک نفر نیروی شاغل در استان، چقدر تولید صورت می‌گیرد. اطلاعات جدول شماره ۸، ضمن ارائه میزان تولید ناخالص داخلی دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۲، به تفکیک اطلاعات مربوط به نرخ بهره‌وری نیروی کار، تعداد شاغلان و ارزش افزوده استان را نشان می‌دهد.

جدول شماره ۸- شاخص بهره‌وری نیروی کار استان در سال ۱۳۹۰

(واحد: میلیون ریال - نفر)

شرح	ارزش افزوده به قیمت جاری	شاغلین	بهره‌وری نیروی کار
کشاورزی	۹۹۳۵۴۰۶	۱۰۴۴۰۷	۹۵/۲
صنعت	۱۸۳۱۴۰۷۰	۱۰۴۰۹۴	۱۷۵/۹
خدمات	۲۵۱۱۹۵۵۲	۱۰۵۰۳۴	۲۳۹/۲
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	۵۴۱۳۷۰۷۵	۳۱۳۵۳۵	۱۷۲/۷
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار) - بدون نفت	۵۳۸۷۰۳۶۸	۳۱۳۵۳۵	۱۷۱/۸

مأخذ: مرکز آمار ایران- حساب تولید استانها و محاسبه گزارش

ادامه جدول شماره ۸- شاخص بهره‌وری نیروی کار استان در سال ۱۳۹۱

(واحد: میلیون ریال - نفر)

شرح	ارزش افزوده به قیمت جاری	شاغلین	بهره‌وری نیروی کار
کشاورزی	۱۶۳۳۹۱۸۶	۹۵۹۸۸	۱۷۰/۲
صنعت	۲۳۳۵۵۲۴۱	۱۰۳۰۱۹	۲۲۶/۷
خدمات	۲۹۴۲۴۳۶۱	۱۰۶۶۸۸	۲۷۵/۸
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	۶۹۹۲۲۱۹۵	۳۰۵۶۹۵	۲۲۸/۷
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار) - بدون نفت	۶۹۶۱۶۲۴۵	۳۰۵۶۹۵	۲۲۷/۷

مأخذ: پیشین

ادامه جدول شماره ۸- شاخص بهره‌وری نیروی کار استان در سال ۱۳۹۲

(واحد: میلیون ریال - نفر)

شرح	ارزش افزوده به قیمت جاری	شاغلین	بهره‌وری نیروی کار
کشاورزی	۲۵۵۱۳۸۹۹	۹۴۳۲۳	۲۷۰/۵
صنعت	۲۹۸۷۳۴۶۹	۹۷۰۰۹	۳۰۷/۹
خدمات	۳۸۹۳۳۵۱۵	۱۰۷۱۵۸	۳۶۳/۳
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	۹۵۰۰۷۸۴۶	۲۹۸۴۹۰	۳۱۸/۳
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار) - بدون نفت	۹۴۶۱۵۸۴۶	۲۹۸۴۹۰	۳۱۷

مأخذ: پیشین

۵) توسعه انسانی

شاخص توسعه انسانی در سال ۱۹۹۰، به عنوان مقیاس جدیدی از توسعه و اندازه گیری جوامع در نظر گرفته شد. این شاخص مبتنی بر این ایده اساسی است که لازمه دستیابی به زندگی بهتر، علاوه بر داشتن درآمد بالاتر، پرورش و بسط استعدادها و ظرفیت های انسانی است.

شاخص توسعه انسانی در صدد اندازه گیری متوسط دستیابی یک کشور در سه بعد توسعه انسانی است. این ابعاد عبارت است: زندگی طولانی توأم با سلامتی، دانش، استاندارد زندگی. زندگی طولانی توأم با سلامتی با معیار امید به زندگی در بدو تولد، دانش به وسیله ترکیبی از میزان سواد بزرگسالان و نسبت ثبت نام خالص ترکیبی در آموزش ابتدایی، متوسطه و عالی و استاندارد زندگی به وسیله GDP سرانه و یا درآمد اندازه گیری می شود.

با نگاهی معین به شاخص توسعه انسانی می توان دریافت که افزایش هر یک از ابعاد شاخص توسعه انسانی و افزایش سطح درآمد ملی امکان پذیر است. به عبارت دیگر اگر تولید ناخالص ملی کشور افزایش یابد سطح بهداشت جامعه افزایش یافته و متعاقباً امید به زندگی افزایش خواهد یافت و نیز با افزایش تولید ناخالص ملی آموزش توسعه یافته و نهایتاً شاخص آموزشی افزایش خواهد یافت. این شاخص از میانگین ساده سه شاخص امید به زندگی در بدو تولد، شاخص درآمد و نرخ باسوادی تشکیل شده است. سهم هر کدام در شاخص کیفیت فیزیکی زندگی یکسان است.

– تشکیل سرمایه انسانی

۱ – نرخ باسوادی

این شاخص نشان می دهد که از کل جمعیت ۶ ساله و بیشتر چند درصد با سواد می باشند. در سال ۱۳۹۰، میزان باسوادی کل برابر با ۸۲/۴ درصد بوده که این میزان در سال ۱۳۹۳ به ۸۲/۷ درصد افزایش یافته است.

میزان باسوادی در جمعیت مردان از ۸۷ درصد به ۸۷/۳ درصد افزایش یافته است. در این شاخص در جمعیت زنان از ۷۷/۷ درصد به ۷۸/۴ درصد ارتقاء یافته است.

در دوره ۹۳-۱۳۹۰ میزان باسوادی کل برابر با ۰/۳ درصد، میزان باسوادی جمعیت مردان ۰/۳ درصد و جمعیت زنان نیز ۰/۷ درصد افزایش یافته است.

۲- نسبت شاغلان لیسانس و بالاتر به کل شاغلان

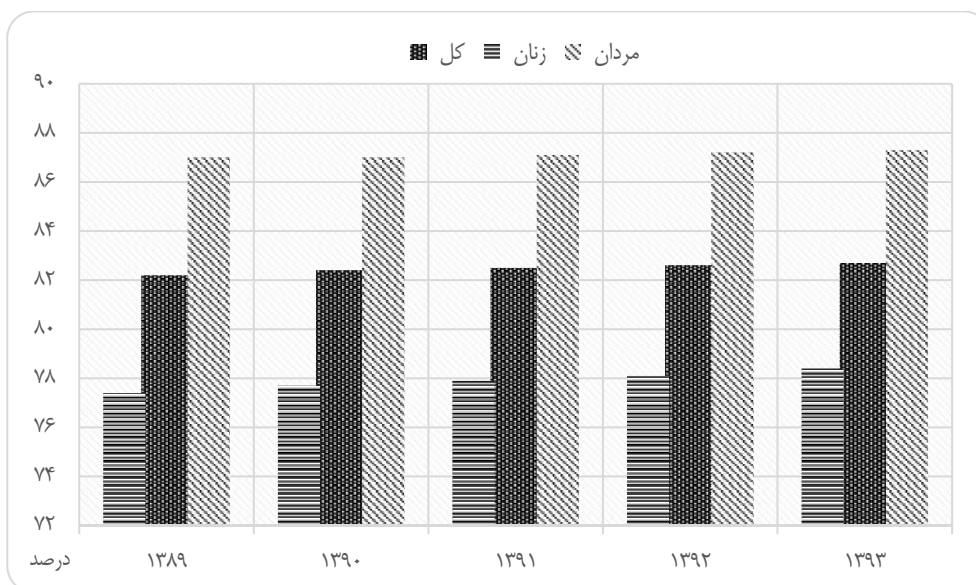
بر اساس نتایج اطلاعات سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ از کل شاغلان استان ۱۸ درصد دارای تحصیلات دانشگاهی لیسانس و بالاتر، همچنین ۸۵/۴۶ درصد شاغلان نیز با سواد بوده‌اند. این نسبت‌ها در سال ۹۳-۱۳۹۰ در جدول ۹ آورده شده است.

جدول شماره ۹- شاخص تشکیل سرمایه انسانی در دوره ۹۳-۱۳۹۰

شرح	نسبت شاغلین با مدرک لیسانس و بالاتر به کل شاغلان	نرخ باسوادی (درصد)		
		کل	مردان	زنان
۱۳۹۰	۱۸	۸۲/۴	۸۷	۷۷/۷
۱۳۹۱	۱۸/۱	۸۲/۵	۸۷/۱	۷۷/۹
۱۳۹۲	۱۸/۲	۸۲/۶	۸۷/۲	۷۸/۱
۱۳۹۳	۱۸/۳	۸۲/۷	۸۷/۳	۷۸/۴

مأخذ: نتایج نیروی کار مرکز آمار ایران و محاسبه گزارش.

نمودار شماره ۳- نرخ باسوادی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

مأخذ: جدول شماره ۹

۳- شاخص توسعه انسانی استان

ارزش عددی شاخص توسعه انسانی بین صفر تا یک است. ارزش شاخص توسعه انسانی نشان می‌دهد که هر کشوری چه مقدار از مسیر خود را برای رسیدن به بالاترین ارزش ممکن یعنی یک، طی کرده است و همچنین امکان مقایسه بین کشورها را فراهم می‌کند. ایران با داشتن شاخص توسعه انسانی ۰/۷۴۲، رتبه ۷۶ را در بین ۱۷۸ کشور در سال ۲۰۱۳ دارا بود. ایران در رده بندی کشورها، بهتر از کشورهایی مانند برزیل، مالزی، هند، مقدونیه، پرو و گرجستان و پس از کشورهای آلبانی، قزاقستان و ونزوئلا قرار گرفته است.

همچنین نروژ در رتبه یکم جدول و گینه در رتبه آخر، یعنی ۱۷۸، جای می‌گیرند. شاخص توسعه انسانی ایران در سال ۲۰۱۱ معادل ۰/۷۰۷ بوده که در گروه دارای شاخص بالا قرار می‌گیرد و ایران را در میان ۱۸۷ کشور و منطقه در رتبه ۸۸ قرار می‌دهد. بین سال‌های ۱۹۸۰ و ۲۰۱۱ شاخص توسعه انسانی ایران از ۰/۴۳۷ به ۰/۷۰۷ رسیده است.

اطلاعات جدول شماره ۱۰، شاخص توسعه انسانی استان را به تفکیک شاخص‌های درآمدی، آموزشی و امید به زندگی در سال‌های مختلف نشان می‌دهد. طبق این جدول شاخص توسعه انسانی در طی سال‌های ۸۵-۱۳۷۵، به طور متوسط ۲/۲۸ درصد رشد کرده و از ۰/۶۴۹ به ۰/۷۴۱ رسیده است.

بالاترین میانگین نرخ رشد شاخص‌ها مربوط به شاخص درآمدی بوده است؛ لذا می‌توان گفت که رشد شاخص توسعه انسانی در استان عمدتاً متأثر از رشد شاخص درآمدی بوده است.

شاخص توسعه انسانی استان در سال ۱۳۸۷ به رقم ۰/۷۴۹ رسید که دارای شکاف ۰/۰۴۶ از سطح متوسط کشوری بوده است. مقایسه اجزاء شاخص نیز گویای پایین بودن هر سه جزء از متوسط سطح ملی است. شاخص آموزش و سپس شاخص امید به زندگی بیشترین شکاف را نشان می‌دهد.

جدول شماره ۱۰- شاخص توسعه انسانی استان زنجان در دوره ۸۱-۱۳۸۷

سال	شاخص درآمدی	شاخص آموزش	شاخص امید به زندگی	شاخص توسعه انسانی
۱۳۸۱	۰/۵۸۸	۰/۷۴۷	۰/۶۹۵	۰/۶۷۷
۱۳۸۳	۰/۵۹۰	۰/۸۲۰	۰/۷۰۳	۰/۷۰۴
۱۳۸۵	۰/۷۱۳	۰/۷۹۱	۰/۷۲۰	۰/۷۴۱
۱۳۸۷	۰/۷۱۸	۰/۷۵۹	۰/۷۷۱	۰/۷۴۹

مأخذ: گزارش اقتصادی و نظارت بر عملکرد برنامه‌های توسعه، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی - سال‌های مختلف. توضیح: اطلاعات سال‌های جدید در مأخذ فوق تاکنون منتشر نشده است.

فصل دوم
تحليل ساختار رشد اقتصادی و
ثبات اقتصادی

۱- رشد اقتصادی

رشد اقتصادی، دلالت بر افزایش تولید یا درآمد سرانه ملی دارد. اگر تولید کالاها یا خدمات به هر وسیله ممکن در یک کشور افزایش پیدا کند، می‌توان گفت که در آن کشور، رشد اقتصادی اتفاق افتاده است. رشد اقتصادی به تعبیر ساده عبارت است از افزایش تولید یک کشور در یک سال خاص در مقایسه با مقدار آن در سال پایه. در سطح کلان، افزایش تولید ناخالص ملی (GNP) یا تولید ناخالص داخلی در سال مورد بحث به نسبت مقدار آن در یک سال پایه، رشد اقتصادی محسوب می‌شود. علت این که برای محاسبه رشد اقتصادی، از قیمت‌های سال پایه استفاده می‌شود آن است که افزایش محاسبه شده در تولید ناخالص ملی، ناشی از افزایش میزان تولیدات باشد و تأثیر افزایش قیمت‌ها (تورم) حذف گردد.

سه روش برای محاسبه تولید ناخالص ملی می‌باشد.

الف) محاسبه مجموع ارزش افزوده؛

ب) محاسبه با نگرش مصرف؛

ج) محاسبه با نگرش درآمد.

- تولید ناخالص داخلی استان بدون نفت و رشد آن

میزان تولید ناخالص داخلی استان در سال ۱۳۹۰ به قیمت جاری برابر با ۵۴۱۳۷ میلیارد ریال بوده، که این میزان در سال ۱۳۹۲ به رقم ۹۵۰۰۸ میلیارد ریال افزایش یافته است. متوسط رشد سالانه تولید ناخالص داخلی استان طی سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ به قیمت جاری معادل ۲۰/۵ درصد بوده و به قیمت ثابت سال پایه ۱۳۹۰ در حدود ۱/۴ درصد بوده است.

جدول شماره ۱۱ - میزان تولید ناخالص داخلی استان به قیمت‌های جاری
دردوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: میلیارد ریال

شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	۵۴۱۳۷	۶۹۹۲۲	۹۵۰۰۸
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار) - بدون نفت	۵۳۸۷۰	۶۹۶۱۶	۹۴۶۱۶
میزان رشد تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	۲۶/۸	۲۹/۲	۳۵/۹
میزان رشد تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار) - بدون نفت	۲۶/۸	۲۹/۲	۳۵/۹

مأخذ: ۱- مآخذ: حساب تولید سال‌های مربوطه. ۲- محاسبات گزارش

جدول شماره ۱۲ - میزان تولید ناخالص داخلی استان به قیمت‌های ثابت
دردوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: میلیارد ریال

شرح	(۱۳۹۰=۱۰۰)	۱۳۹۱	۱۳۹۲
تولید ناخالص داخلی	۵۴۱۳۷	۵۳۲۳۸	۵۶۳۷۷
تولید ناخالص داخلی - بدون نفت	۵۳۸۷۰	۵۳۰۰۵	۵۶۱۴۴
میزان رشد تولید ناخالص داخلی	۲/۲۸	-۱/۶۶	۵/۹۰
میزان رشد تولید ناخالص داخلی - بدون نفت	۲۲/۲	-۱/۶۱	۵/۹۲

مأخذ: ۱- مآخذ: حساب تولید سال‌های مربوطه استان ۲- محاسبات گزارش

۲- سهم ارزش افزوده بخشی، از تولید ناخالص بدون نفت

این شاخص سهم و جایگاه بخش‌های مختلف اقتصادی استان در تولید ناخالص داخلی استان را نشان می‌دهد که شامل بخش و زیر بخش‌های کشاورزی، صنعت و معدن، ساختمان و خدمات می‌باشد. سال ۱۳۹۰، از جمله بخش‌های اقتصادی تاثیر گذار در ارزش افزوده استان شامل: بخش خدمات، صنعت و معدن و کشاورزی بوده و مجموعاً ۸۴/۵ درصد از تولید ناخالص داخلی استان را تشکیل می‌دادند. سال ۱۳۹۲، به ترتیب بر پایه بخش‌های، خدمات، کشاورزی و صنعت و معدن بوده که جایگاه بخش کشاورزی با بخش صنعت معدن جابجا شده است.

جدول شماره ۱۳- ارزش افزوده بخش های اقتصادی استان به قیمت جاری در

دوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: میلیارد ریال

شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
کشاورزی، جنگلداری، ماهیگیری	۹۹۳۵	۱۶۳۳۹	۲۵۵۱۴
صنعت . معدن	۱۰۴۶۶	۱۴۶۱۶	۱۸۵۱۴
آب، برق و گاز	۲۲۵۵	۲۹۴۳	۴۵۴۹
ساختمان	۵۵۹۳	۵۷۹۶	۶۸۱۰
خدمات	۲۵۱۲۰	۲۹۴۲۴	۳۸۹۳۴
جمع کل	۵۳۳۶۹	۶۹۱۱۹	۹۴۳۲۱
خالص مالیات بر واردات	۷۶۸	۸۰۳	۶۸۷
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	۵۴۱۳۷	۶۹۹۲۲	۹۵۰۰۸

مأخذ: ۱- حساب تولید سال های مربوطه استان ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۱۴- میزان رشد ارزش افزوده بخش های اقتصادی استان به قیمت های جاری

در دوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: درصد

شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
کشاورزی، جنگلداری، ماهیگیری	۸/۳	۶۴/۵	۵۶/۲
صنعت . معدن	۲۰/۶	۳۹/۶	۲۶/۷
آب، برق و گاز	۵۲/۹	۳۰/۶	۵۴/۶
ساختمان	۵۷/۶	۳/۶	۱۷/۵
خدمات	۳۲/۴	۱۷/۱	۳۲/۳
جمع کل	۲۷/۵	۲۹/۵	۳۶/۵
خالص مالیات بر واردات	۸/۵	۴/۶	-۱۴/۵
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	۲۷/۲	۲۹/۲	۳۵/۹

مأخذ: ۱- حساب تولید سال های مربوطه استان ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۱۵ - سهم ارزش افزوده بخش های اقتصادی استان در دوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: درصد

شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
کشاورزی، جنگلداری، ماهیگیری	۱۸	۲۳	۲۷
صنعت . معدن	۱۹	۲۱	۱۹
، آب، برق و گاز	۴	۴	۵
ساختمان	۱۰	۸	۷
خدمات	۴۶	۴۲	۴۱
جمع کل	۹۹	۹۹	۹۹
خالص مالیات بر واردات	۱	۱	۱
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار) - بدون نفت	۹۹/۵	۹۹/۶	۹۹/۶

مأخذ: ۱- مأخذ: حساب تولید سال های مربوطه استان ۲- محاسبه گزارش

۳- درآمد یا تولید سرانه استان

تولید سرانه

سال ۱۳۹۰، تولید سرانه استان و کشور به ترتیب معادل ۵۳۰۳۶ هزارریال و ۶۸۱۷۳ هزارریال بوده که تفاوت تولید سرانه استان و کشور در این سال ۱۵۱۳۷ هزارریال است. سال ۱۳۹۰ تولید سرانه استان درمقایسه با ۳۰ استان دیگر از ۱۲ استان کشور بالاتر بوده و از ۱۹ استان پایینتر بوده است.

سال ۱۳۹۲، تولید سرانه استان و کشور به ترتیب معادل ۹۱۲۴۰ هزارریال و ۱۱۳۸۷۲ هزارریال بوده که تفاوت تولید سرانه استان و کشور معادل ۲۲۶۳۲ هزارریال است. سال ۱۳۹۲ تولید سرانه استان درمقایسه با استانهای دیگر کشور از ۱۱ استان بالاتر و از ۲۰ استان پایین تر بوده است.

قابل توجه است که در سال ۱۳۹۲، سرانه تولید ناخالص داخلی ۱۰ استان بیشتر از تولید سرانه کشور بوده است.

جدول شماره ۱۶- مقایسه تولید سرانه استان و کشور به قیمت جاری

سالهای ۹۲-۱۳۹۰

(هزارریال / نفر)

سال	تولید سرانه ناخالص داخلی کشور	تولید سرانه ناخالص داخلی استان	تفاوت تولید سرانه کشور و استان
۱۳۹۰	۶۸،۱۷۳	۵۳،۰۳۶	۱۵،۱۳۷
۱۳۹۱	۸۵،۶۶۳	۶۷،۸۵۲	۱۷،۸۱۱
۱۳۹۲	۱۱۳،۸۷۲	۹۱،۲۴۰	۲۲،۶۳۲

مأخذ: ۱- حساب تولید سال‌های مربوطه استان ۲- محاسبات گزارش

۴- نسبت مصرف واسطه / ستانده کل (کل اقتصاد و بخش‌های اقتصادی)

این شاخص که از رابطه مصرف واسطه به ستانده کل به دست می‌آید نشان می‌دهد که با توجه به برخی هزینه‌های انجام شده در قالب کالاهای واسطه‌ای، چه سهمی از ستانده فعالیت را ارزش کالاهای واسطه‌ای به خود اختصاص داده است؛ بنابراین فعالیت‌هایی که دارای نسبت مصارف واسطه به ستانده کمتر می‌باشند، می‌توانند ارزش افزوده بیشتری را بین عوامل تولید توزیع نمایند. این شاخص برای بخش‌های مختلف اقتصادی استان و گروه‌های زیرمجموعه آن می‌تواند محاسبه شود.

در سالهای ۱۳۹۰-۱۳۹۲ حاصل محاسبه نسبت مصرف واسطه به ستانده کل نشان می‌دهد که بخش آموزش با کم‌ترین نسبت و بخش صنعت با بالاترین نسبت در اقتصاد استان فعال می‌باشد. البته ساختار اعداد نشانگر آن است که در اقتصاد استان سهم بخش‌ها و زیربخش‌ها عمدتاً بسیار نزدیک به هم بوده و تفاوت سهمی چندانی را ایجاد نمی‌کنند. هرچند بخش‌های صنعت، ساختمان و هتلداری و رستوران می‌تواند تا حدودی محرک در اقتصاد باشند.

جدول شماره ۱۷- نسبت مصرف واسطه به ستانده بخش های اقتصادی استان
دردوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: درصد

۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	شرح فعالیت
۳۲/۹	۳۴/۷	۳۶/۲	کشاورزی، شکار و جنگلداری
۶۸/۹	۶۲/۴	۶۲/۸	صنعت ومعادن
۱۴/۱	۱۵	۱۵/۶	تأمین آب، برق و گاز طبیعی
۵۷/۶	۵۷/۹	۵۸/۷	ساختمان
۳۱/۲	۳۲/۱	۳۰/۵	خدمات

مأخذ: ۱- حساب تولید سال های مربوطه ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۱۸- نسبت مصرف واسطه ای به کل ستانده فعالیت های بخشی اقتصاد
استان (ساختار ۱۵ بخشی) در دوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: درصد

۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	شرح فعالیت ها	ردیف
۳۲/۷	۳۴/۶	۳۶/۱	کشاورزی، شکار و جنگلداری	۰-۱
۲۴/۶	۲۱/۵	۴۱/۸	معادن	۰-۳
۱۴/۱	۱۵	۱۵/۶	تأمین آب، برق و گاز طبیعی	۰-۵
۵۷/۶	۵۷/۹	۵۸/۷	ساختمان	۰-۶
۴۰/۵	۴۱/۵	۴۱/۷	عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها	۰-۷
۵۷/۱	۵۷/۳	۵۶/۹	هتل و رستوران	۰-۸
۲۹/۳	۲۹/۴	۲۸/۳	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات	۰-۹
۳۶/۵	۳۰/۹	۲۷/۴	واسطه گری های مالی	۰-۱۰
۲۸/۲	۳۷/۳	۲۹/۵	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	۰-۱۱
۱۹/۴	۱۸/۳	۲۳/۲	اداره امور عمومی، و خدمات شهری	۰-۱۲
۱۶/۱	۱۲/۷	۱۲/۴	آموزش	۰-۱۳
۱۸/۷	۱۵/۲	۱۸	بهداشت و مددکاری اجتماعی	۰-۱۴
۳۱/۱	۳۰/۵	۳۱/۵	سایر خدمات عمومی، اجتماعی شخصی و خانگی	۰-۱۵
۴۶/۳	۴۴/۵	۴۴/۵	جمع	

مأخذ: ۱- حساب تولید سال های مربوطه ۲- محاسبه گزارش

- تورم

تورم از نظر علم اقتصاد اشاره به افزایش سطح عمومی قیمت دارد و برابر با تغییر شاخص قیمت و افزایش سطح عمومی قیمت‌ها را نشان می‌دهد.

- نرخ تورم

برای تعیین نرخ تورم ابتدا باید شاخص‌های کالاها و خدمات مصرفی را به دست آورد و با توجه به سال پایه، نرخ تورم که نرخ رشد شاخص‌های کالاها و خدمات مصرفی می‌باشد قابل محاسبه خواهد بود. لازم به ذکر است سال پایه برای شاخص‌های کالاها و خدمات مصرفی سال ۱۳۹۰ می‌باشد.

جدول شماره ۱۹- شاخص عمومی قیمت‌ها و نرخ تورم استان زنجان در**دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۰**

۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	سال پایه ۱۰۰=۱۳۹۰
۱۹۳/۷	۱۶۸/۵	۱۳۱/۳	۱۰۰	شاخص قیمت مصرفی استان
۱۴/۹	۲۸/۳	۳۱/۳	۲۴/۴	تورم (درصد)

مأخذ: ۱- سالنامه آماری استان سال‌های مربوطه ۲- محاسبات گزارش.

- تحلیل نهادهای پولی و مالی

بخش مالی اقتصادی هر کشوری تأمین‌کننده منابع مالی و فعالیت‌های حقیقی اقتصادی محسوب می‌شود که به دو بخش تقسیم می‌گردد: بازار پولی که عمدتاً توسط نظام بانکی یک کشور اداره می‌شود که بهترین کارکرد آن تأمین اعتبارات کوتاه‌مدت است. بازار سرمایه که کارکرد اصلی آن تأمین مالی بلند مدت موردنیاز در فعالیت‌های تولیدی و خدماتی مولد است که بهترین نماد آن بازار بورس است.

۱- بورس

بورس یک نهاد سازمان یافته است که از جمله نهادهای عمده و اساسی در بازار سرمایه محسوب می شود و در کنار سایر مؤسسات و سازمان ها، وظایف چندگانه ای را بر عهده دارد. کارکردهای اساسی بورس مدیریت انتقال ریسک و توزیع آن، شفافیت اطلاعات، تعیین قیمت، ایجاد بازار رقابتی و همچنین یکی از کارکردهای مهم آن جمع آوری سرمایه ها و پس اندازهای کوچک برای تأمین سرمایه مورد نیاز فعالیت های اقتصادی است. بازار بورس نقدینگی را در جامعه کنترل کرده و با ایجاد فرصت سرمایه گذاری مطلوب برای سرمایه گذاران با سرمایه های اندک زمینه توزیع عادلانه ثروت را مهیا می کند. بازار بورس در سطح کلان موجب افزایش رشد تولید ناخالص داخلی، مهار تورم، کمک به رشد صنعتی شدن هدایت سرمایه های سرگردان می شود. برای مدیریت بورس در استان ها بورس های منطقه ای ایجاد شده اند که عملکرد استانی آن در ذیل آورده شده است.

جدول شماره ۲۰- شاخص های نهادهای مالی بورس منطقه ای زنجان در

دوره ۹۳-۱۳۹۰

سال	تعداد سهام مورد معامله (میلیون سهم)	ارزش سهام معامله شده (میلیون ریال)	تعداد شرکت های منطقه ای در بورس	نسبت ارزش سهام مبادله شده به تولید ناخالص داخلی استان (درصد)
۱۳۹۰	۱۸۰۲	۵۵۳۶۹۶۷	۹	۱۰/۲
۱۳۹۱	۱۳۱۷	۵۲۴۸۱۶۰	۹	۷/۵
۱۳۹۲	۳۸۰۰	۱۵۲۵۹۷۷۴	۱۲	۱۶/۱
۱۳۹۳	۴۳۱۶	۹۱۱۳۹۴۷	۱۲	-

مأخذ: ۱- بورس منطقه ای زنجان. ۲- حساب تولید استان در سال های مربوطه.

سال ۱۳۹۰، تعداد سهام مورد معامله بورس منطقه ای زنجان، ۱۸۰۲ میلیون سهم بوده، که این میزان در سال ۱۳۹۳، به ۴۳۱۶ میلیون سهم افزایش یافته است. در طول این دوره میزان رشد سهام مورد معامله استان، ۱۳۹/۴ درصد و نرخ رشد سالانه هم ۳۳/۴ درصد بوده است. بنابراین در سال های مورد بررسی میزان خرید سهام نزدیک به ۲/۵ برابر شده است.

سال ۱۳۹۰، ارزش سهام معامله شده بورس منطقه ای زنجان برابر ۵۵۳۶۹۶۷ میلیون ریال بوده که با افزایش ۶۵ درصدی به رقم ۹۱۱۳۹۴۷ میلیون ریال در سال ۱۳۹۳ رسیده است. طی ۳ سال نرخ رشد سالانه ارزش سهام معامله شده بورس منطقه ای زنجان ۱۶/۱ درصد بوده است. در این سالها تعداد سهام معامله شده بیشتر از ارزش سهام معامله شده، رشد کرده است. نسبت ارزش سهام معامله شده به تولید ناخالص داخلی استان از ۱۰/۴ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۱۶/۱ درصد در سال ۱۳۹۲ افزایش یافته است.

۲- بانکها

همانطور که گفته شد، بانکها عمدهترین نماد بازار پولی کشور محسوب می شوند، در میان خدمات متعددی که بانکها دارند، جذب سپرده و منابع از یکسو اعطای اعتبارات و تسهیلات در حوزههای مختلف از سوی دیگر جزو مهمترین وظایف بانکها به حساب می آیند. در واقع عملیات بانکی جزو مهمترین ابزارهای سیاست پولی محسوب می شود. چگونگی اجرای سیاستهای پولی و ارزی نیز به کارگیری «نرخ سود بانکی» برای کاهش نرخ تورم، کاهش نرخ بیکاری و گسترش عملیات اجتماعی است.

- مانده سپرده های بانکی

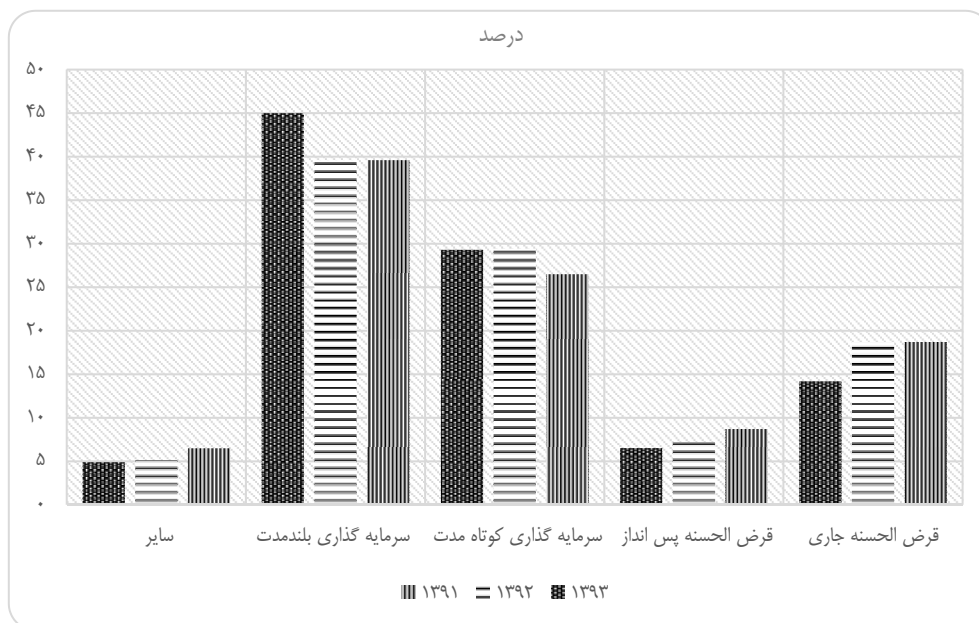
سال ۱۳۹۳، مانده سپرده های بانکی نزد بانک های استان ۴۲۱۱۴ میلیارد ریال بوده که از این مقدار سپرده بانکی، ۵۹۶۳ میلیارد ریال قرض الحسنه جاری، ۲۷۴۵ میلیارد ریال قرض الحسنه پس انداز، ۱۲۳۵۰ میلیارد ریال سرمایه گذاری کوتاه مدت، ۱۸۹۷۰ میلیارد ریال سرمایه گذاری بلند مدت و ۲۰۸۴ میلیارد ریال از نوع سایر سپرده ها بوده است.

ترکیب سپرده های بانکی استان در سال ۱۳۹۳ به ترتیب زیر بوده است:

- سپرده سرمایه گذاری بلندمدت ۴۵ درصد؛
- " کوتاه مدت ۲۹/۳ درصد؛
- " قرض الحسنه جاری ۱۴/۲ درصد؛
- " قرض الحسنه پس انداز ۶/۵ درصد؛
- " سایر ۴/۹ درصد.

اطلاعات جداول شماره ۲۱ و ۲۲ گزارش، به تفکیک به جزئیات سپرده گذاری های بانکی در بانک های استان در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۱ پرداخته است.

نمودار شماره ۴ - سهم سپرده‌های بانکی های استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۲۱- شاخص نهادهای مالی استان در دوره ۱۳۹۱-۱۳۹۳

(میلیارد ریال)

سال	جمع مانده سپرده های بانکی					
	قرض الحسنه		سرمایه گذاری		سایر	جمع کل سپرده ها
	جاری	پس انداز	کوتاه مدت	بلندمدت		
۱۳۹۱	۵۱۰۸	۲۳۶۰	۷۲۲۹	۱۰۷۹۰	۱۷۸۲	۲۷۲۶۸
۱۳۹۲	۶۳۹۷	۲۴۶۸	۱۰۰۸۱	۱۳۵۷۴	۱۷۵۰	۳۴۲۶۹
۱۳۹۳	۵۹۶۴	۲۷۴۵	۱۲۳۵۰	۱۸۹۷۰	۲۰۸۴	۴۲۱۱۴

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۲۲- سهم شاخص نهادهای مالی استان در دوره ۱۳۹۱-۱۳۹۳

(میلیون ریال)

سال	سهم مانده سپرده های بانکی					
	قرض الحسنه		سرمایه گذاری		سایر	جمع کل سپرده ها
	جاری	پس انداز	کوتاه مدت	بلندمدت		
۱۳۹۱	۱۸/۷	۸/۷	۲۶/۵	۳۹/۶	۶/۵	۱۰۰
۱۳۹۲	۱۸/۷	۷/۲	۲۹/۴	۳۹/۶	۵/۱	۱۰۰
۱۳۹۳	۱۴/۲	۶/۵	۲۹/۳	۴۵	۴/۹	۱۰۰

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان ۲- محاسبه گزارش

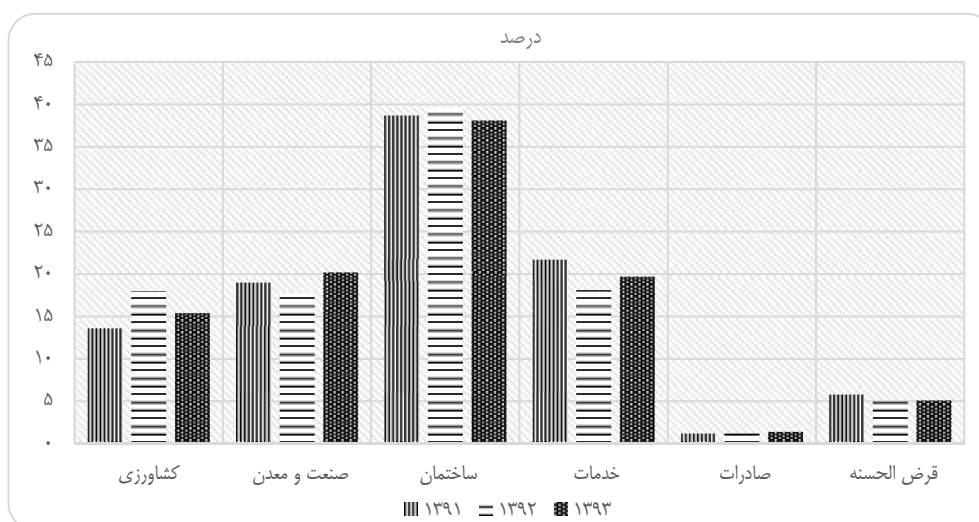
۳- تسهیلات اعطایی

نقش عملیات بانکی در نوسانات اقتصادی بسیار مهم بوده و در تشدید رونق و یا تعمیق کساد تأثیر غیرقابل انکاری دارند. در دوره رونق بر سرعت گردش پول اضافه می‌شود و در دوره رکود از سرعت آن کاسته می‌شود. در شرایط تورمی سیاست‌های انقباض پولی با کاهش تسهیلات بانکی و در دوره رکود سیاست انبساط پولی با افزایش تسهیلات مواجه بوده ولی در شرایط سخت تورم رکودی که تورم بالا و بیکاری بالا وجود دارد استفاده از ترکیب سیاست‌های پولی و مالی و مدیریت تعامل منطقی بین نهادهای پولی و مالی و بخش‌های اقتصادی لازم می‌باشد.

مانده تسهیلات اعطایی بانک‌های استان تا پایان سال ۱۳۹۳، ۵۵۱۳۱ میلیارد ریال بوده، که سهم هر یک از بخش‌های مختلف اقتصادی استان از این مانده تسهیلات شامل: کشاورزی ۱۵/۴ درصد، صنعت و معدن ۲۰/۲ درصد، ساختمان ۳۸/۱ درصد و سهم بخش خدمات ۱۹/۷ درصد بوده و سایر تسهیلات (قرض الحسنه و صادرات) هم ۶/۵ درصد بوده است.

نمودار شماره ۵- سهم مانده تسهیلات اعطایی بانک‌های استان در

دوره‌های ۹۳-۱۳۹۱

مأخذ: پیشین

جدول شماره ۲۳- شاخص نهادهای پولی استان در دوره ۱۳۹۱-۱۳۹۳

(میلیارد ریال)

مانده تسهیلات اعطایی بانکی							سال
جمع تسهیلات	قرض الحسنه	صادرات	خدمات	ساختمان	صنعت و معدن	کشاورزی	
۴۲۱۴۴	۲۴۴۰	۵۱۹	۹۱۲۵	۱۶۳۱۵	۸۰۲۲	۵۷۲۲	۱۳۹۱
۴۸۷۴۲	۲۵۴۸	۶۱۶	۸۸۲۰	۱۹۳۰۸	۸۶۸۴	۸۷۶۷	۱۳۹۲
۵۵۱۳۱	۲۸۳۰	۷۶۳	۱۰۸۶۸	۲۱۰۰۸	۱۱۱۵۵	۸۵۰۸	۱۳۹۳

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۲۴- سهم شاخص نهادهای پولی استان در دوره ۱۳۹۱-۱۳۹۳

(درصد)

مانده تسهیلات اعطایی بانکی							سال
جمع تسهیلات	قرض الحسنه	صادرات	خدمات	ساختمان	صنعت و معدن	کشاورزی	
۱۰۰	۵/۸	۱/۲	۲۱/۷	۳۸/۷	۱۹	۱۳/۶	۱۳۹۱
۱۰۰	۵/۲	۱/۳	۱۸/۱	۳۹/۶	۱۷/۸	۱۸	۱۳۹۲
۱۰۰	۵/۱	۱/۴	۱۹/۷	۳۸/۱	۲۰/۲	۱۵/۴	۱۳۹۳

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان ۲- محاسبه گزارش

۴- مزیت نسبی بانک های استان

به منظور تعیین مزیت نسبی بانکداری در استان از شاخص RCA (Comparative Regional Advantage) استفاده می شود. اگر شاخص به دست آمده برای بخش بانکها بزرگتر از یک باشد نشان می دهد که صنعت بانکداری در استان دارای مزیت نسبی است. شاخص RCA یا شاخص مزیت نسبی منطقه ای به صورت زیر به دست می آید:

$$RCA = \frac{\frac{\text{ارزش افزوده بخش بانکی در استان}}{\text{تولید ناخالص داخلی استان بدون نفت}}}{\frac{\text{ارزش افزوده بخش بانکی در کشور}}{\text{تولید ناخالص داخلی کشور بدون نفت}}}$$

جدول شماره ۲۵- مزیت نسبی بخش بانکی استان در سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۰

(میلیون ریال)

تعیین مزیت نسبی بانکداری RCA	تولید ناخالص داخلی		ارزش افزوده بانکی		سال
	کشور	استان	کشور	استان	
۰/۷۵	۶۳۳۹۶۲۱۵۸۴	۵۴۱۳۷۰۷۵	۱۱۶۳۲۳۳۵۷	۷۴۲۸۵۰	۱۳۹۰
۰/۶۳	۷۴۲۰۸۰۱۱۴۶	۶۹۹۲۲۱۹۵	۱۲۲۱۱۱۳۳۵	۷۱۹۹۰۲	۱۳۹۱
۰/۵۴	۱۰۰۴۹۰۸۷۵۶۳	۹۵۰۰۷۸۴۶	۱۱۶۲۷۷۸۷۰	۵۹۲۲۲۳	۱۳۹۲

مأخذ: حساب‌های تولید استان زنجان، سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۲

همان‌طور که در جدول شماره ۲۵ ملاحظه می‌گردد، مزیت نسبی (RCA) هیچ یک از سال‌های موردبررسی بیشتر از یک نیست، بنابراین بخش بانکی در استان فاقد مزیت نسبی است.

۵- کارایی بانک‌های استان

سال ۱۳۹۳، مجموع کارکنان بانک‌های استان ۲۳۷۶ نفر بوده که، بیشترین تعداد کارکنان برای بانک‌های ملی، صادرات، ملت و تجارت بوده است.

در این سال، بیشترین سهم مربوط به مانده سپرده‌های بانکی استان، مربوط به بانک‌های تجارت، ملی و ملت بوده است. با توجه به تعداد کارکنان بانک‌ها و سهم سپرده‌های بانکی، کارایی بانک‌ها (معادل میزان سپرده هر کارکن) در این در و وضعیت نسبتاً مناسبی بوده، لیکن بانک تجارت با ۲۲۰۲۵ میلیون ریال/ نفر بیشترین کارایی را داشته است.

بانک صنعت و معدن هم گرچه کمترین میزان سپرده‌گذاری را داشته، اما کارایی آن با سهم اندک تعداد کارکن (۱۹ نفر) رقم مناسب ۱۲۹۹۷ میلیون ریال بوده است (اطلاعات تفصیلی کارایی بانک‌ها در جدول شماره ۲۶ الی ۲۸ گزارش).

جدول شماره ۲۶- کارایی، مانده سپرده و تعداد کارکنان بانک های استان در سال ۱۳۹۱

واحد: میلیون ریال/نفر

کارایی بانک ها	تعداد کارکنان	جمع مانده سپرده های بانکی						نام بانک
		جمع کل سپرده ها	سایر	سرمایه گذاری		قرض الحسنه		
				بلندمدت	کوتاه مدت	پس انداز	جاری	
۱۱۷۰۸	۵۱۱	۵۹۸۲۷۲۵	۴۹۲۰۴۰	۲۳۵۵۵۹۳	۱۴۲۳۱۲۰	۵۵۳۵۲۸	۱۱۵۸۴۳۴	ملی ایران
۹۰۵۴	۳۲۶	۲۹۵۱۵۷۲	۱۸۴۵۲۲	۹۱۷۴۹۵	۱۱۴۵۵۶۳	۲۵۳۳۲۴	۴۵۰۶۶۸	صادرات
۱۳۹۶۴	۳۰۱	۴۲۰۳۲۰۳	۱۷۸۳۵۳	۱۵۶۴۷۶۸	۱۰۸۰۵۰۷	۴۹۸۸۵۸	۸۸۰۷۱۷	ملت
۲۲۰۲۵	۲۸۴	۶۲۵۵۲۰۶	۴۵۱۹۲۰	۳۸۵۵۰۵۴	۹۸۰۰۳۹	۳۷۳۹۰۸	۵۹۴۲۸۵	تجارت
۸۴۱۹	۱۳۷	۱۱۵۳۳۴۵	۸۰۴۸۱	۴۱۱۱۰۹	۴۱۵۷۷۰	۸۶۰۳۵	۱۵۹۹۵۰	سپه
۹۶۶۱	۱۷۸	۱۷۱۹۶۲۹	۲۲۹۵۶۶	۲۹۲۵۹۶	۹۳۹۷۱۹	۱۱۷۲۵۸	۱۴۰۴۹۰	مسکن
۹۴۸۸	۲۶۹	۲۵۵۲۳۲۸	۲۹۰۴۰	۸۳۵۰۱۴	۶۲۴۴۱۰	۱۵۸۲۲۳	۹۰۵۶۴۱	کشاورزی
۷۲۷۳	۱۸۶	۱۳۵۲۸۶۰	۸۲۵۴۷	۴۰۳۴۵۲	۴۲۹۱۸۹	۱۱۴۳۷۱	۳۲۳۳۰۱	رفاه
۸۶۹۶	۵۶	۴۸۶۹۶۳	۰	۸۹۸۴۹	۱۳۸۲۵۹	۲۶۹۴۶	۲۳۱۹۰۹	پست بانک
۱۰۷۸۷	۱۷	۱۸۳۳۷۱	۶۸۲	۲۰۷۰۰	۲۰۵۲۹	۶۰۹۳	۱۳۵۳۶۷	صنعت و معدن
۹۴۰۴	۱۲	۱۱۲۸۴۵	۲۲۳۳۷	۳۰۲۳۴	۱۵۳۷۷	۲۷۰	۴۴۶۲۷	توسعه صادرات
۳۱۴۹	۳۸	۱۱۹۶۵۶	۱۰۵۵۳	۱۳۷۲۲	۱۶۳۷۱	۳۷۲۳۶	۴۱۷۷۴	توسعه تعاون
۲۹۴۶	۶۶	۱۹۴۴۳۵	۱۹۵۵۵	۰	۰	۱۳۴۳۱۸	۴۰۵۶۲	مهر ایران
۱۱۴۵۲	۲۳۸۱	۲۷۲۶۸۱۳۸	۱۷۸۱۵۹۶	۱۰۷۸۹۵۸۶	۷۲۲۸۸۵۳	۲۳۶۰۳۷۸	۵۱۰۷۷۲۵	جمع

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۲۷- کارایی، مانده سپرده و تعداد کارکنان بانک های استان در سال ۱۳۹۲

واحد: میلیون ریال/نفر

کارایی بانک ها	تعداد کارکنان	جمع مانده سپرده های بانکی				قرض الحسنه		نام بانک
		جمع کل سپرده ها	سایر	سرمایه گذاری		پس انداز	جاری	
				بلندمدت	کوتاه مدت			
۱۳۵۷۰	۵۰۷	۶۸۸۰۲۰۰	۵۱۰۲۱۸	۲۸۸۶۷۹۰	۱۶۹۵۹۵۴	۵۹۰۵۹۵	۱۱۹۶۶۴۳	ملی ایران
۱۳۱۳۷	۳۴۱	۴۴۷۹۵۹۴	۳۰۹۲۲۹	۱۵۵۷۴۶۷	۱۴۶۱۴۱۷	۲۹۹۶۶۶	۸۵۱۸۱۵	صادرات
۱۷۳۶۹	۲۹۴	۵۱۰۶۴۷۳	۹۹۶۷۶	۱۶۲۱۲۲۲	۱۸۴۳۹۳۵	۴۳۷۵۴۶	۱۱۰۴۰۹۴	ملت
۲۶۳۰۱	۲۷۶	۷۲۵۹۰۱۸	۳۱۹۵۰۹	۴۴۰۵۷۱۳	۱۵۰۱۳۲۸	۳۲۳۸۳۶	۷۰۸۶۳۲	تجارت
۱۳۲۶۷	۱۳۴	۱۷۷۷۸۴۳	۱۰۲۱۲۹	۴۹۹۶۴۹	۵۲۳۳۶۷	۸۹۴۷۱	۵۶۳۲۲۷	سپه
۱۱۱۰۷	۱۸۸	۲۰۸۸۰۶۸	۲۰۲۷۲۰	۵۵۵۶۴۹	۱۰۰۶۱۴۲	۱۱۲۱۰۹	۲۱۱۴۴۸	مسکن
۱۱۹۹۷	۲۶۶	۳۱۹۱۲۲۱	۲۳۷۳۹	۱۱۳۷۷۷۰	۸۷۲۲۹۵	۱۷۳۴۹۵	۹۸۳۹۲۲	کشاورزی
۱۱۲۵۰	۱۷۵	۱۹۶۸۶۶۶	۸۳۱۳۱	۶۶۵۵۸۸	۷۸۱۶۲۱	۱۱۵۶۱۵	۳۲۲۷۱۱	رفاه
۱۳۷۹۶	۵۵	۷۵۸۷۸۳	۴۱۵۱۰	۱۸۸۷۰۴	۲۵۳۳۲۱	۲۳۳۵۸	۲۵۱۸۹۰	پست بانک
۱۰۷۲۷	۱۶	۱۷۱۶۳۱	۷۰۸۱	۱۹۳۶۳	۸۴۹۵۱	۶۵۳	۵۹۵۸۳	صنعت و معدن
۶۷۰۳	۱۰	۶۷۰۳۴	۱۴۸۲۲	۱۲۲۲۴	۵۳۵۶	۱۷۳	۳۴۴۵۹	توسعه صادرات
۴۲۲۴	۵۳	۲۲۳۸۵۵	۲۲۰۷۴	۲۳۹۸۸	۵۰۹۶۱	۷۲۹۵۲	۵۳۸۸۰	توسعه تعاون
۳۹۰۶	۷۶	۲۹۶۸۶۵	۱۴۳۲۶	.	.	۲۲۸۳۴۳	۵۴۱۹۶	مهر ایران
۱۴۳۳۳	۲۳۹۱	۳۴۲۶۹۲۵۱	۱۷۵۰۱۶۴	۱۳۵۷۴۱۲۷	۱۰۰۸۰۶۴۸	۲۴۶۷۸۱۲	۶۳۹۶۵۰۰	جمع

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۲۸- کارایی، مانده سپرده و تعداد کارکنان بانک های استان در سال ۱۳۹۳

واحد: میلیون ریال/نفر

کارایی بانک ها	تعداد کارکنان	جمع مانده سپرده های بانکی						نام بانک
		جمع کل سپرده ها	سایر	سرمایه گذاری		قرض الحسنه		
				بلندمدت	کوتاه مدت	پس انداز	جاری	
۱۶۰۳۴	۵۰۲	۸۰۴۸۹۴۷	۳۴۲۶۱۹	۳۸۰۷۷۷۱	۱۸۸۷۳۱۴	۶۶۷۴۲۹	۱۳۴۳۸۱۴	ملی ایران
۱۴۲۵۹	۳۳۳	۴۷۴۸۲۴۹	۱۵۲۲۹۹	۱۶۸۵۷۳۴	۲۰۹۷۷۱۰	۲۸۵۸۴۱	۵۲۶۶۶۵	صادرات
۲۰۵۴۸	۲۹۳	۶۰۲۰۶۳۴	۹۴۵۲۷	۲۰۱۶۳۲۳	۲۴۳۷۷۴۲	۴۵۶۲۴۷	۱۰۱۵۷۹۵	ملت
۳۴۵۵۸	۲۷۱	۹۳۶۵۲۱۳	۴۱۵۱۷۳	۶۱۶۳۶۶۵	۱۶۵۰۲۸۰	۳۲۰۰۲۷	۸۱۶۰۶۸	تجارت
۱۲۵۷۳	۱۳۵	۱۶۹۷۳۷۸	۴۰۸۰۶	۹۰۹۴۸۷	۴۶۸۸۰۶	۱۰۷۲۵۹	۱۷۱۰۲۰	سپه
۱۵۸۶۷	۱۹۲	۳۰۴۶۴۸۷	۱۹۲۱۳۲	۷۷۲۱۹۵	۱۶۹۰۷۰۸	۱۱۱۸۳۴	۲۷۹۶۱۸	مسکن
۱۶۲۰۳	۲۶۹	۴۳۵۸۴۹۹	۶۳۷۵۶۱	۱۶۲۸۸۰۰	۱۰۱۵۲۱۴	۱۸۲۵۵۴	۸۹۴۳۷۰	کشاورزی
۱۴۴۳۴	۱۷۳	۲۴۹۷۰۲۰	۳۰۱۷۰	۱۶۱۸۳۶۹	۳۷۶۹۵۴	۱۳۰۰۱۲	۳۴۱۵۱۵	رفاه
۱۸۶۹۳	۵۳	۹۹۰۷۰۹	۴۲۲۳۴	۲۸۴۴۷۶	۳۴۵۳۳۳	۱۸۷۱۱	۲۹۹۹۵۵	پست بانک
۱۲۹۹۷	۱۹	۲۴۶۹۴۰	۴۲۱۴۹	۹۶۴۰	۱۱۵۷۱۲	۲۹۹۷	۷۶۴۴۲	صنعت و معدن
۱۵۲۷۶	۱۰	۱۵۲۷۶۲	۶۸۷۸۶	۱۶۴۰۴	۴۰۰۵۳	۱۳۵	۲۷۳۸۴	توسعه صادرات
۷۳۷۳	۵۴	۳۹۸۱۳۲	۳۶۰۴	۵۷۵۳۰	۲۲۴۶۳۷	۴۸۸۷۳	۶۳۴۸۸	توسعه تعاون
۷۵۴۸	۷۲	۵۴۳۴۹۰	۲۲۲۷۰	۰	۰	۴۱۳۵۶۹	۱۰۷۶۵۱	مهر ایران
۱۷۷۲۵	۲۳۷۶	۴۲۱۱۴۴۶۰	۲۰۸۴۳۳۰	۱۸۹۷۰۳۹۴	۱۲۳۵۰۴۶۳	۲۷۴۵۴۸۸	۵۹۶۳۷۸۵	جمع کل

ماخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان ۲- محاسبه گزارش

بخش دوم
تحليل بخشی
زیربنایی، تولیدی و اجتماعی

فصل اول
آموزش زیربنایی

- انرژی

یکی از نهادهای مهم در فرآیند تولید، انرژی است که در ارتباط با نهادهای دیگر چون نیروی کار و سرمایه تولید را تشکیل می‌دهد.

فناوری تلفیق نهادهای می‌تواند سهم هر یک از این نهادهای از جمله انرژی را تعیین نماید؛ لذا میزان مشارکت هر نهادهای در حد قیمت موجود قابل تغییر در محدوده معینی است، لذا در مباحث اقتصادی دسترس به انرژی و تأثیر آن در قیمت تمام شده مهم بوده و نیازمند توجه است که در این قسمت به ابعادی از این موضوع پرداخته می‌شود.

برای یکسان نمودن واحدهای مختلف نهادهای انرژی ارزش حرارتی حاصل از مصرف یک واحد نهادهای به ارزش حرارتی معادل نفت خام، اقدام می‌گردد تا حجم کل مصرف نهادهای با واحد شبکه معادل نفت خام سنجیده شود.

۱- بررسی شاخص‌های کلیدی و اصلی بخش انرژی

- عرضه و تقاضای انرژی و میزان رشد آن

الف) عرضه انرژی

نیروگاه سیکل ترکیبی زنجان (سلطانیه) با ظرفیت ۹۶۸ مگاوات در استان تولید برق می‌نماید؛ که البته با راه اندازی دو فاز بخار این نیروگاه در سال‌های آتی، ۳۲۰ مگاوات به ظرفیت تولید برق این نیروگاه اضافه خواهد شد. در همین راستا از جمله اهداف مهم در احداث این نیروگاه، افزایش ظرفیت تولید برق منطقه و شبکه سرتاسری، پاسخ به نیاز روزافزون مصرف برق، ناشی از گسترش صنایع در منطقه، توسعه کشاورزی و تأمین مصارف عمومی و خانگی است.

ب) تقاضای انرژی

۰۱. برق

بر اساس اطلاعات مربوط به ترازنامه انرژی سال‌های ۹۲-۱۳۹۰ و زات نیرو، برق مصرفی استان از ۲۷۰۰/۸ مگاوات ساعت در سال ۱۳۹۰ به ۳۰۶۱/۸ مگاوات ساعت در سال ۱۳۹۲ رسیده است؛ به عبارتی

(۱) در حال حاضر ترازنامه انرژی مربوط به سال ۱۳۹۳ وزارت نیرو، هنوز به مرحله انتشار نرسیده، بنابراین بررسی و تحلیل شاخص‌های این بخش فقط برای سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۲ می‌باشد...

میزان مصرف برق استان طی این سه سال از نرخ رشد سالانه ۴/۲۷ درصد برخوردار بوده است. در این دوره (۱۳۹۰-۱۳۹۲) بالاترین مصرف مربوط به بخش صنعت استان با سهم ۵۶/۴۵ درصد بوده است.

جدول شماره ۲۹- مصرف برق بخش‌های اقتصادی استان در دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۲

واحد: مگاوات ساعت

شرح	خانگی	عمومی	تجاری	صنعتی	کشاورزی	روشنایی	جمع	مصرف برق معادل میلیون بشکه نفت خام
۱۳۹۰	۴۱۳/۳	۱۲۱/۱	۷۸/۷	۱۵۸۵/۸	۴۵۱/۱	۴۷/۸	۲۷۰۰/۸	۱/۵۹
۱۳۹۱	۴۴۸/۳	۱۲۱/۴	۸۶/۴	۱۸۱۴/۱	۴۵۰/۲	۴۸	۲۹۶۸/۴	۱/۷۵
۱۳۹۲	۴۹۶/۷	۱۳۴/۸	۹۵/۶	۱۷۲۸/۵	۵۴۶/۲	۶۰	۳۰۶۱/۸	۱/۸۰

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی سال‌های مربوطه، وزارت نیرو ۲: محاسبه گزارش

جدول شماره ۳۰- سهم مصرف برق بخش‌های اقتصادی استان در دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۲

واحد: درصد

سال / بخش	خانگی	عمومی	تجاری	صنعتی	کشاورزی	روشنایی	جمع
۱۳۹۰	۱۵/۳۰	۴/۴۸	۲/۹۱	۵۸/۷۲	۱۶/۸۱	۱/۷۷	۱۰۰
۱۳۹۱	۱۵/۱۰	۴/۰۹	۲/۹۱	۶۱/۱۱	۱۵/۱۷	۱/۶۲	۱۰۰
۱۳۹۲	۱۶/۲۲	۴/۴۰	۳/۱۲	۵۶/۴۵	۱۷/۸۴	۱/۹۶	۱۰۰

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی سال‌های مربوطه، وزارت نیرو ۲: محاسبه گزارش

جدول شماره ۳۱- نرخ رشد سالانه مصرف برق بخش‌های اقتصادی استان در

دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۲

واحد: درصد

شرح	خانگی	عمومی	تجاری	صنعتی	کشاورزی	روشنایی	جمع
رشد سالانه ۹۰-۹۲	۶/۳۲	۳/۶۴	۶/۷۰	۲/۹۱	۶/۳۵	۷/۸۷	۴/۲۷

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی، سال‌های مربوطه، وزارت نیرو ۲: محاسبه گزارش

۲. فرآورده‌های نفتی

سال ۱۳۹۰، مقدار مصرف فرآورده های عمده نفتی استان (بنزین، نفت سفید، نفت گاز و نفت کوره) ۸۷۷ میلیون لیتر بوده که این میزان در سال ۱۳۹۲ به ۸۶۵ میلیون لیتر کاهش یافته است. نحوه مصرف فرآورده های نفتی سال ۱۳۹۲ استان نشان می دهد که عمده مصرف این فرآورده ها مربوط به نفت و گاز و بنزین به ترتیب ۴۵/۱ درصد و ۳۴/۹ درصد سهم بوده است. سهم این دوره فرآورده نفتی از کل مصرف فرآورده های نفتی استان معادل ۸۰ درصد بوده است. نرخ رشد سالانه مصرف فرآورده های عمده نفتی استان در دوره ۱۳۹۲-۱۳۹۰، ۰/۴۵- درصد بوده است. سهم مصرف فرآورده های نفتی استان از کل مصرف فرآورده های نفتی کشور در سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۲ به ترتیب ۱/۱ درصد و ۱ درصد بوده است. مصرف فرآورده های نفتی استان از ۵/۲۸ میلیون بشکه معادل نفت خام در سال ۱۳۹۰ به ۴/۹۹ میلیون بشکه معادل نفت خام در سال ۱۳۹۲ کاهش یافته است.

جدول شماره ۳۲- میزان و سهم مصرف فرآورده های نفتی استان در**دوره ۹۲-۱۳۹۰**

واحد: میلیون لیتر

شرح	بنزین	نفت	نفت گاز	نفت کوره	کل مصرف فرآورده های نفتی
۱۳۹۰	۲۵۴	۱۵۵	۳۷۵	۹۳	۸۷۷
۱۳۹۱	۲۷۸	۱۳۸	۳۸۵	۶۶	۸۶۷
۱۳۹۲	۳۰۲	۱۴۰	۳۹۰	۳۳	۸۶۵
سهم	بنزین	نفت	نفت گاز	نفت کوره	سهم مصرفی فرآورده های نفتی
۱۳۹۰	۲۸/۹	۱۷/۷	۴۲/۸	۱۰/۶	۱۰۰
۱۳۹۱	۳۲/۱	۱۵/۹	۴۴/۴	۷/۶	۱۰۰
۱۳۹۲	۳۴/۹	۱۶/۲	۴۵/۱	۳/۸	۱۰۰

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی، سال های مربوطه، وزارت نیرو ۲: محاسبه گزارش

جدول شماره ۳۳- میزان مصرف فرآورده‌های نفتی استان برحسب میلیون بشکه

معادل نفت خام در دوره ۹۲-۱۳۹۰

شرح	بنزین	نفت	نفت گاز	نفت کوره	کل فرآورده‌های نفتی
۱۳۹۰	۱/۴۰	۰/۹۱	۲/۳۱	۰/۶۶	۵/۲۸
۱۳۹۱	۱/۵۳	۰/۸۱	۲/۳۸	۰/۴۶	۵/۱۸
۱۳۹۲	۱/۶۶	۰/۶۹	۲/۴۱	۰/۲۳	۴/۹۹

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی، سال‌های مربوطه، وزارت نیرو ۲: محاسبه گزارش

جدول شماره ۳۴- میزان و سهم مصرف هریک از فرآورده‌های نفتی در کشور و استان

زنجان در دوره ۹۲-۱۳۹۰

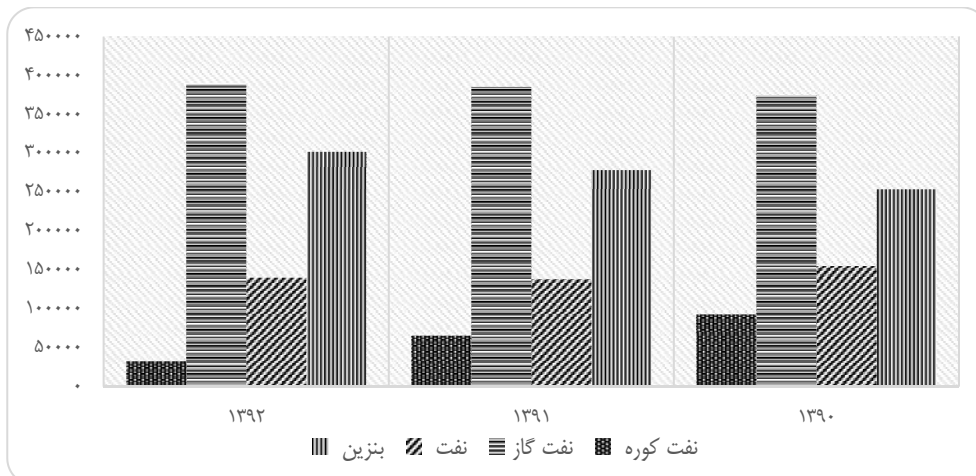
(میلیون لیتر)

شرح	بنزین	نفت	نفت گاز	نفت کوره	جمع کل
۱۳۹۰	۲۱۸۷۹	۵۱۵۸	۳۶۴۹۶	۱۶۲۵۱	۷۹۷۸۴
۱۳۹۱	۲۳۲۴۰	۵۰۵۰	۳۵۲۴۶	۱۸۵۴۲	۸۲۰۷۸
۱۳۹۲	۲۴۹۹۳	۴۸۴۳	۳۹۹۶۰	۱۸۸۷۳	۸۸۶۶۹
سهم مصرف فرآورده نفتی کشور	بنزین	نفت	نفت گاز	نفت کوره	کل
۱۳۹۰	۲۷/۴	۶/۵	۴۵/۷	۲۰/۴	۱۰۰
۱۳۹۱	۲۸/۳	۶/۲	۴۲/۹	۲۲/۶	۱۰۰
۱۳۹۲	۲۸/۲	۵/۵	۴۵/۱	۲۱/۳	۱۰۰
سهم استان از مصرف فرآورده‌های نفتی	بنزین	نفت	نفت گاز	نفت کوره	کل
۱۳۹۰	۱/۲	۳	۱	۰/۶	۱/۱
۱۳۹۱	۱/۲	۲/۷	۱/۱	۰/۴	۱/۱
۱۳۹۲	۱/۲	۲/۹	۱	۰/۲	۱

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی، سال‌های مربوطه، وزارت نیرو ۲: محاسبه گزارش

نمودار شماره ۶- میزان مصرف فرآورده‌های نفتی استان در دوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: میلیون لیتر

مأخذ: جدول شماره ۳۲

۳- گاز طبیعی

سال ۱۳۹۰، مقدار مصرف گاز طبیعی استان ۱۱۲۱ میلیون مترمکعب بوده که این مقدار با نرخ رشد سالانه ۵/۳۷ درصد به میزان ۱۲۵۴ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۲، رسیده است. بیشترین رشد سالانه مصرف مربوط به بخش‌های کشاورزی و صنعت بوده است. سال ۱۳۹۰، سهم مصرف گاز طبیعی استان از کشور معادل ۱/۰۸ و سال ۱۳۹۲ معادل ۱/۱۹ درصد بوده است.

جدول شماره ۳۵- مصرف گاز طبیعی بخش‌های اقتصادی استان در دوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: میلیون متر مکعب

شرح	خانگی، تجاری و عمومی	صنعت	حمل و نقل	کشاورزی	مصرف کل	مصرف (معادل میلیون بشکه نفت خام)
۱۳۹۰	۷۲۸	۲۶۲	۱۱۹	۱۲	۱۱۲۱	۷/۹۱
۱۳۹۱	۶۹۰	۲۹۳	۱۲۸	۱۵	۱۱۲۶	۷/۹۵
۱۳۹۲	۷۶۳	۳۴۷	۱۲۳	۲۱	۱۲۵۴	۸/۸۵

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی، سال‌های مختلف، وزارت نیرو ۲: محاسبه گزارش

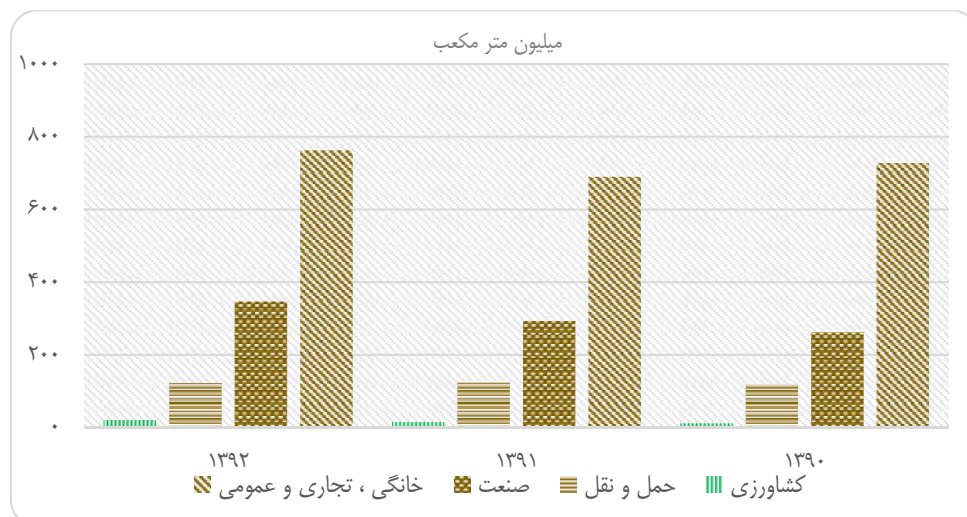
ادامه جدول شماره ۳۵- سهم مصرف گاز طبیعی بخش های اقتصادی استان در
دوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: درصد

شرح	خانگی، تجاری و عمومی	صنعت	حمل و نقل	کشاورزی	مصرف کل
۱۳۹۰	۶۴/۹۴	۲۳/۳۷	۱۰/۶۲	۱/۰۷	۱۰۰
۱۳۹۱	۶۱/۲۸	۲۶/۰۲	۱۱/۳۷	۱/۳۳	۱۰۰
۱۳۹۲	۶۰/۸۵	۲۷/۶۷	۹/۸۱	۱/۶۷	۱۰۰

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی، سال های مختلف، وزارت نیرو ۲: محاسبه گزارش

نمودار شماره ۷- میزان مصرف گاز طبیعی بخش های اقتصادی استان در
دوره ۹۲-۱۳۹۰

مأخذ: جدول شماره ۳۵

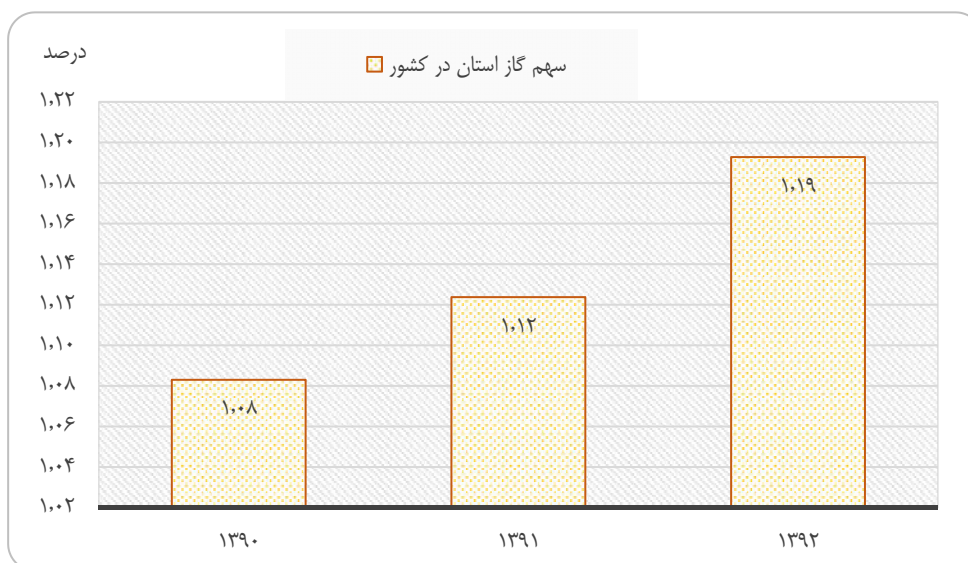
جدول شماره ۳۶- سهم مصرف گاز طبیعی استان از کشور در دوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: درصد

جمع	مصارف غیر انرژی	مصارف انرژی					شرح
		کشاورزی	حمل و نقل	صنعت	سوخت پتروشیمی	خانگی، تجاری و عمومی	
۱,۰۰۸	۰	۱/۹۴	۱/۹۱	۱/۰۹	۰	۱/۴۴	۱۳۹۰
۱/۱۲	۰	۱/۹۵	۱/۸۵	۱/۱۴	۰	۱/۵۰	۱۳۹۱
۱/۱۹	۰	۲	۱/۸۵	۱/۳۰	۰	۰/۴۹	۱۳۹۲

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی، سال‌های مختلف، وزارت نیرو ۲: محاسبه گزارش

نمودار شماره ۸ - سهم مصرف گاز طبیعی استان از کشور در دوره ۹۲-۱۳۹۰

مأخذ: جدول شماره ۳۶

ج) مصرف نهایی انرژی

سال ۱۳۹۰، مصرف نهایی انرژی استان ۱۴/۷ میلیون بشکه معادل نفت خام بوده که این مقدار مصرف با نرخ رشد سالانه ۱/۹۵ درصد به ۱۵/۶ میلیون بشکه معادل نفت خام در سال ۱۳۹۲ رسیده است. مقدار افزایش مصرف انرژی استان در طول این دوره ۶ درصد بوده است

از مقدار مصرف نهایی انرژی استان، میزان مصرف فرآورده های نفتی استان از ۵/۲۸ میلیون بشکه معادل نفت خام به ۴/۹۹ میلیون بشکه معادل نفت خام در طول سالهای ۹۲-۱۳۹۰ رسیده است که این کاهش با متوسط نرخ رشد سالانه ۱/۸۷- درصد مواجه بوده است. در طول این دوره بیشترین کاهش مصرف فرآورده های نفتی از بخش مصرف نهایی انرژی استان مربوط به بخش های صنعت، خانگی و تجاری و کشاورزی بوده و در عین حال مصرف نهایی فرآورده های نفتی بخش حمل و نقل استان بار شد ۴/۵۵ درصد همراه بوده است.

سال ۱۳۹۰، مصرف نهایی گاز طبیعی استان ۷/۹۱ میلیون بشکه نفت خام بوده که در سال ۱۳۹۲ به ۸/۸۶ میلیون بشکه معادل نفت خام افزایش یافته است. متوسط نرخ رشد مصرف نهایی این بخش معادل ۳/۸۵ درصد بوده است.

در میان بخش های مختلف اقتصادی استان، بخش کشاورزی و صنعت بیشترین افزایش مصرف و کمترین آن هم مربوط به بخش های حمل و نقل، خانگی و تجاری بوده است.

مصرف نهایی انرژی برق استان از ۱/۵۹ میلیون بشکه معادل نفت خام سال ۱۳۹۰ به ۱/۸۱ میلیون بشکه معادل نفت خام سال ۳۹۲ رسیده است. متوسط نرخ رشد سالانه مصرف نهایی برق ۴/۴۱ درصد بوده است.

مقایسه مصرف نهایی انرژی برق در میان بخش های مختلف اقتصادی، حاکی از افزایش مصرف نهایی بخش های خانگی، تجاری و کشاورزی بوده و کمترین آن هم مربوط به بخش صنعت می باشد. بنابر این طی سه سال، مصرف حامل های انرژی استان جز اندک کاهش سهم فرآورده های نفتی، نوسان آنچنانی نداشته است. البته سهم جایگزینی در میان نهادهای انرژی محسوس است، طوری که با کاهش سهم مصرف فرآورده های نفتی استان، سهم مصرف گاز طبیعی و برق افزایش یافته است.

جدول شماره ۳۷- مصرف نهایی انرژی در استان بر حسب حامل‌های انرژی و بخش
در دوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: میلیون بشکه معادل نفت خام

نوع حامل	شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	رشد سالانه دوره (درصد)
فرآورده های نفتی	خانگی و تجاری	۰/۹۷	۰/۸۴	۰/۷۱	-۹/۸۸
	صنعت	۰/۸۷	۰/۷۳	۰/۴۹	-۱۷/۴۲
	حمل و نقل	۲/۹۴	۳/۱۴	۳/۳۶	۴/۵۵
	کشاورزی	۰/۵۰	۰/۴۷	۰/۴۳	-۴/۹۰
	کل مصرف فرآورده های نفتی	۵/۲۸	۵/۱۸	۴/۹۹	-۱/۸۷
گاز طبیعی	خانگی و تجاری	۵/۱۴	۴/۸۷	۵/۳۹	۱/۶۰
	کشاورزی	۰/۰۸	۰/۱۱	۰/۱۵	۲۳/۳۱
	صنعت	۱/۸۵	۲/۰۷	۲/۴۵	۹/۸۲
	حمل و نقل	۰/۸۴	۰/۹۰	۰/۸۷	۱/۱۸
	کل مصرف	۷/۹۱	۷/۹۵	۸/۸۶	۳/۸۵
زغال	خانگی و تجاری	۰/۳۶	۰/۳۹	۰/۴۳	۶/۱۰
	صنعت	۰/۹۳	۱/۰۷	۱/۰۲	۳/۱۳
	کشاورزی	۰/۲۷	۰/۲۶	۰/۳۲	۵/۸۳
	سایر	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۴	۱۰/۰۶
	کل مصرف	۱/۵۹	۱/۷۵	۱/۸۱	۴/۴۱
کل مصرف انرژی		۱۴/۷۸	۱۴/۸۸	۱۵/۶۶	۱/۹۵

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی، سال‌های مختلف، وزارت نیرو ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۳۸- سهم مصرف بخش‌های استان از مصرف نهایی انرژی بر حسب
حامل‌های انرژی در دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۲

(درصد)

۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	شرح	
۱۴/۲۰	۱۶/۲۰	۱۸/۴	خانگی و تجاری	فراورده های نفتی
۹/۸۰	۱۴/۱۰	۱۶/۵	صنعت	
۶۷/۳۰	۶۰/۶۰	۵۵/۷	حمل و نقل	
۸/۶۰	۹/۱۰	۹/۵	کشاورزی	
۳۱/۸۶	۳۴/۸۱	۳۵/۷۲	کل مصرف فراورده های نفتی	
۶۰/۸۰	۶۱/۳۰	۶۵	خانگی و تجاری	گاز طبیعی
۳۴/۹۰	۲۸/۲۰	۲۲/۲	کشاورزی	
۲۷/۷۰	۲۶/۱	۲۳/۴	صنعت	
۲۷۱/۹۰	۳۴۶/۲۰	۳۱۱/۱	حمل و نقل	
۵۶/۵۸	۵۳/۴۳	۵۳/۵۲	کل مصرف	
۲۳/۷۶	۲۲/۲۹	۲۲/۶۴	خانگی و تجاری	برق
۵۶/۳۵	۶۱/۱۴	۵۸/۴۹	صنعت	
۱۷/۶۸	۱۴/۸۶	۱۶/۹۸	کشاورزی	
۲/۲۱	۱/۷۱	۱/۸۹	سایر	
۱۱/۵۶	۱۱/۷۶	۱۰/۷۶	کل مصرف	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل مصرف انرژی	

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی، سال‌های مختلف، وزارت نیرو ۲- محاسبه گزارش

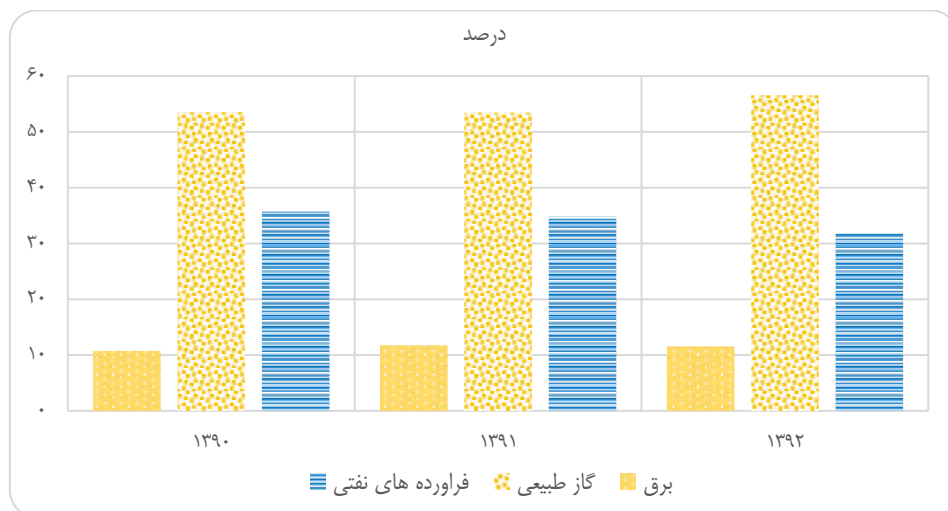
نمودار شماره ۹- روند مصرف نهایی انرژی در استان زنجان در دوره ۹۲-۱۳۹۰

مأخذ: جدول شماره ۳۷

نمودار شماره ۱۰- ترکیب مصرف نهایی انرژی استان بر حسب نهاده‌های

اصلی انرژی در دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۲

مأخذ جدول شماره ۳۸

د) مصرف انرژی‌های پاک به کل انرژی مصرفی در استان

این شاخص نشان می‌دهد که گرایش عمومی استان به جهت استفاده از سوخت‌های تمیز و پاک چقدر می‌باشد. این شاخص از نسبت مصرف انرژی‌های پاک (برق و گاز طبیعی) به کل انرژی مصرفی استان بر حسب بشکه نفت خام به دست می‌آید.

تحلیل اطلاعات مربوط به جدول شماره ۳۹ این گزارش براساس اطلاعات مربوط به گزارش ترازنامه انرژی سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۰ وزارت نیرو می‌باشد. براین اساس سهم انرژی‌های پاک در سبد انرژی مصرفی استان از ۶۴/۳ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۶۷/۵ درصد در سال ۱۳۹۲ رسیده است.

جدول شماره ۳۹- شاخص‌های کلان بخش انرژی در استان زنجان در دوره

۱۳۹۰-۹۲

سال	شدت انرژی (بشکه نفت خام به میلیون ریال)	ضریب انرژی	کارایی انرژی (میلیون ریال به بشکه نفت خام)	میزان مصرف انرژی‌های پاک به کل انرژی مصرفی استان (درصد)
۱۳۹۰	۰/۲۷۷	۰/۲۴	۳/۶۱	۶۴/۳
۱۳۹۱	۰/۲۸۳	-۰/۵۱	۳/۵۴	۶۵/۲
۱۳۹۲	۰/۲۸۲	۰/۹۵	۳/۵۵	۶۷/۵

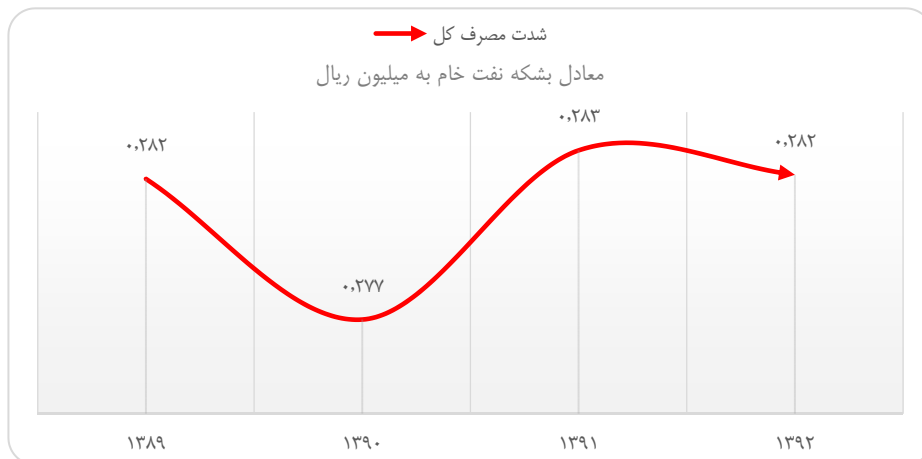
مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی، سال‌های مختلف، وزارت نیرو ۲- محاسبه گزارش و GDP سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۰

ه) شدت انرژی

شدت انرژی میزان مصرف نهایی انرژی برای حصول یک واحد تولید ناخالص داخلی را اندازه‌گیری می‌نماید که عمدتاً به واحد بشکه نفت خام به میلیون ریال است طوری که هرچه این شاخص کوچک باشد وابستگی تولید ناخالص داخلی استان به انرژی کمتر خواهد بود. این شاخص از نسبت مقدار انرژی مصرفی در استان به تولید ناخالص داخلی استان ضربدرصد به دست می‌آید.

در سال ۱۳۹۰، شدت مصرف انرژی کل استان بر اساس شاخص پایه ثابت سال ۱۳۹۰ به میزان ۰/۲۷۷ بشکه معادل نفت خام به میلیون ریال بود که در سال ۱۳۹۱ معادل ۰/۲۸۳ بشکه معادل نفت خام به میلیون ریال و در سال ۱۳۹۲ هم ۰/۲۸۲ بشکه معادل نفت خام به میلیون ریال بوده است.

نمودار شماره ۱۱- شدت مصرف انرژی در استان زنجان در دوره ۹۲-۱۳۹۰

مأخذ: جدول شماره ۳۹

و) کارایی انرژی در استان

کارایی انرژی کل استان که حاصل تقسیم تولید ناخالص داخلی استان به قیمت‌های جاری به میزان کل انرژی مصرفی بدست می‌آید. اطلاعات مربوط در جدول ۳۹ گزارش گویای آن است که در سال ۱۳۹۰ به ازای مصرف یک انرژی معادل یک بشکه نفت خام در این استان، معادل ۳/۶۱ میلیون ریال ارزش افزوده ایجاد شده که این میزان شاخص در سال ۱۳۹۲ معادل ۳/۵۵ میلیون ریال ارزش افزوده بوده است

ز) ضریب انرژی در استان

ضریب انرژی، حاصل تقسیم رشد مصرف انرژی به رشد تولید ناخالص داخلی (به قیمت واقعی) بدست آمده است که گویای آن است که در سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۲ رشد مصرف انرژی در استان همواره پایین تر از رشد مصرف تولید ناخالص داخلی استان بوده است و ضریب انرژی پایین تر از یک است. در سال ۱۳۹۰ ضریب معادل ۰/۲۴ بوده که در سال ۱۳۹۲ به ۰/۹۵ رسیده است.

ح) مصرف سرانه انرژی

مصرف سرانه سالانه انرژی استان طی سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۲ به ترتیب از میزان ۱۴/۶ بشکه معادل نفت به ۱۵/۲ بشکه نفت رسیده است که نشان از افزایش ۰/۶ بشکه معادل نفت خام و رشد سالانه ۱/۴۴ درصدی است.

جدول شماره ۴۰- مصرف سرانه انرژی در استان در دوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: بشکه معادل نفت خام

شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
کل	۱۴/۶	۱۴/۵	۱۵/۲

مأخذ: ۱- ترازنامه انرژی، سال‌های مختلف، وزارت نیرو ۲- محاسبه گزارش

- حمل و نقل

حمل و نقل به‌عنوان بخش محوری و زیربنایی توسعه و یکی از مهم‌ترین حلقه‌های اتصال بخش‌ها و فعالیت‌های اقتصادی است؛ طوری که در پرتو عنایت به این بخش، پیشبرد سریع اهداف توسعه‌ای میسر خواهد شد و اساساً وجود شبکه حمل و نقل قوی و گسترده می‌تواند موجب ارتقاء و اعتلای مناطق از ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، امنیتی و سیاسی گردد.

بخش حمل و نقل شامل زیر بخش‌های حمل و نقل ریلی، جاده‌ای، هوایی و آبی می‌شود. در محدوده استان زنجان صرفاً به حمل و نقل ریلی و جاده‌ای و هوایی پرداخته می‌شود که با توجه به شرایط جغرافیایی این استان هیچگونه سیستم حمل و نقل آبی در آن وجود ندارد.

این استان با وسعتی در حدود ۲۲۱۶۴ کیلومتر مربع برخوردار از ۷۵۰۸ کیلومتر راه است که برحسب نوع راه ۲۰۰ کیلومتر آزاد راه، ۹۲/۵ کیلومتر بزرگراه، ۳۷۶ کیلومتر راه اصلی، ۳۴۶۶ کیلومتر راه فرعی و ۳۴۴۲۱ کیلومتر هم راه روستایی دارد. همچنین استان زنجان بهره‌مند از ۲۲۶ کیلومتر خطوط راه‌آهن است که از این میزان ۱۹۳ کیلومتر خط اصلی و ۳۳ کیلومتر هم خط فرعی می‌باشد.

این استان بهره‌مند از فرودگاه مجهز و جدیدالاحداث بوده و کلیه مجموعه‌های مورد نیاز یک فرودگاه مرز هوایی با تمامی تجهیزات مربوطه در آن مستقر است. طوری که این فرودگاه قابلیت پذیرش انواع هواپیماهای پهن‌پیکر (متناسب با CAT ایمنی زمینی فرودگاه)، متوسط و بدنه باریک و هواپیماهای سبک و یا انواع بالگردها را دارد. هم‌اکنون هواپیماهای متوسط و پهن‌پیکر از نوع ایرباس ۳۱۰، ۳۰۰، ۳۲۰ و BAE در مسیرهای عربستان (حج عمره، حج تمتع) و مشهد در آن مشغول عملیات پروازی هستند.

۱- بررسی وضعیت حمل و نقل استان

- جاده ها (راه زمینی)

الف) بررسی مشخصات فنی

۱. آزاد راه

آزاد راه به راهی اطلاق می شود که معبر رفت و برگشت آن کاملاً جدا از هم فاقد تقاطع‌های مسطح بوده ورود و خروج آن در نقاط معین و محدودی صورت می گیرد آزادراه از چهار یا شش یا هشت خط تشکیل شده که به ترتیب در هر طرف از باند دو یا سه یا چهار خط به جزیره یا مانع و سط آزادراه منتهی می گردد. (حریم ۶۰ متر از اکس به هر طرف مجموعاً ۱۲۰ متر)

۲. راه اصلی چهار خطه (یا بزرگراه)

ساختمان و مشخصات فنی این راه همانند راه اصلی بوده و از تعریض یک راه اصلی به دست می آید. (حریم ۳۸ متر از اکس به هر طرف مجموعاً ۷۶ متر)

۳. راه‌های اصلی

شامل راه‌های اصلی درجه ۱ یا عریض و راه‌های اصلی درجه ۲ یا معمولی است (حریم ۲۲/۵ متر از اکس به هر طرف مجموعاً ۴۵ متر)

الف: راه اصلی عریض:

مشخصات آن همانند راه اصلی معمولی و فقط عرض شانه‌ها $2 \times 2/85$ تا 2×3 متر است.

ب: راه اصلی معمولی:

راهی است که ساختمان آن طبق نقشه و مشخصات مورد قبول راه اصلی انجام شده باشد عرض آسفالت $7/3$ متر و عرض شانه‌ها $2 \times 1/85$ تا 2×2 است.

۴. راه‌های فرعی

راه‌های فرعی به سه دسته تقسیم می گردند: (حریم $17/5$ متر از اکس به هر طرف مجموعاً ۳۵ متر)

الف: فرعی عریض:

راهی است با مشخصات راه فرعی درجه یک با این تفاوت که عرض کلی آن ۹ متر است. (شامل ۷ متر آسفالت و 2×1 متر شانه)

ب: راه فرعی درجه ۱:

راه فرعی درجه ۱ عریض مشابه راه فرعی درجه ۱ معمولی با این تفاوت که عرض این راه ۹ متر بوده که ۷ متر آن آسفالت و ۲ متر شانه راه است.

راه فرعی درجه ۱ معمولی عرضی راه ۸ متر و معمولاً ۶/۵ متر آن قسمت آسفالت است و ۱/۵ متر شانه راه است.

ج: راه فرعی درجه ۲:

راهی است با عرض ۷ متر که چنانچه آسفالت باشد ۵/۵ متر آسفالت آن است و یک متر یا ۱/۵ متر شانه راه است.

۵. راه روستایی

راهی است با عرض ۴ تا ۶/۵ متر که به درجات ۱ و ۲ و ۳ تقسیم می شود که شامل انواع راههای روستای به شرح تقسیم می گردند. (حریم راه روستایی ۱۲/۵ متر از اکس به هر طرف مجموعاً ۲۵ متر)

الف: راه روستایی درجه یک:

تعداد وسایل نقلیه سنگین پیش بینی شده در این راه تا ۵ سال آینده به طور متوسط از ۸۰ دستگاه در روز کمتر و از ۳۰ دستگاه بیشتر باشد. عرض کلی راه ۶/۵ متر است.

ب: راه روستایی درجه ۲:

تعداد وسایل نقلیه سنگین پیش بینی شده در این راه تا ۵ سال آینده به طور متوسط از ۵۰ دستگاه در روز کمتر و از ۳۰ دستگاه بیشتر باشد عرض کلی راه ۵/۵ متر است.

ج: راه روستایی درجه ۳:

تعداد وسایل نقلیه سنگین پیش بینی شده در این راه تا ۵ سال آینده به طور متوسط از ۲۰ دستگاه کمتر باشد. عرض کلی راه ۴ متر است.

ه: راه دسترسی آسفالت:

راهی است که مسیر آن با نوارهای خاکی و شنی قدیمی منطبق بوده و به تدریج با عملیات راهداری تبدیل به محورهایی با نقش اصلی و فرعی شده است ولی از لحاظ مشخصات هندسی و ساختمانی به هیچ عنوان به تعاریف راه اصلی عریض، معمولی، راه فرعی عریض و راه فرعی درجه ۱ منطبق نیست.

و: راه دسترسی خاکی:

راهی است که حاصل ادامه و استمرار حمل راهداری (شن‌ریزی-گری در زنی) و بعضاً عملیات پل سازی بر روی نوارهای خاکی مالرو قدیمی بوده و به‌رحال ارتباط نقاط شهری یا روستایی را تأمین می‌کند و اصولاً با فلسفه رعایت مشخصات بیگانه است.

ز: راه‌های متروکه:

راه‌هایی که متروکه اعلام می‌شود بر اساس مصوبه هیئت‌وزیران درجه حریم آن به ۱۵ متر یا حریم درجه ۴ تقلیل می‌یابد.

ب) بررسی شاخص‌های کلیدی اصلی بخش**- جاده های زمینی**

سال ۱۳۹۳ مجموع طول جاده های استان ۷۵۰۸ کیلومتر بوده که از این مقدار ۲۰۰ کیلومتر آزادراه، ۴۲۱ کیلومتر راه اصلی استان (چهار خطه، عریض معمولی)، ۳۴۶۶ کیلومتر راه فرعی و ۳۴۲۱ کیلومتر هم راه روستایی است.

دردوره چهارساله (۱۳۹۳-۱۳۹۰) مجموعاً ۲۶۴۲ کیلومتر به آمارراه های استان افزوده شده که از این مقدار ۹۹/۵ درصد مربوط به راه‌های فرعی استان بوده است. همچنین در طی این دوره ۲۶/۵ کیلومتر به سرجمع بزرگراه های استان و تنها ۳ کیلومتر به سرجمع راه های روستایی افزوده شده است.

ارزیابی نوع راه‌های روستایی استان در سال‌های ۹۲-۱۳۹۰، نشان می‌دهد تحولاتی در کیفیت این نوع راه‌های استان وجود داشته است، طوری که در همین دوره ۲۰۹ کیلومتر از راه‌های شوسه روستایی ۲ استان طول به راه‌های آسفالتی روستایی تبدیل شده و طول آن به ۲۷۷۴ کیلومتر رسیده است. در همین دوره تراکم نسبی راه‌های استان که مربوط به هر ۱۰۰ کیلومتر مربع از مساحت استان است از ۲۲ کیلومتر به ۳۳/۹ کیلومتر افزایش یافته است.

- راه آهن

سال ۱۳۹۳ استان زنجان مجموعاً از ۲۳۰ کیلومتر خط راه‌آهن برخوردار بوده است که از این مقدار ۱۹۷ کیلومتر (معادل ۸۶ درصد) مربوط به خطوط اصلی و ۳۳ کیلومتر هم (معادل ۱۴ درصد) مربوط به خطوط فرعی و یا مانوری از نوع صنعتی و تجاری بوده است. بر اساس این آمار طی چهار سال گذشته (۹۳-۱۳۹۰) فقط ۳ کیلومتر به سرجمع خط اصلی راه‌آهن استان زنجان افزوده شده است.

۱- تبدیل راه شنی و خاکی به شوسه و سپس به آسفالت

- فرودگاه

فرودگاه زنجان در سال ۱۳۹۰ رسماً به‌عنوان یکی از فرودگاه‌های فعال ایران در شهر زنجان شروع به فعالیت نموده است و در همین خصوص با توجه به مصوبه اردیبهشت سال ۱۳۹۱ هیات دولت مبنی بر تبدیل فرودگاه زنجان به مرز هوایی، پروژه توسعه باند این فرودگاه از خرداد ماه سال ۱۳۹۲ آغاز شده و در همین راستا پروازهای خارجی به مقصد عربستان انجام شده است. این فرودگاه از نظر امکانات فرودگاهی و داشتن ظرفیت‌های بالقوه آن توان جابجایی ۱۰۰۰ نفر در روز را دارد، طوری که در سال ۱۳۹۰ تعداد پروازهای مسافری داخلی مجموعاً ۱۹۰ مورد (ورودی و خروجی) بوده است با توجه به مصوبه هیات دولت مبنی بر تبدیل فرودگاه زنجان به مرز هوایی تعداد پروازهای مسافری خارجی در سال ۱۳۹۳ به تعداد ۷۷ مورد افزایش یافته است. پروازهای غیر مسافری ۳ هم در طی سال ۱۳۹۳ به تعداد ۱۰۵۸ مورد گزارش شده است.

۱- پرواز غیر مسافری شامل: نظامی، انتظامی، امدادی، آموزشی و. بوده است.

جدول شماره ۴۱- طول راه های استان و شهرستان به تفکیک نوع راه در سال ۱۳۹۳

واحد: کیلومتر مربع- کیلومتر

شرح	مساحت	جمع کل راه	تراکم نسبی راه های استان در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع	آزاد راه	بزرگراه	راه اصلی	راه فرعی
کل	۲۲۱۶۴	۷۵۰۸	۳۴	۲۰۰	۹۳	۳۲۹	۳۴۶۶
ابهر	۱۹۱۲	۶۶۳	۳۵	۲۲	۱۵	۲۲	۳۱۱
ایجرود	۱۸۲۹	۷۵۶	۴۱	۰	۱۱	۶۵	۳۶۰
خدابنده	۵۱۵۱	۱۶۶۲	۳۲	۰	۲	۲۴	۷۸۳
خرمدره	۴۰۷	۲۴۴	۶۰	۲۱	۸	۲۵	۱۱۲
زنجان	۶۷۶۳	۲۱۶۴	۳۲	۱۲۱	۴۰	۱۰۴	۸۹۳
سلطانیه	۱۰۸۱	۴۶۲	۴۳	۳۶	۱۱	۴۸	۱۷۳
طارم	۲۲۳۵	۵۹۲	۲۶	۰	۲	۴۱	۳۲۱
ماه‌نشان	۲۷۸۶	۹۶۷	۳۵	۰	۵	۰	۵۱۴

مأخذ: سالنامه آماری استان و سازمان حمل و نقل جاده ای کشور در سال های مربوطه.

جدول شماره ۴۲- سهم انواع راه هادراستان و شهرستانها در سال ۱۳۹۳

واحد: کیلومتر - درصد

شرح	جمع کل راه (بدون راه روستایی)		آزاد راه		بزرگراه		راه اصلی		راه فرعی	
	سهم	جمع	سهم	طول	سهم	طول	سهم	طول	سهم	طول
استان	۱۰۰	۴۰۸۷	۵	۲۰۰	۲	۹۳	۸	۳۲۹	۸۵	۳۴۶۶
ابهر	۱۰۰	۳۷۰	۶	۲۲	۴	۱۵	۶	۲۲	۸۴	۳۱۱
ایجرود	۱۰۰	۴۳۵	۰	۰	۳	۱۱	۱۵	۶۵	۸۳	۳۶۰
خدابنده	۱۰۰	۸۰۹	۰	۰	۰	۲	۳	۲۴	۹۷	۷۸۳
خرمدره	۱۰۰	۱۶۶	۱۳	۲۱	۵	۸	۱۵	۲۵	۶۸	۱۱۲
زنجان	۱۰۰	۱۱۵۸	۱۰	۱۲۱	۳	۴۰	۹	۱۰۴	۷۷	۸۹۳
سلطانیه	۱۰۰	۲۶۸	۱۳	۳۶	۴	۱۱	۱۸	۴۸	۶۵	۱۷۳
طارم	۱۰۰	۳۶۴	۰	۰	۰	۲	۱۱	۴۱	۸۸	۳۲۱
ماه‌نشان	۱۰۰	۵۱۹	۰	۰	۱	۵	۰	۰	۹۹	۵۱۴

مأخذ: سالنامه آماری استان سال ۱۳۹۳ و محاسبه گزارش

جدول شماره ۴۳- سهم شهرستان از انواع راه های استان در سال ۱۳۹۳

واحد: کیلومتر - درصد

راه فرعی		راه اصلی		بزرگراه		آزاد راه		جمع کل راه (بدون راه روستایی)		سال ۱۳۹۳
سهم	طول	سهم	طول	سهم	طول	سهم	طول	سهم	جمع	
۱۰۰	۳۴۶۶	۱۰۰	۳۲۹	۱۰۰	۹۳	۱۰۰	۲۰۰	۱۰۰	۴۰۸۷	کل استان
۹	۳۱۱	۷	۲۲	۱۶	۱۵	۱۱	۲۲	۹	۳۷۰	ابهر
۱۰	۳۶۰	۲۰	۶۵	۱۲	۱۱	۰	۰	۱۱	۴۳۵	ایجرود
۲۳	۷۸۳	۷	۲۴	۲	۲	۰	۰	۲۰	۸۰۹	خدابنده
۳	۱۱۲	۸	۲۵	۸	۸	۱۱	۲۱	۴	۱۶۶	خرمدره
۲۶	۸۹۳	۳۲	۱۰۴	۴۳	۴۰	۶۱	۱۲۱	۲۸	۱۱۵۸	زنجان
۵	۱۷۳	۱۵	۴۸	۱۲	۱۱	۱۸	۳۶	۷	۲۶۸	سلطانیه
۹	۳۲۱	۱۲	۴۱	۲	۲	۰	۰	۹	۳۶۴	طارم
۱۵	۵۱۴	۰	۰	۵	۵	۰	۰	۱۳	۵۱۹	ماه‌نشان

مأخذ: سالنامه آماری استان سال ۱۳۹۳ و محاسبه گزارش

جدول شماره ۴۴- مشخصات راه های روستایی استان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳

واحد: کیلومتر - درصد

شرح	جمع کل راه		آسفالته		شوسه	
	طول	سهم	طول	سهم	طول	سهم
کل	۳۴۲۱	۱۰۰	۲۷۷۴	۸۱	۶۴۷	۱۹
ابهر	۲۹۳	۱۰۰	۲۴۸	۸۵	۴۵	۱۵
ایجرود	۳۲۱	۱۰۰	۳۰۳	۹۴	۱۸	۶
خدابنده	۸۵۳	۱۰۰	۶۳۹	۷۵	۲۱۴	۲۵
خرمدره	۷۸	۱۰۰	۷۸	۱۰۰	۰	۰
زنجان	۱۰۰۶	۱۰۰	۸۱۳	۸۱	۱۹۳	۱۹
سلطانیه	۱۹۴	۱۰۰	۱۸۱	۹۳	۱۳	۷
طارم	۲۲۸	۱۰۰	۱۶۷	۷۳	۶۱	۲۷
ماهانشان	۴۴۸	۱۰۰	۳۴۵	۷۷	۱۰۳	۲۳

مأخذ: سالنامه آماری استان سال ۱۳۹۳ و محاسبه گزارش

۲- میزان سرویس دهی حمل و نقل

- حمل و نقل مسافر

سال ۱۳۹۰، مجموعاً ۳۹۷۸ هزار نفر مسافر از طریق سیستم حمل و نقل جاده‌ای، ریلی و هوایی استان زنجان جابجا شده‌اند. این میزان جابجایی در سال ۱۳۹۳ به تعداد ۳۳۲۳ هزار نفر بوده است.

سال ۱۳۹۰، سهم هریک از وسایل نقلیه استان از این سیستم جابجایی مسافر به تفکیک سهم وسایل نقلیه عمومی ۶۹/۶ درصد، سهم ریلی (خطوط راه آهن) حدود ۲۹/۹ درصد و سهم حمل و نقل هوایی هم ۰/۴۵ درصد بوده است. سال ۱۳۹۳ در مقایسه با سال ۱۳۹۰، سهم هریک از وسایل نقلیه استان از سیستم جابجایی مسافر به تفکیک وسایل نقلیه عمومی ۶۶/۴ درصد، سهم حمل و نقل ریلی حدود ۳۲/۵ درصد و سهم حمل و نقل هوایی هم ۱/۰۲ درصد بوده است.

- حمل و نقل کالا

سال ۱۳۹۰، کل کالاهای حمل شده از طریق سیستم حمل و نقل جاده‌ای، ریلی و هوایی استان زنجان ۵۱۶۹ هزارتن بوده است. این میزان حمل و نقل کالا طی چهار سال بعد (سال ۱۳۹۳) به ۵۵۹۷ هزارتن رسیده است. در سال ۱۳۹۰، سهم هریک از وسایل نقلیه عمومی برای جابجایی کالا به تفکیک وسایل نقلیه عمومی ۹۹/۷ درصد، سهم سیستم ریلی ۰/۲۹ درصد و سهم حمل و نقل هوایی هم استان هم ۰/۰۰۶ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۳ در مقایسه با سال ۱۳۹۰، سهم هریک از وسایل نقلیه عمومی استان از سیستم جابجایی کالا به تفکیک برای وسایل نقلیه باری عمومی ۹۹/۸ درصد، سیستم جابجایی ریلی ۰/۲۱ درصد و شبکه حمل و نقل هوایی استان هم ۰/۰۰۷ درصد بوده است.

۳- بررسی عملکرد سرویس دهی حمل و نقل استان طی ۱۳۹۰-۱۳۹۳

بررسی دوره چهار ساله میزان مسافران جابجا شده استان از طریق سیستم حمل و نقل عمومی مسافر نشان می‌دهد و وسایل نقلیه عموم از ۶۶/۵ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۶۶/۴ درصد در سال ۱۳۹۳ کاهش یافته که البته این میزان کاهش بیشتر ناشی از کاهش تعداد کل مسافران بوده است. سهم مسافران جابجا شده از طریق حمل و نقل با قطار از ۳۳/۱ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۳۲/۵ درصد در سال ۱۳۹۳ کاهش یافته است. نرخ رشد سالانه مسافران جابجا شده با وسایل نقلیه عمومی (جاده‌ای) در دوره مورد مطالعه حدود ۵/۵- درصد، حمل و نقل ریلی استان ۲/۴- درصد و حمل و نقل هوایی استان ۱۷/۲ درصد بوده است که این افزایش دوره ای بیشتر بر اساس پروازهای خارجی (حج تمتع و عمره) از این استان بوده است.

همچنین در ارزیابی مربوط به حمل و نقل کالا در این دوره مذکور، نرخ رشد سالانه کالاهای حمل شده با وسایل نقلیه جاده‌ای ۲ درصد، حمل کالا از طریق سیستم ریلی ۵/۴- درصد و سیستم حمل و نقل هوایی استان ۸/۵ درصد بوده است؛ بنابراین ملاحظه می‌شود که شبکه سهم حمل و نقل جاده‌ای استان همچنان بیشترین نقش و توان در سیستم حمل و نقل انسان و کالا دارد. البته در دوره مورد مطالعه، گرایش مردم به مسافرت از طریق هوایی هم بیشتر شده است؛ به طوری که میزان افزایش تعداد مسافران جابجا شده هوایی در این دوره حدود ۸۸/۹ درصد بوده است.

جدول شماره ۴۵- مسافران جابجا شده استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

مسافران جابجا شده (هزار نفر / درصد)							شرح
جمع کل	نسبت به کل	هوایی	نسبت به کل	ریلی	نسبت به کل	وسایل نقلیه عمومی	
۳۹۷۸	۰/۴۵	۱۸	۲۹/۹۰	۱۱۹۱	۶۹/۶۰	۲۷۶۹	۱۳۹۰
۳۹۸۹	۰/۸۵	۳۴	۳۰/۵۰	۱۲۱۸	۶۸/۶۰	۲۷۳۷	۱۳۹۱
۳۴۰۰	۰/۹۴	۳۲	۲۸/۱۰	۹۵۷	۷۰/۹۰	۲۴۱۱	۱۳۹۲
۳۳۲۳	۱/۲	۳۴	۳۲/۵۰	۱۰۸۱	۶۶/۴۰	۲۲۰۸	۱۳۹۳

مأخذ: ۱- اداره کل راه و شهرسازی استان ۲- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان ۳- محاسبه گزارش

جدول شماره ۴۶- بار حمل شده استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

کالاهای حمل شده (هزار تن / نفر)							شرح
جمع کل	نسبت به کل	هوایی	نسبت به کل	ریلی	نسبت به کل	وسایل نقلیه عمومی	
۵۰۵۲	۰/۰۰۲	۰/۱۳	۰/۲۰	۱۰	۹۹/۸۰	۵۰۴۲	۱۳۸۹
۵۱۶۹	۰/۰۰۶	۰/۳۰	۰/۲۹	۱۵	۹۹/۷۰	۵۱۵۴	۱۳۹۰
۵۷۷۵	۰/۰۰۳	۰/۱۹	۰/۲۳	۱۳	۹۹/۸۰	۵۷۶۲	۱۳۹۱
۴۹۵۰	۰/۰۰۷	۰/۳۳	۰/۶۷	۳۳	۹۹/۳۰	۴۹۱۷	۱۳۹۲
۵۵۹۷	۰/۰۰۷	۰/۴۱	۰/۲۱	۱۲	۹۹/۸۰	۵۵۸۵	۱۳۹۳

مأخذ: پیشین

- عمران شهری

۱- جمعیت شهری

استان زنجان با وسعت بیش از ۲۲ هزار کیلومترمربع مساحت در منطقه شمال غرب کشور و با مرکزیت شهر زنجان قرار دارد. این استان در سال ۱۳۹۳ از ۲۱ نقطه شهری با جمعیت ۶۸۴۷۸۵ نفر بوده است.

۲- ضریب شهرنشینی

سال ۱۳۹۳، ضریب شهرنشینی استان ۶۵/۲ درصد بوده که دربخش شهرستانی ضریب شهرنشینی شهرستان‌های ابهر، زنجان و خرمدره از میانگین استانی بالاتر و شهرستان‌های ایجرود، طارم، ماهنشان، سلطانیه و خدابنده است.

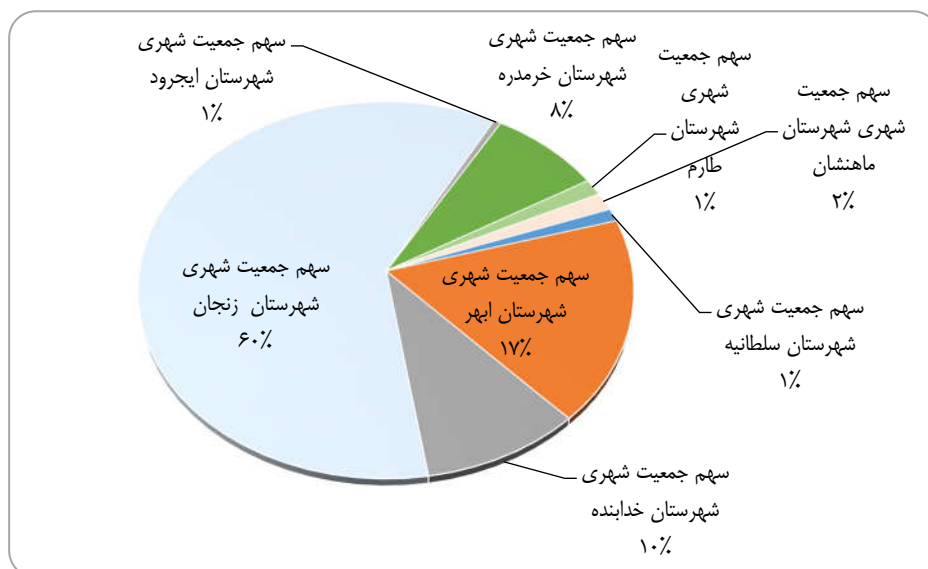
جدول شماره ۴۷- توزیع جمعیت شهرنشین شهرستان‌های استان در

سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۳

ضریب شهرنشینی	جمعیت سال ۱۳۹۳	ضریب شهرنشینی	جمعیت سال ۱۳۹۰	شرح
۲۶/۵۰	۲۸۴۷۸	۲۴/۹۰	۲۸۵۹۲	شهرستان سلطانیه
۸۱/۸۰	۱۴۶۲۳۷	۷۹/۹۰	۱۴۰۵۸۴	شهرستان ابهر
۳۷/۸۰	۱۷۲۴۳۹	۳۵/۷۰	۱۶۹۵۵۳	شهرستان خدابنده
۸۱/۴۰	۵۰۷۶۲۹	۸۰/۰	۴۸۶۴۹۵	شهرستان زنجان
۹/۳۰	۳۹۴۷۲	۹/۳۰	۳۸۴۱۶	شهرستان ایجرود
۸۱/۰	۶۸۱۴۶	۸۰/۶۰	۶۵۱۶۶	شهرستان خرمدره
۲۰/۰	۴۸۴۲۸	۱۸/۲۰	۴۶۶۱۶	شهرستان طارم
۲۶/۵۰	۳۹۲۶۳	۲۳/۳۰	۴۰۳۱۲	شهرستان ماهنشان
۶۵/۲۰	۱۰۵۰۰۹۱	۶۳/۳۰	۱۰۱۵۷۳۴	استان

مأخذ: ۱- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان زنجان سال ۱۳۹۳، ۲- محاسبه گزارش

نمودار شماره ۱۲- سهم جمعیت شهری شهرستان های استان در سال ۱۳۹۳

مأخذ: جدول شماره ۴۷

۳- تراکم جمعیت شهرنشین

سال ۱۳۹۳ تراکم جمعیت شهری استان در هر هکتار برابر با ۳۳/۸ نفر بوده است. در این سال تراکم جمعیت شهرزنجان با ۵۶/۷ نفر در هر هکتار بالاتر از تراکم جمعیت شهری استان بوده و سایر شهرهای استان از تراکم جمعیت پایینتری نسبت به میانگین تراکم جمعیت شهری استان قرار دارند. در این خصوص شهرهایی خیلی پایینتر از میانگین تراکم جمعیت شهری استان به ترتیب پایینترین تراکم پایین شامل: نیک پی، زرین آباد، حلب، ارمغانخانه، دندی، هیدج، صابین قلعه، زرین رود، آبر، چورزق، گرماب و سجاس بوده است.

جدول شماره ۴۸- تراکم جمعیت شهری شهرهای استان زنجان در سال‌های ۱۳۹۰ و

۱۳۹۳

مساحت/ کیلومتر مربع	سال ۱۳۹۳		سال ۱۳۹۰		شهر
	تراکم هکتار (نفر)	جمعیت	تراکم هکتار (نفر)	جمعیت	
۷۲/۴۴	۵۶/۷۰	۴۱۱۰۰۱	۵۳/۴۰	۳۸۶۸۵۱	زنجان
۳۸/۷۱	۲۴/۲۰	۹۳۵۳۵	۲۲/۶۰	۸۷۳۹۶	ابهر
۱۶/۴۵	۳۳/۶۰	۵۵۲۰۷	۳۱/۹۰	۵۲۵۴۸	خرم دره
۳/۷۵	۲۰/۱۰	۷۵۴۳	۱۹/۰	۷۱۱۶	سلطانیه
۱۱/۳۶	۲۹/۰	۳۲۹۲۴	۲۶/۶۰	۳۰۲۵۱	قیدار
۱۱/۱۷	۱۲/۳۰	۱۳۷۳۲	۱۱/۶۰	۱۳۰۰۳	هیدج
۹/۱۴	۱۳/۵۰	۱۲۳۶۳	۱۳/۱۰	۱۱۹۳۹	صائین
۳/۳۱	۱۷/۴۰	۵۷۴۸	۱۶/۴۰	۵۴۳۹	ماه نشان
۴/۴۳	۱۷/۷۰	۷۸۳۶	۱۵/۲۰	۶۷۲۵	آب بر
۵/۵۸	۸/۴۰	۴۶۶۶	۷/۱۰	۳۹۶۲	دندی
۲/۱۹	۱۹/۲۰	۴۲۰۰	۱۸/۴۰	۴۰۲۱	گرماب
۳/۷۴	۷/۰	۲۶۳۰	۶/۶۰	۲۴۷۱	زرین آباد
۳/۷۲	۱۹/۴۰	۷۲۱۲	۱۷/۹۰	۶۶۶۶	سجاس
۴/۱۳	۱۴/۰	۵۷۶۲	۱۳/۴۰	۵۵۳۰	زرین رود
۱/۳	۱۷/۸۰	۱۸۲۹	۱۷/۰	۱۷۵۳	چورزق
۱/۲۷	۸/۱۰	۱۰۲۴	۸/۶۰	۱۰۸۹	حلب
۲/۳۹	۸/۳۰	۱۹۹۵	۸/۱۰	۱۹۴۵	ارمغانخانه
۲/۱۵	۲۹/۳۰	۶۳۰۲	۲۸/۴۰	۶۱۰۴	سهرورد
۲/۱	۲/۱۰	۴۲۳	۲/۴۰	۴۷۴	نیک پی
۱/۹۶	۲۰/۰	۳۹۲۳	۱۸/۷۰	۳۶۶۰	نوربهار
۱/۷۸	۲۷/۷۰	۴۹۲۸	۲۴/۶۰	۴۳۸۱	کرسف
۲۰۲/۷۱	۳۳/۸۰	۶۸۴۷۸۳	۳۱/۷۰	۶۴۳۳۲۴	کل

مأخذ: اداره کل امور شهری استانداری زنجان، ۲- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان ۳- محاسبه گزارش

۴- بررسی سهم جمعیت شهری شهرستان های استان و روند تغییرات جمعیت شهرنشین استان

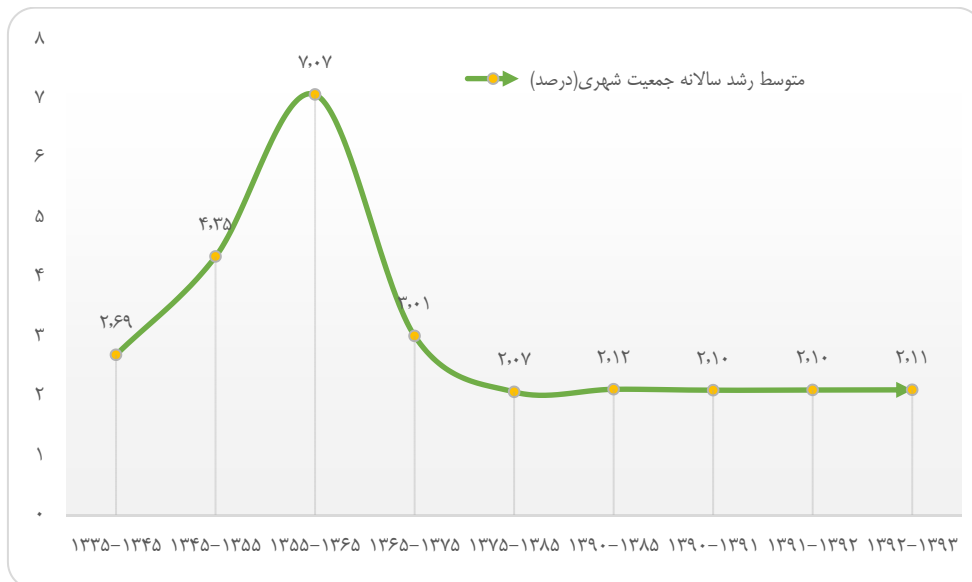
بررسی روند تغییرات جمعیت شهری و روستایی استان در طی چهل و پنج سال اخیر نشان می دهد که در طول این سال ها همواره از سهم جمعیت روستایی کاسته و به سهم جمعیت شهری اضافه شده است. در بررسی موازنه جمعیت شهری و روستایی استان طی این سالها شاهد هستیم که در سال ۱۳۷۵ سهم جمعیت شهری از جمعیت روستایی استان پیشی گرفت و این روند تا سال ۱۳۹۳ همچنان ادامه داشته است.

جدول شماره ۴۹- تغییرات جمعیت شهری استان طی سال های ۹۳-۱۳۳۵

شرح	جمعیت شهری	افزایش دوره		شاخص	متوسط رشد سالانه جمعیت (درصد)
		نسبی	مطلق		
۱۳۳۵	۸۸۶۶۸	**	**	۱۰۰	**
۱۳۴۵	۱۱۵۶۷۷	۲۷۰۰۹	۳۰/۴۶	۱۳۰	۲/۶۹
۱۳۵۵	۱۷۷۰۷۱	۶۱۳۹۴	۵۳/۷	۲۰۰	۴/۳۵
۱۳۶۵	۳۵۰۷۶۶	۱۷۳۶۹۵	۹۸/۹	۳۹۶	۷/۷
۱۳۷۵	۴۷۱۹۶۲	۱۲۱۱۹۶	۳۴/۵۵	۵۳۲	۳/۱
۱۳۸۵	۵۷۹۳۸۴	۱۰۷۴۲۲	۲۲/۷۶	۶۵۳	۲/۷
۱۳۹۰	۶۴۳۳۲۴	۶۳۹۴۰	۱۱/۴	۷۲۶	۲/۱۲
۱۳۹۱	۶۵۶۸۳۵	۱۳۵۱۱	۲/۱۰	۷۴۱	۲/۱۰
۱۳۹۲	۶۷۰۶۵۲	۱۳۸۱۷	۲/۱۰	۷۵۶	۲/۱۰
۱۳۹۳	۶۸۴۷۸۵	۱۴۱۳۳	۲/۱۱	۷۷۲	۲/۱۱

مأخذ: اداره کل امور شهری استانداری زنجان، ۲- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ۳- محاسبه گزارش

نمودار شماره ۱۳ - رشد سالانه جمعیت شهری استان در سال ۱۳۹۳-۱۳۳۵

مأخذ: جدول شماره ۴۹

سال ۱۳۹۳ با برر سی سهم جمعیت شهری هریک از شهرستان های استان نشان می دهد که بیشترین سهم جمعیت شهری استان با ۶۰/۳۷ درصد متعلق به شهرستان زنجان بوده و کمترین سهم جمعیت شهری با ۰/۵۳ درصد مربوط به شهرستان ایجرود است.

در همین سال بالاترین میزان شهرنشینی مربوط به شهرستان ابهر با ۸۱/۸ درصد و سپس با اختلاف اندک مربوط به شهرستان های زنجان و خرمدره به ترتیب ۸۱/۴ و ۸۱ درصد بوده است. در همین خصوص کمترین میزان شهرنشینی مربوط به شهرستان ایجرود با ۹/۳ درصد بوده است.

میزان شهرنشینی استان از ۶۳/۳ در سال ۱۳۹۰ به ۶۵/۲ درصد در سال ۱۳۹۳ افزایش یافته است. شاخص شهرنشینی کشور در سال ۱۳۹۳، معادل ۷۱/۴ درصد بوده است. در این سال ها به جز شهرستان های خرمدره و ایجرود میزان شهرنشینی همه شهرستان های استان افزایش یافته است.

جدول شماره ۵۰- سهم جمعیت شهرنشین شهرستان های استان از جمعیت
شهرنشین استان در سال ۱۳۹۳

سهم جمعیت شهری (درصد)	ضریب شهرنشینی (درصد)	جمعیت	شرح
۱/۱۰	۲۶/۵	۲۸۴۷۸	جمعیت شهرستان سلطانیه
		۷۵۴۳	جمعیت نقاط شهری
۱۷/۴۷	۸۱/۸	۱۴۶۲۳۷	جمعیت شهرستان ابهر
		۱۱۹۶۳۱	جمعیت نقاط شهری
۹/۵۳	۳۷/۸	۱۷۲۴۳۹	جمعیت شهرستان خدابنده
		۶۵۲۵۳	جمعیت نقاط شهری
۶۰/۳۷	۸۱/۴	۵۰۷۶۲۹	جمعیت شهرستان زنجان
		۴۱۳۴۱۹	جمعیت نقاط شهری
۰/۵۳	۹/۳	۳۹۴۷۲	جمعیت شهرستان ایجرود
		۳۶۵۴	جمعیت نقاط شهری
۸/۰۶	۸۱/۰	۶۸۱۴۶	جمعیت شهرستان خرمدره
		۵۵۲۰۷	جمعیت نقاط شهری
۱/۴۱	۲۰/۰	۴۸۴۲۸	جمعیت شهرستان طارم
		۹۶۶۵	جمعیت نقاط شهری
۱/۵۲	۲۶/۵	۳۹۲۶۳	جمعیت شهرستان ماهنشان
		۱۰۴۱۳	نقاط شهری
۱۰۰	۶۵/۱	۱۰۵۰۰۹۱	جمعیت استان
		۶۸۴۷۸۳	جمعیت شهری

مأخذ: دفتر امور شهری استانداری زنجان، ۲- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ۳- محاسبه گزارش

جدول شماره ۵۱- مجموعه نقاط شهری و سیر تکوین و رشد جمعیت نقاط شهری
شهرستان‌های استان طی دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۳

شهر	شهرستان	تاریخ تبدیل به شهری	جمعیت (نفر)		متوسط نرخ رشد سالانه (درصد)
			۱۳۹۰	۱۳۹۳	
زنجان	زنجان	۱۳۰۵	۳۸۶۸۵۱	۴۱۱۰۱	۲/۰۲
ابهر	ابهر	۱۳۰۷	۸۷۳۹۶	۹۳۵۳۵	۲/۲۷
خرم دره	خرم دره	۱۳۳۷	۵۲۵۴۸	۵۵۲۰۷	۱/۶۴
سلطانیه	سلطانیه	۱۳۴۰	۷۱۱۶	۷۵۴۳	۱/۹۴
قیدار	خدابنده	۱۳۴۲	۳۰۲۵۱	۳۲۹۲۴	۲/۸۳
هیدج	ابهر	۱۳۶۱	۱۳۰۰۳	۱۳۷۳۲	۱/۸۲
صایین قلعه	ابهر	۱۳۶۲	۱۱۹۳۹	۱۲۳۶۳	۱/۱۶
ماه نشان	ماه نشان	۱۳۷۵	۵۴۳۹	۵۷۴۸	۱/۸۴
آب بر	طارم	۱۳۷۵	۶۷۲۵	۷۸۳۶	۵/۱۸
دندی	ماه نشان	۱۳۷۵	۳۹۶۲	۴۶۶۶	۵/۵۵
گرماب	خدابنده	۱۳۷۵	۴۰۲۱	۴۲۰۰	۱/۴۵
زرین آباد	ایجرود	۱۳۷۷	۲۴۷۱	۲۶۳۰	۲/۰۸
سجاس	خدابنده	۱۳۷۷	۶۶۶۶	۷۲۱۲	۲/۶۳
زرین رود	خدابنده	۱۳۷۸	۵۵۳۰	۵۷۶۲	۱,۳۷
چورزق	طارم	۱۳۷۹	۱۷۵۳	۱۸۲۹	۱/۴۱
حلب	ایجرود	۱۳۷۹	۱۰۸۹	۱۰۲۴	۲/۰۱
ارمغانخانه	زنجان	۱۳۸۸	۱۹۴۵	۱۹۹۵	۰/۸۴
سهرورد	خدابنده	۱۳۸۷	۶۱۰۴	۶۳۰۲	۱/۰۶
نیک پی	زنجان	۱۳۹۰	۴۷۴	۴۲۳	۳/۶۹
نورپهار	خدابنده	۱۳۹۲	۳۶۶۰	۳۹۲۳	۲/۳۲
کرسف	خدابنده	۱۳۹۲	۴۳۸۱	۴۹۲۸	۳/۹۶
کل شهری			۶۴۳۳۲۴	۶۸۴۷۸۳	۲/۰۸

مأخذ: دفتر امور شهری استانداری زنجان، ۲- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان ۳- محاسبه گزارش

– بررسی شاخص‌های کلیدی اصلی بخش

۱- تأسیسات آب و فاضلاب شهری

پوشش کامل و جامع جمعیت شهری و بهره‌مندی آن‌ها از آب آشامیدنی سالم و همچنین ایجاد تأسیسات و شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب شهری از مهم‌ترین سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی بخش آب و فاضلاب شهری استان است.

۲- مصرف آب

در سال ۱۳۹۳ مقدار مصرف آب آشامیدنی خانوارهای شهری تحت پوشش شبکه آب و فاضلاب به میزان ۴۶۸۷۵ هزارمترمکعب بوده است. از این مقدار مصرف آب، سهم مصرف بخش خانگی ۸۵ درصد بوده و مابقی هم مربوط به مصارف بخش‌های غیرمسکونی و فضای سبز بوده است.

۳- درصد خانوارهای شهری برخوردار از آب آشامیدنی

سال ۱۳۹۳ از مجموع خانوارهای ساکن در مناطق شهری استان ۹۷/۳ درصد بهره‌مند از آب آشامیدنی بوده‌اند.

جدول شماره ۵۲- وضعیت شاخص‌های آب و فاضلاب شهری استان زنجان در

سال ۱۳۹۳

واحد: فقره - هزارمترمکعب

شرح	کل		خانگی		غیرمسکونی		فضای سبز	
	تعداد	مقدار	تعداد	مقدار	تعداد	مقدار	تعداد	مقدار
	انشعاب	فروش	انشعاب	فروش	انشعاب	فروش	انشعاب	فروش
کل	۲۰۳۱۳۵	۴۶۸۷۵	۱۸۴۸۷۸	۴۰۰۴۱	۱۶۷۱۸	۶۸۳۴	۱۵۳۹	۲۶۷۷
ابهر	۴۳۳۱۱	۸۲۰۲	۴۰۷۶۰	۷۵۵۶	۲۳۷۸	۶۴۶	۱۷۳	۲۷۴
ایجرود	۱۳۹۷	۲۵۴	۱۱۲۷	۲۱۵	۲۴۹	۳۹	۲۱	۱۹
خدابنده	۱۷۱۹۰	۳۹۷۵	۱۵۳۲۳	۳۵۰۸	۱۷۳۶	۴۶۷	۱۳۱	۵۴۳
خرمدره	۱۹۳۰۸	۳۸۷۰	۱۸۲۵۴	۳۵۷۸	۹۶۷	۲۹۲	۸۷	۲۰۵
زنجان	۱۱۱۴۱۶	۲۸۴۴۶	۱۰۰۲۳۳	۲۳۴۴۰	۱۰۱۸۲	۵۰۰۶	۱۰۰۱	۱۴۱۹
سلطانیه	۲۸۴۸	۶۲۰	۲۵۳۴	۵۴۷	۲۸۱	۷۴	۳۳	۸۴
طارم	۳۸۲۴	۷۰۴	۳۲۸۸	۵۸۸	۴۸۴	۱۱۶	۵۲	۱۹
ماه‌نشان	۳۸۴۱	۸۰۲	۳۳۵۹	۶۰۷	۴۴۱	۱۹۵	۴۱	۱۱۲

مأخذ: سالنامه آماری استان در سال ۱۳۹۳.

جدول شماره ۵۳- سهم انشعاب و فروش آب شرب شهرستان های استان از کل استان در سال ۱۳۹۳

(واحد: درصد)

شرح	کل		خانگی		غیرمسکونی		فضای سبز	
	تعداد انشعاب	مقدار فروش	تعداد انشعاب	مقدار فروش	تعداد انشعاب	مقدار فروش	تعداد انشعاب	مقدار فروش
کل	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
ابهر	۲۱/۳	۱۷/۵	۲۲	۱۸/۱۹	۱۴/۲	۹/۵	۱۱/۲	۱۰/۲
ایجرود	۰/۷	۰/۵	۰/۶	۰/۵	۱/۵	۰/۶	۱/۴	۰/۷
خداپنده	۸/۵	۸/۵	۸/۳	۸/۸	۱۰/۴	۶/۸	۸,۵	۲۰/۳
خرمدره	۹/۵	۸/۳	۹/۹	۸/۹	۵/۸	۴/۳	۵/۷	۷/۷
زنجان	۵۴/۸	۶۰/۷	۵۴/۲	۵۸/۵	۶۰/۹	۷۳/۳	۶۵	۵۳
سلطانیه	۱/۴	۱/۳	۱/۴	۱/۴	۱/۷	۱/۱	۲/۱	۳/۱
طارم	۱/۹	۱/۵	۱/۸	۱/۵	۲/۹	۱/۷	۳/۴	۰/۷
ماهنشان	۱/۹	۱/۷	۱/۸	۱/۵	۲/۶	۲/۹	۲/۷	۴/۲

مأخذ: سالنامه آماری استان در سال ۱۳۹۳.

۴- طول شبکه فاضلاب و در صد خانوارهای شهری برخوردار از شبکه جمع آوری و تصفیه فاضلاب

سال ۱۳۹۳ خانوارهای تحت پوشش سیستم شبکه فاضلاب شهری استان ۳۵۷۸۲ خانوار بوده که این رقم در حدود ۱۷ درصد از مجموع خانوارهای شهری استان است.

۵- نسبت شهرهای دارای سیستم فاضلاب به کل شهرهای استان

در حال حاضر از ۲۱ شهر استان فقط سه شهر زنجان، ابهر و ماهنشان به ترتیب با ۳۰۲۸۸، ۵۵۴۹ و ۱۳ فقره انشعاب، برخوردار از انشعاب فاضلاب هستند. البته ۶ شهردیگر استان هم در مرحله اجرای طرح فاضلاب است؛ که از این تعداد ۲ شهر با ظرفیت اسمی ۱۵۳۱۹ هزار مترمکعب دارای تصفیه خانه فاضلاب در دست اجرا و بهره برداری است.

جدول شماره ۵۴- وضعیت شبکه جمع‌آوری فاضلاب شهری و انشعابات آن به تفکیک

شهرستان در سال ۱۳۹۳

شرح	طول شبکه جمع‌آوری با قطر ۲۰۰ میلیمتر و بیشتر (کیلومتر)	تعداد انشعاب (فقره)
کل	۴۲۱	۳۵۷۸۲
ابه‌ر	۸۷	۵۴۸۵
ایجرود	۱۳	۰
خدابنده	۰	۰
خرمدره	۱۴	۰
زنجان	۲۷۸	۳۰۲۸۸
سلطانیه	۰	۰
طارم	۰	۰
ماه‌نشان	۳۰	۹

مأخذ: سالنامه آماری استان در سال ۱۳۹۳.

- فضای سبز شهری

پارک‌ها و فضاهای سبز شهری شامل پارک‌های جنگلی، پارک‌های ناحیه‌ای و محله‌ای کوچک و بزرگ، از جمله فضاهایی هستند که علاوه بر ایجاد شادابی و نشاط جسمی و روحی و گذراندن اوقات فراغت شهروندان، بستر محیط‌زیست پاک و سالم را نیز مهیا می‌سازند.

سال ۱۳۹۰، مجموع فضای سبز شهرهای استان با ۴۹۳۱۴۶۰ مترمربع از سرانه فضای سبز شهری ۷/۷ مترمکعب برخوردار بوده است. این مقدار در سال ۱۳۹۳ به ۵۲۱۴۲۶۰ مترمربع افزایش یافته لیکن میانگین سرانه فضای سبز شهری ۷/۶ مترمربع بوده است؛ این موضوع حاکی از افزایش محدود فضای سبز شهری استان با میزان افزایش جمعیت شهری است. بدین جهت فزونی جمعیت شهری بر نسبت افزایش فضای سبز شهری استان از نظر سرانه فضای سبز بستر بوده است.

سال ۱۳۹۳ از میان شهرهای مختلف این استان بیشترین سرانه فضای سبز به شهرهای نیک‌پی، سجاس، چورزق، هیدج و زنجان تعلق داشته و کمترین میزان سرانه فضای سبز هم مربوط به شهرهای نوربهار، کرسف و سهرورد بوده که هر سه شهر جزو شهرهای تازه تأسیس استان می‌باشد.

جدول شماره ۵۵- سرانه فضای سبز مناطق شهری استان زنجان ۹۳-۱۳۹۰

واحد: مترمربع

شهر	سال ۱۳۹۰			سال ۱۳۹۳		
	جمعیت	فضای سبز	سرانه	جمعیت	فضای سبز	سرانه
زنجان	۳۸۶۸۵۱	۳۴۳۰۰۰۰	۸/۹۰	۴۱۱۰۰۱	۳۶۷۰۰۰۰	۸/۹۰
ایهر	۸۷۳۹۶	۴۵۰۰۰۰	۵/۱۰	۹۳۵۳۵	۴۵۰۰۰۰	۴/۸۰
خرم دره	۵۲۵۴۸	۳۰۰۰۰۰	۵/۷۰	۵۵۲۰۷	۳۰۰۰۰۰	۵/۴۰
سلطانیه	۷۱۱۶	۵۰۰۰۰۰	۷/۰	۷۵۴۳	۵۰۰۰۰۰	۶/۶۰
قیدار	۳۰۲۵۱	۱۵۷۰۰۰	۵/۲۰	۳۲۹۲۴	۱۵۷۵۳۵	۴/۸۰
هیدج	۱۳۰۰۳	۱۳۶۰۰۰	۱۰/۵۰	۱۳۷۳۲	۱۳۶۰۰۰	۹/۹۰
صایین قلعه	۱۱۹۳۹	۵۵۰۰۰	۴/۶۰	۱۲۳۶۳	۵۶۰۰۰	۴/۵۰
ماه نشان	۵۴۳۹	۴۸۰۰۰	۸/۸۰	۵۷۴۸	۴۸۰۰۰	۸/۴۰
آب بر	۶۷۲۵	۳۶۵۰۰	۵/۴۰	۷۸۳۶	۳۶۵۰۰	۴/۷۰
دندی	۳۹۶۲	۳۶۷۷۸	۹/۳۰	۴۶۶۶	۳۶۷۷۸	۷/۹۰
گرماب	۴۰۲۱	۲۳۰۰	۶/۰	۴۲۰۰	۲۵۰۰۰	۰/۶
زرین آباد	۲۴۷۱	۱۴۲۳۵	۵/۸۰	۲۶۳۰	۱۵۰۰۰	۵/۷۰
سجاس	۶۶۶۶	۱۰۴۱۰۰	۱۵/۶۰	۷۲۱۲	۱۰۴۱۰۰	۱۴/۴۰
زرین رود	۵۵۳۰	۱۴۲۳۵	۲/۶۰	۵۷۶۲	۲۱۲۳۵	۳/۷۰
چورزق	۱۷۵۳	۲۴۰۰۰	۱۳/۷۰	۱۸۲۹	۲۴۰۰۰	۱۳/۱۰
حلب	۱۰۸۹	۵۰۰۰	۴/۶۰	۱۰۲۴	۶۰۰۰	۵/۹۰
ارمغانخانه	۱۹۴۵	۱۰۰۰۰	۵/۱۰	۱۹۹۵	۱۲۰۰۰	۰/۶
سهرورد	۶۱۰۴	۱۸۳۱۲	۳/۰	۶۳۰۲	۱۸۳۱۲	۲/۹۰
نیک پی	۴۷۴	۴۰۰۰۰	۸۴/۴۰	۴۲۳	۴۰۰۰۰	۹۴/۶۰
نوربهار	۳۶۶۰	۰	۰/۰	۳۹۲۳	۲۰۰۰	۰/۵۰
کرسف	۴۳۸۱	۰	۰/۰	۴۹۲۸	۵۸۰۰	۱/۲۰
کل شهری	۶۴۳۳۲۴	۴۹۳۱۴۶۰	۷/۷	۶۸۴۷۸۳	۵۲۱۴۲۶۰	۷/۶۰

مأخذ: اداره کل امور شهری استانداری زنجان.

– بودجه شهرداری‌ها

(۱) درآمد و هزینه شهرداری‌ها

در سال ۱۳۹۰ شهر نیک پی به‌عنوان شهر جدید استان معرفی گردید و با احتساب درآمد جزئی این شهر مجموع درآمد شهرداری‌های استان ۱۲۲۶۴۰۰ میلیون ریال بوده است. این مقدار درآمد برابر با سرانه ۲ میلیون ریالی برای هرنفر از ساکنان شهری استان بوده است. در همین سال مجموع هزینه‌های (جاری و عمرانی) شهرها برابر ۱۱۶۷۰۹۳ میلیون ریال بوده که ۴۴/۵ درصد مربوط به هزینه‌های جاری و مابقی مربوط به هزینه‌های عمرانی شهرها بوده است؛ بنابراین نسبت هزینه‌های شهری به درآمد آن رقم ۸۷ درصد بوده است.

سال ۱۳۹۳ شهرهای جدید دیگری به مجموع شهرهای استان اضافه شد و مجموعاً "این استان متشکل از ۲۱ نقطه شهری گردید. بنابراین با احتساب درآمد جزئی این شهرها نسبت به مجموع درآمد شهرداری‌های استان، در این سال رقم مربوط به درآمدهای شهرداری‌های استان ۲۰۴۷۳۳۷ میلیون ریال بوده که این مقدار درآمد برابر سرانه ۳ میلیون ریالی برای هرنفر از ساکنان شهری استان بوده است. در همین سال مجموع هزینه‌های (جاری و عمرانی) شهری شهرداری‌ها برابر ۲۲۳۷۴۶۸ میلیون ریال بوده که ۴۸ درصد مربوط به هزینه‌های جاری و مابقی هزینه‌های عمرانی شهر بوده است

جدول شماره ۵۶- هزینه و درآمد شهرداری‌های استان در سال ۱۳۹۰

واحد: میلیون ریال

شهرداری	میزان درآمد	میزان هزینه جاری	میزان هزینه عمرانی
ابهر	۱۰۴۴۷۳	۶۱۰۴۶	۶۰۱۰۲
سلطانیه	۱۸۶۵۷	۶۹۹۲	۱۲۹۰۵
صائین قلعه	۱۵۷۴۹	۱۰۳۴۲	۳۸۹۴
هیدج	۳۶۷۱۵	۱۰۶۲۶	۲۲۲۹۲
زنجان	۷۱۰۰۲۶	۳۴۵۱۳۵	۳۰۷۰۳۴
نیک‌پی	۱۵۱۶	۹۷	۰
ارمغانخانه	۱۵۶۹۸	۲۱۵۹	۱۳۸۴۲
خرم دره	۹۳۶۲۶	۳۲۷۸۹	۵۲۰۱۶
قیدار	۷۴۹۳۲	۱۳۶۴۸	۵۴۴۲۹
سجاس	۲۴۳۶۱	۴۲۶۵	۱۹۳۴۶
زرین رود	۷۹۳۲	۳۰۲۷	۴۷۹۴
گرماب	۹۱۱۹	۱۹۸۳	۷۱۵۹
سهرورد	۱۲۶۳۱	۹۶۵	۱۱۰۸۹
زرین‌آباد	۱۵۶۰۶	۴۵۰۲	۱۱۶۹۹
حلب	۲۰۱۱۹	۱۸۵۱	۱۸۶۳۳
ماه‌نشان	۲۷۸۶۱	۳۸۷۶	۲۴۰۷۳
دندی	۸۰۶۸	۶۲۸۰	۲۸۷۶
آب‌بر	۲۲۳۲۰	۷۵۲۶	۱۵۷۵۵
چورزق	۶۹۹۱	۲۴۵۱	۵۶۲۲

مأخذ: اداره کل امور شهری استانداری زنجان.

ادامه جدول شماره ۵۶- هزینه و درآمد شهرداری‌های استان در سال ۱۳۹۰

شهرداری	جمع هزینه‌های جاری و عمرانی	سهم هزینه جاری و عمرانی از کل درآمد	سهم هزینه عمرانی از کل درآمد
ابهر	۱۲۱۱۴۸	۱۱۶/۰	۵۷/۵۰
سلطانیه	۱۹۸۹۷	۱۰۶/۶۰	۶۹/۲۰
صائین قلعه	۱۴۲۳۶	۹۰/۴۰	۲۴/۷۰
هیدج	۳۲۹۱۸	۸۹/۷۰	۶۰/۷۰
زنجان	۶۵۲۱۶۹	۹۱/۹۰	۴۳/۲۰
نیک‌پی	۹۷	۶/۴۰	۰/۰
ارمغانخانه	۱۶۰۰۱	۱۰۱/۹۰	۸۸/۲۰
خرم دره	۸۴۸۰۵	۹۰/۶۰	۵۵/۶۰
قیدار	۶۸۰۷۷	۹۰/۹۰	۷۲/۶۰
سجاس	۲۳۶۱۱	۹۶/۹۰	۷۹/۴۰
زرین رود	۷۸۲۱	۹۸/۶۰	۶۰/۴۰
گرماب	۹۱۴۲	۱۰۰/۳۰	۷۸/۵۰
سهرورد	۱۲۰۵۴	۹۵/۴۰	۸۷/۸۰
زرین‌آباد	۱۶۲۰۱	۱۰۳/۸۰	۷۵/۰
حلب	۲۰۴۸۴	۱۰۱/۸۰	۹۲/۶۰
ماه‌نشان	۲۷۹۴۹	۱۰۰/۳۰	۸۶/۴۰
دندی	۹۱۵۶	۱۱۳/۵۰	۳۵/۶۰
آب‌بر	۲۳۲۸۱	۱۰۴/۳۰	۷۰/۶۰
چورزق	۸۰۷۳	۱۱۵/۵۰	۸۰/۴۰

مأخذ: اداره کل امور شهری استانداری زنجان.

جدول شماره ۵۷- هزینه و درآمد شهرداری‌های استان در سال ۱۳۹۳

واحد: میلیون ریال

شرح	درآمد	هزینه جاری	هزینه عمرانی	سرانه هزینه عمرانی
زنجان	۱۱۰۳۲۳۲	۶۹۴۶۹۹	۶۱۲۲۰۰	۱/۵۰
ابهر	۳۰۱۵۸۴	۱۳۱۸۴۴	۱۶۹۲۲۲	۱/۸۰
خرم دره	۱۱۷۷۸۱	۴۹۶۵۲	۸۰۳۶۹	۱/۵۰
سلطانیه	۳۹۶۳۱	۱۴۵۱۲	۲۳۱۱۰	۳/۱۰
قیدار	۱۳۲۷۰۸	۴۹۵۲۰	۸۴۴۷۸	۲/۶۰
هیدج	۹۷۲۹۹	۱۶۶۷۷	۸۴۳۳۳	۶/۱۰
صایین قلعه	۵۱۶۴۶	۲۲۰۵۹	۱۵۱۱۶	۱/۲۰
ماه نشان	۱۳۹۸۱	۷۴۶۸	۶۱۵۸	۱/۱۰
آب بر	۱۹۸۳۸	۱۰۸۵۸	۸۵۶۰	۱/۱۰
دندی	۱۳۴۹۲	۸۶۶۸	۲۵۹۵	۰/۶۰
گرماب	۱۹۷۸۸	۴۸۰۸	۱۴۲۲۲	۳/۴۰
زرین آباد	۲۱۱۷۳	۱۵۱۲۹	۴۶۵۱	۱/۸۰
سجاس	۲۲۰۵۳	۱۰۱۱۴	۹۵۶۷	۱/۳۰
زرین رود	۱۶۴۳۰	۶۱۱۱	۹۵۴۸	۱/۷۰
چورزق	۱۰۰۴۳	۵۱۲۵	۵۴۱۲	۳/۰
حلب	۹۲۵۴	۴۲۸۸	۶۰۹۸	۶/۰
ارمغانخانه	۱۳۳۵۹	۴۰۹۴	۷۴۰۹	۳/۷۰
سهرورد	۱۴۰۴۴	۴۸۱۳	۱۱۸۹۷	۱/۹۰
نیک پی	۸۴۷۳	۳۷۳۱	۳۹۰۸	۹/۲۰
نوربهار	۹۸۵۷	۱۷۹۰	۵۳۰۳	۱/۴۰
کرسف	۱۱۶۷۱	۲۹۶۴	۴۳۸۸	۰/۹۰
کل شهری استان	۲۰۴۷۳۳۷	۱۰۶۸۹۲۴	۱۱۶۸۵۴۴	۱/۷۰

مأخذ: اداره کل امور شهری استانداری زنجان.

ادامه جدول شماره ۵۷- هزینه و درآمد شهرداری‌های استان در سال ۱۳۹۳

واحد: میلیون ریال - درصد

شرح	جمع هزینه‌های جاری و عمرانی	سهم هزینه جاری و عمرانی از کل درآمد	سهم هزینه عمرانی از کل درآمد
زنجان	۱۳۰۶۸۹۹	۱۱۸/۵۰	۵۵/۵۰
ابهر	۳۰۱۰۶۶	۹۹/۸۰	۵۶/۱۰
خرم دره	۱۳۰۰۲۱	۱۱۰/۴۰	۶۸/۲۰
سلطانیه	۳۷۶۲۲	۹۴/۹۰	۵۸/۳۰
قیدار	۱۳۳۹۹۸	۱۰/۱	۶۳/۷۰
هیدج	۱۰۱۰۱۰	۱۰۳/۸۰	۸۶/۷۰
صایین قلعه	۳۷۱۷۵	۷۲/۱	۲۹/۳۰
ماه نشان	۱۳۶۲۶	۹۷/۵۰	۴۴/۰
آب بر	۱۹۴۱۸	۹۷/۹۰	۴۳/۱۰
دندی	۱۱۲۶۳	۸۳/۵۰	۱۹/۲۰
گرما ب	۱۹۰۳۰	۹۶/۲۰	۷۱/۹۰
زرین آباد	۱۹۷۸۰	۹۳/۴۰	۲۲/۰
سجاس	۱۹۶۸۱	۸۹/۲۰	۴۳/۴۰
زرین رود	۱۵۶۵۹	۹۵/۳۰	۵۸/۱۰
چورزق	۱۰۵۳۷	۱۰۴/۹۰	۵۳/۹۰
حلب	۱۰۳۸۶	۱۱۲/۲۰	۶۵/۹۰
ارمغانخانه	۱۱۵۰۳	۸۶/۱۰	۵۵/۵۰
سهرورد	۱۶۷۱۰	۱۱۹/۰	۸۴/۷۰
نیک پی	۷۶۳۹	۹۰/۲۰	۴۶/۱۰
نوربهار	۷۰۹۳	۷۲/۰	۵۳/۸۰
کرسف	۷۳۵۲	۶۳/۰	۳۷/۶۰
کل شهری استان	۲۲۳۷۴۶۸	۱۰۹/۳۰	۵۷/۱۰

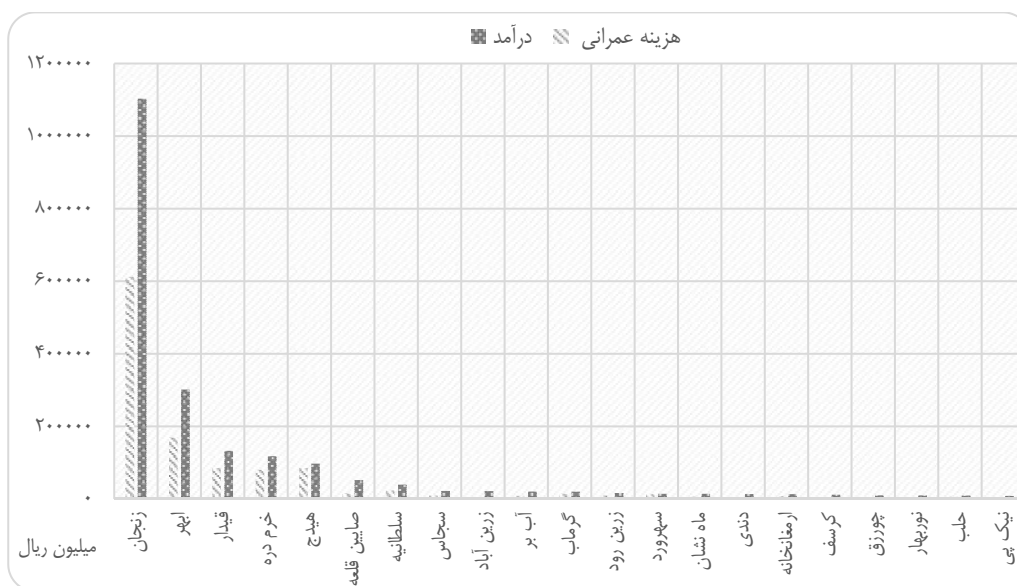
مأخذ: اداره کل امور شهری استانداری زنجان.

با توجه به آمارهای موجود، ۱۳۹۳ میانگین درآمد شهرداری استان ۹۷۴۹۲ میلیون ریال بوده است که در این خصوص میزان درآمد شهرهای زنجان، ابهر، قیدار، خرمدره بالاتر از میانگین درآمد کل شهرداری‌های استان بوده است، طوری که شهرداری زنجان با درآمد ۱۱۰۳۲۳۲ میلیون ریال در رتبه نخست بوده و سپس شهرداری ابهر با ۳۰۱۵۸۴ میلیون ریال درآمد در رتبه دوم قرار دارد. همچنین شهرداری نیک پی با ۸۴۷۳ میلیون ریال در پایین‌ترین رده درآمدزایی در میان شهرداری‌های استان زنجان قرار دارد.

– نسبت هزینه‌های عمرانی شهرداری‌ها به کل اعتبارات شهرداری

مجموع هزینه شهرداری‌های استان در سال ۱۳۹۳، حدود ۲۲۳۷۴۶۸ میلیون ریال بوده که نسبت هزینه شهرداری‌های استان به درآمدها معادل $109/3$ درصد بوده است. سهم هزینه‌های عمرانی به کل هزینه‌ها در این سال معادل $57/1$ درصد و سهم هزینه‌های جاری هم $52/2$ درصد بوده است.

نمودار شماره ۱۴ – مقایسه هزینه و درآمد شهرداری‌های استان در سال ۱۳۹۳

ماخذ: جدول شماره ۵۷

^۵ مربوط به کمک‌های سازمان همیاری شهرداریها و دهیاریهای کشور

– عمران روستایی

با توجه به قابلیت‌ها و پتانسیل‌های بالقوه و بالفعل تولیدی در جامعه روستایی ایران و بخصوص در جامعه روستایی استان، لزوم رفع تنگناها و محرومیت‌ها و تحقق عدالت اجتماعی و همچنین استراتژی کلی جامعه در زمینه کسب استقلال و خودکفایی، به‌ویژه در زمینه تأمین مواد غذایی جا دارد توجه ویژه‌ای را در راستای بهبود شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی آن انجام گیرد.

به استناد آخرین تقسیمات سیاسی واداری، در سال ۱۳۹۳ استان زنجان متشکل از هشت شهرستان، ۲۱ کانون شهری، ۱۷ بخش، ۴۱ دهستان و ۹۳۲ آبادی دارای سکنه و ۲۵۴ آبادی خالی از سکنه بوده است.

جدول شماره ۵۸- مشخصات سکونتگاه‌های شهری و روستایی شهرستان‌های استان

در سال ۱۳۹۳

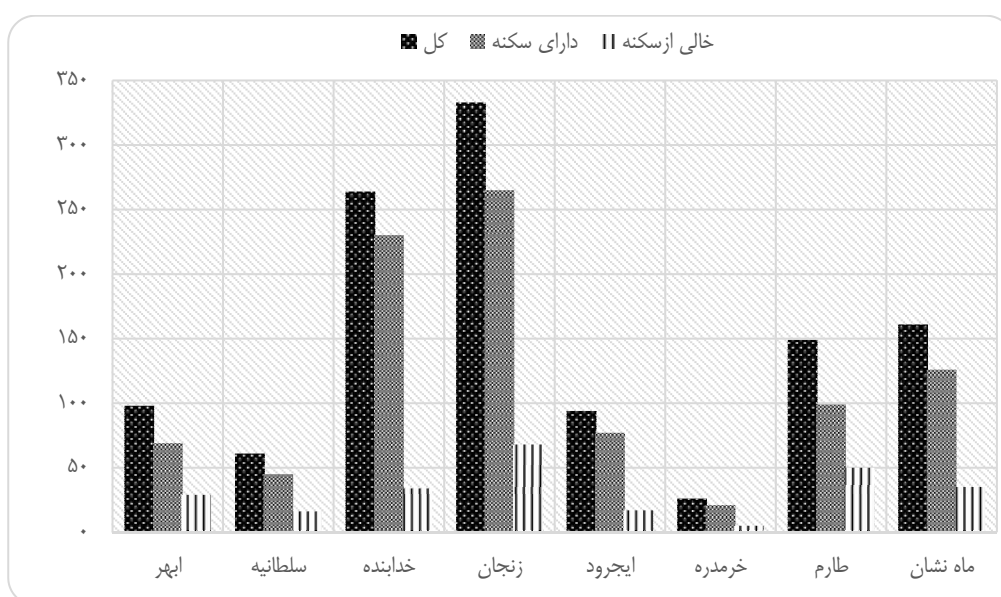
شهرستان	تعداد شهر	مساحت مناطق شهری (کیلومتر مربع)	تعداد بخش	تعداد دهستان	تعداد آبادی			مساحت مناطق روستایی (کیلومتر مربع)
					کل	دارای سکنه	خالی از سکنه	
ابهر	۳	۵۹	۱	۵	۹۸	۶۹	۲۹	۱۸۵۳
سلطانیه	۱	۴	۲	۴	۶۱	۴۵	۱۶	۱۰۷۷
خدابنده	۷	۲۷	۴	۱۰	۲۶۴	۲۳۰	۳۴	۵۱۲۴
زنجان	۳	۷۷	۳	۱۳	۳۳۳	۲۶۵	۶۸	۶۶۸۶
ایجرود	۲	۵	۲	۴	۹۴	۷۷	۱۷	۱۸۲۴
خرمدره	۱	۱۶	۱	۲	۲۶	۲۱	۵	۳۹۱
طارم	۲	۵	۲	۵	۱۴۹	۹۹	۵۰	۲۲۳۰
ماه‌نشان	۲	۹	۲	۵	۱۶۱	۱۲۶	۳۵	۲۷۷۷
کل استان	۲۱	۲۰۳	۱۷	۴۸	۱۱۸۶	۹۳۲	۲۵۴	۲۱۹۶۱

مأخذ: ۱- معاونت آمار و اطلاعات سازمان ۲- محاسبه گزارش

بررسی تعداد آبادی‌های دارای سکنه شهرستان‌های استان نشان می‌دهد که بیش از ۵۲ درصد آبادی‌های دارای سکنه استان در سه شهرستان زنجان، خدابنده و ماهنشان مستقر می‌باشند. همچنین بیشترین تعداد آبادی با ۳۳۳ روستا، متعلق به شهرستان زنجان و کمترین آن با ۲۶ آبادی مربوط به شهرستان خرم دره است.

نمودار شماره ۱۵: مقایسه تعداد آبادی‌های دارای سکنه و خالی از سکنه

شهرستان‌های استان در سال ۱۳۹۳

ماخذ: جدول شماره ۵۸

۱- جمعیت و تحولات جمعیت روستایی استان طی دوره ۹۳-۱۳۳۵

مطابق نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰، جمعیت استان زنجان ۱۰۱۵۷۳۴ نفر بوده که از این تعداد ۶۴۳۳۲۴ نفر ساکن مناطق شهری و ۳۷۲۴۱۰ نفر (حدود ۳۷ درصد) در مناطق روستایی استان ساکن بوده‌اند. در همین سال سهم جمعیت روستایی استان از جمعیت روستایی کشور ۱/۷۳ درصد بوده است.

براساس آخرین آمار، مناطق روستایی استان شامل ۳۶۵۳۰۷ نفر جمعیت و ۱۱۴۱۵۱ خانوار بوده است. این جمعیت تخمینی معادل ۳۴/۷۹ درصد جمعیت تخمینی استان در همین سال بوده است (۱۰۵۰۰۹۱ نفر جمعیت تخمینی استان در سال ۱۳۹۳).

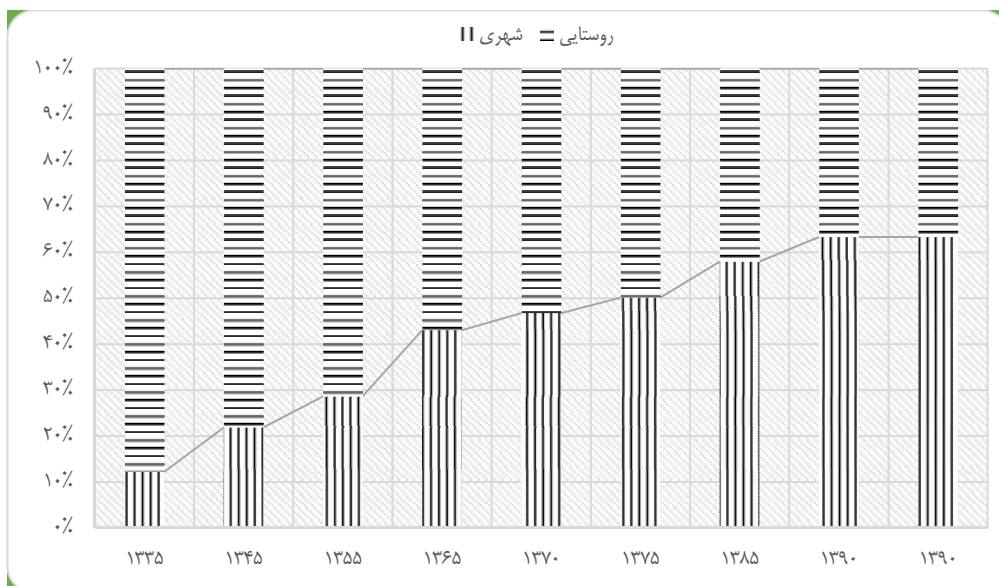
سال ۱۳۹۳، در بررسی توزیع سهم جمعیت روستایی شهرستان‌های استان نسبت به کل جمعیت استان، شهرستان‌های خدابنده و زنجان به ترتیب با ۱۰/۴ درصد و ۹/۳ درصد بالاترین جمعیت روستایی در میان شهرستان‌های استان برخوردار بوده‌اند. در همین سال شهرستان‌های خرمدره و سلطانیه به ترتیب با ۱/۲ و ۲ درصد کمترین سهم از جمعیت روستایی استان را داشته‌اند.

همچنین در سال ۱۳۹۳، بررسی توزیع سهم جمعیت روستایی شهرستان‌های استان از جمعیت روستایی استان نشان می‌دهد که شهرستان خدابنده و زنجان به ترتیب با ۲۹/۳ درصد و ۲۵/۹ درصد بیشترین سهم جمعیت روستایی از جمعیت روستایی استان داشته‌اند. همین‌طور شهرستان‌های خرمدره و سلطانیه به ترتیب با ۳/۵ و ۵/۷ درصد کمترین سهم از جمعیت روستایی نسبت به کل جمعیت روستایی استان برخوردار بوده‌اند.

سال ۱۳۹۳ با بررسی ترکیب جمعیت شهری و روستایی شهرستان‌های استان نشان می‌دهد که بیشترین جمعیت روستایی از کل جمعیت شهرستان عبارت است از: شهرستان ایجرود ۹۰/۷ درصد، طارم ۸۰/۶ درصد، ماهنشان ۷۴/۶ درصد، سلطانیه ۷۴/۱ درصد و شهرستان خدابنده با ۶۲/۹ درصد بیشترین و همین‌طور کمترین سهم جمعیت روستایی از جمعیت شهرستان شامل: شهرستان ابهر ۱۸/۸ درصد، زنجان ۱۹ درصد و شهرستان خرمدره با ۱۹/۱ درصد از کمترین سهم جمعیت روستایی از کل جمعیت شهرستان برخوردار بوده‌اند. سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت روستایی استان زنجان از جمعیت روستایی کشور ۱/۷۳ درصد بوده و سهم جمعیت کل استان از کل جمعیت کشور ۱/۳۵ درصد بوده است.

بررسی تحول خانوارهای روستایی استان نشان می‌دهد که به مرور طی سال‌های ۹۳-۱۳۸۵، از بعد خانوارهای استان و بعد خانوارهای روستایی آن کاسته شده است. طوری که بعد خانوار ۵ نفری سال ۱۳۵۵ استان به ۳/۳ نفر در سال ۱۳۹۳ کاهش یافته است. این میزان شامل مناطق روستایی استان هم بوده و به بعد خانوار ۳/۳ نفر تنزل یافته است.

نمودار شماره ۱۶- روند نسبت جمعیت شهری و روستایی استان از کل جمعیت استان طی سال‌های ۹۰-۱۳۳۵

مأخذ: جدول شماره ۵۹

جدول شماره ۵۹- روند تحولات خانوار و بعد خانوار نقاط روستایی استان طی چهار دهه گذشته (۱۳۹۳-۱۳۵۵)

سال	تعداد خانوار		بعد خانوار	
	کل استان	نقاط روستایی	کل استان	نقاط روستایی
۱۳۵۵	۱۱۷۱۵۹	۸۳۰۴۳	۵	۵
۱۳۶۵	۱۵۰۲۲۴	۸۳۰۵۲	۵/۲	۵/۴
۱۳۷۵	۱۷۶۸۲۲	۸۳۰۶۹	۵/۱	۵/۴
۱۳۸۵	۲۳۶۱۱۵	۹۳۰۳۶	۴/۱	۴/۴
۱۳۸۹	۲۷۵۴۱۱	۹۹۹۶۸	۳/۶	۳/۷
۱۳۹۰	۲۸۷۰۶۲	۱۰۳۵۷۴	۳/۵	۳/۶
۱۳۹۱	۲۹۹۴۵۶	۱۰۷۵۰۲	۳/۴	۳/۴
۱۳۹۲	۳۱۲۷۷۴	۱۱۱۸۱۳	۳/۳	۳/۳
۱۳۹۳	۳۲۲۹۰۵	۱۱۴۱۵۱	۳/۲۵	۳/۲

مأخذ: ۱- نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال‌های مربوطه ۲- معاونت آمار و اطلاعات ۳- محاسبه گزارش

جدول شماره ۶۰- نحوه توزیع جمعیت روستایی استان به تفکیک شهرستان در

سال ۱۳۹۳

مساحت مناطق روستایی (کیلومتر مربع)	مناطق روستایی				جمعیت روستایی	درصد	جمعیت	شهرستان
	تراکم (نفر در کیلومتر مربع)	نسبت به جمعیت روستایی استان	نسبت به جمعیت استان	نسبت به جمعیت شهرستان				
۱۸۵۳	۷۷/۹۰	۷/۴۰	۲/۶۰	۱۸/۸۰	۲۷۱۴۲	۱۳/۹۰	۱۴۴۲۸۹	ابهر
۱۰۷۷	۲۶/۵۰	۵/۷۰	۲/۰	۷۴/۱۰	۲۱۱۱۴	۲/۷۰	۲۸۵۱۱	سلطانیه
۵۱۲۴	۳۳/۵۰	۲۹/۳۰	۱۰/۴۰	۶۲/۹۰	۱۰۷۷۶۸	۱۶/۵۰	۱۷۱۴۳۲	خدابنده
۶۶۸۶	۷۴/۸۰	۲۵/۹۰	۹/۲۰	۱۹/۰	۹۵۲۰۵	۴۸/۲۰	۵۰۰۴۱۰	زنجان
۱۸۲۴	۲۱/۴۰	۹/۷۰	۳/۴۰	۹۰/۷۰	۳۵۴۹۴	۳/۸۰	۳۹۱۱۵	ایچرو د
۳۹۱	۱۷۱/۹۰	۳/۵۰	۱/۲۰	۱۹/۱۰	۱۲۸۳۱	۶/۵۰	۶۷۱۳۷	خرمدره
۲۲۳۰	۲۱/۴۰	۱۰/۵۰	۳/۷۰	۸۰/۶۰	۳۸۵۵۳	۴/۶۰	۴۷۸۰۴	طارم
۲۷۷۷	۱۴/۳۰	۸/۰	۲/۸۰	۷۴/۶۰	۲۹۵۲۱	۳/۸۰	۳۹۵۸۲	ماه نشان
۲۱۹۶۱	۴۷/۳۰	۱۰۰/۰	۳۵/۴۰	۳۵/۴۰	۳۶۷۶۲۸	۱۰۰/۰	۱۰۳۸۲۸۰	کل

مأخذ: ۱- معاونت آمار و اطلاعات ۲- محاسبه گزارش

تغییر و تحولات ۵۸ سال گذشته جمعیت روستایی استان نشان می‌دهد که طی سه دهه (۱۳۶۵ - ۱۳۳۵) نرخ رشد جمعیت روستایی استان مثبت بوده، لیکن از دهه ۱۳۶۵ الی ۱۳۹۰ همواره نرخ رشد جمعیت روستایی استان منفی بوده است. و بیشترین ریزش جمعیت روستایی هم در دهه ۱۳۹۰-۱۳۷۵ اتفاق افتاده است. کاهش آهنگ رشد جمعیت روستایی ویژگی‌های مهاجر فرستی شدید این نقاط علی‌رغم توانمندی‌های بالقوه منابع آب‌و خاک جامعه روستایی استان بیانگر عدم تجهیز و تقویت پتانسیل‌های توسعه و بازماندن از پیشرفت در مناطق مذکور است؛ زیرا این مناطق توان نگهداشت جمعیت خود را ندارند.

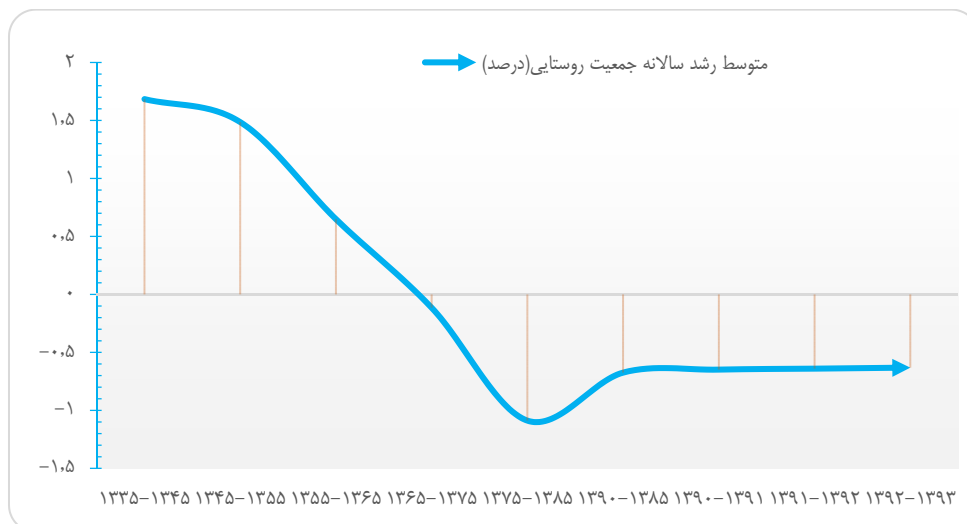
جدول شماره ۶۱- تغییرات جمعیت نقاط روستایی استان (بدون جمعیت غیر ساکن) در

سالهای ۹۲-۱۳۳۵

سال	جمعیت روستایی	افزایش دوره		شاخص تغییرات ۱۳۳۵=۱۰۰	متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی (درصد)
		نسبی	مطلق		
۱۳۳۵	۲۹۷۵۲۳	**	**	۱۰۰٫۰	**
۱۳۴۵	۳۵۱۶۰۵	۱۸/۱۸	۵۴۰۸۲	۱۱۸/۱۷۷۴	۱۳۳۵-۱۳۴۵
۱۳۵۵	۴۰۷۴۹۹	۱۵/۹۰	۵۵۸۹۴	۱۳۶/۹۶۳۹	۱۳۴۵-۱۳۵۵
۱۳۶۵	۴۳۴۷۳۱	۶/۶۸	۲۷۲۳۲	۱۴۶/۱۱۶۸	۱۳۵۵-۱۳۶۵
۱۳۷۵	۴۲۹۷۶۲	-۱/۱۴	-۴۹۶۹	۱۴۴/۴۴۶۶	۱۳۶۵-۱۳۷۵
۱۳۸۵	۳۸۵۲۱۷	-۱۰/۳۷	-۴۴۵۴۵	۱۲۹/۴۷۴۷	۱۳۷۵-۱۳۸۵
۱۳۹۰	۳۷۲۴۱۰	-۳/۳۲	-۱۲۸۰۷	۱۲۵/۱۷۰۲	۱۳۸۵-۱۳۹۰
۱۳۹۱	۳۶۹۹۹۵	-۰/۶۵	-۲۴۱۵	۳۶۹۹۹۵	۱۳۹۱-۱۳۹۰
۱۳۹۲	۳۶۷۶۲۸	-۰/۶۴	-۲۳۶۷	۳۶۷۶۲۸	۱۳۹۲-۱۳۹۱
۱۳۹۳	۳۶۵۳۰۷	-۰/۶۳	-۲۳۲۱	۳۶۵۳۰۷	۱۳۹۳-۱۳۹۲

مأخذ: ۱- نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن، سالهای مربوطه

نمودار شماره ۱۷- رشد سالانه جمعیت روستایی استان در سالهای ۱۳۹۳-۱۳۳۵

مأخذ: پیشین

- بررسی شاخص‌های کلیدی اصلی بخش

الف) تأسیسات آب و فاضلاب روستایی

۱- آب آشامیدنی سالم لوله‌کشی شده

در سال ۱۳۹۳ از مجموع ۹۳۲ آبادی دارای سکنه استان، ۵۵۷ آبادی از آب شرب سالم لوله‌کشی شده تحت پوشش شرکت آب و فاضلاب روستایی بهره‌مند بوده‌اند. این تعداد روستا معادل ۶۰ درصد روستاهای دارای سکنه استان است. از این تعداد روستای برخوردار از آب شرب سالم لوله‌کشی شده، ۵۲۲ آبادی مربوط به آبادیهای بالای ۲۰ خانوار با مجموع ۸۵۲۹۸ خانوار و ۳۵ آبادی آن هم جزو روستاهای زیر ۲۰ خانوار با مجموع ۴۳۷ خانوار بوده است. با توجه به نیاز صددرصدی تمامی ساکنان روستاهای استان به آب شرب سالم و بهداشتی لوله‌کشی شده، لازم است در مدت‌زمان کوتاهی تمامی آبادیهای دارای سکنه استان که فاقد این خدمات هستند، از آن بهره‌مند شوند.

۲- شبکه فاضلاب روستایی

در سال ۱۳۹۳ هیچ‌یک از روستاهای استان زنجان از شبکه فاضلاب روستایی برخوردار نبوده‌اند؛ و صرفاً انجام مطالعات فاز یک و دو احداث شبکه فاضلاب در ۷ روستای استان آغاز گردیده است.

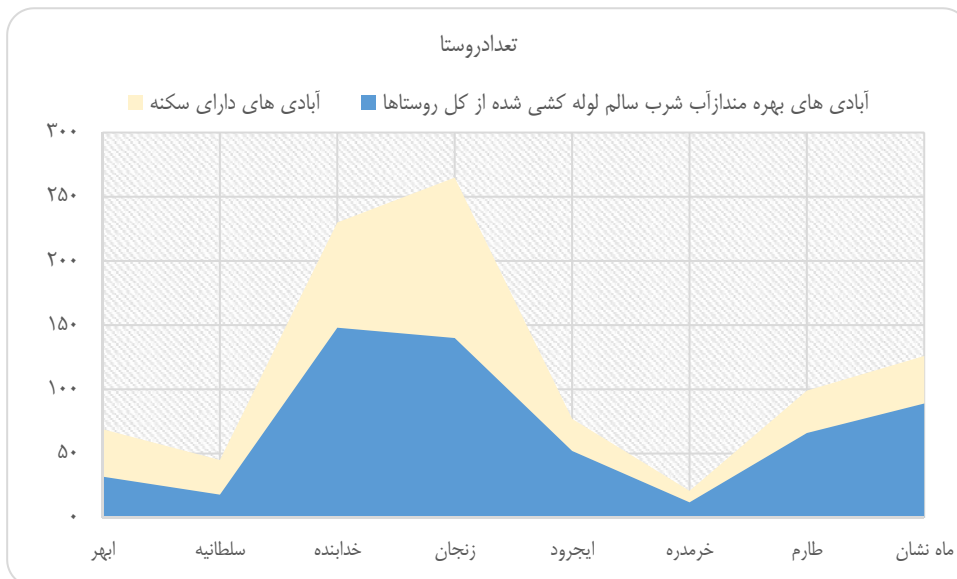
جدول شماره ۶۲- تعداد آبادی‌های برخوردار از آب شرب سالم لوله‌کشی شده استان

به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳

شهرستان	آبادی‌های دارای سکنه		تعداد و سهم آبادی‌های بهره‌مند از آب شرب سالم لوله‌کشی شده	
	تعداد	نسبت به کل	تعداد	سهم از کل
ابهر	۶۹	۷	۳۲	۴۶
سلطانیه	۴۵	۵	۱۸	۴۰
خدابنده	۲۳۰	۲۵	۱۴۸	۶۴
زنجان	۲۶۵	۲۸	۱۴۰	۵۳
ایجرود	۷۷	۸	۵۲	۶۸
خرمدره	۲۱	۲	۱۲	۵۷
طارم	۹۹	۱۱	۶۶	۶۷
ماه‌نشان	۱۲۶	۱۴	۸۹	۷۱
کل استان	۹۳۲	۱۰۰	۵۵۷	۶۰

مأخذ: ۱- شرکت آب و فاضلاب روستایی استان زنجان ۲- محاسبه گزارش

نمودار شماره ۱۸- مقایسه آبادی‌های برخوردار از آب لوله‌کشی با آبادی‌های دارای سکنه استان در سال ۱۳۹۳

مأخذ: جدول شماره ۶۲

جدول شماره ۶۳- تعداد روستاهای برخوردار از شبکه فاضلاب استان در سال ۱۳۹۳

تعداد روستاهای دارای سکنه		مطالعه شده فاز اول و دوم طرح فاضلاب		در دست اجرای طرح فاضلاب		تحت پوشش شبکه دفع بهداشتی فاضلاب		تعداد تصفیه‌خانه‌های فاضلاب در مدار	
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۹۳۲	۰/۵۸	۷	۰/۵۸	۲	۰/۲۲	۰	۰	۰	۰

مأخذ: شرکت آب و فاضلاب روستایی استان زنجان.

جدول شماره ۶۴- روستاهای بهره‌مند از آب لوله‌کشی به تفکیک شهرستان در

سال ۱۳۹۳

آبادی های بهره‌مند از آب شرب سالم لوله‌کشی شده			آبادی های بهره‌مند از آب شرب سالم لوله‌کشی شده						
شهرستان	مجموع روستا	مجموع خانوار	آبادیهای زیر ۲۰ خانوار			آبادیهای بالای ۲۰ خانوار			تجمع
			خانوار بهره‌مند	سهم	تعداد	خانوار بهره‌مند	سهم	تعداد	
ایهر	۳۲	۶۸۸۳	۰	۰	۰	۶۸۸۳	۶	۳۲	
سلطانیه	۱۷	۳۴۵۲	۱۳	۳	۱	۳۴۵۲	۳	۱۷	
خدابنده	۱۳۲	۲۴۶۳۴	۱۷۰	۴۶	۱۶	۲۴۶۳۴	۲۵	۱۳۲	
زنجان	۱۳۰	۲۰۳۵۳	۱۳۰	۲۹	۱۰	۲۰۳۵۳	۲۵	۱۳۰	
ایجرود	۴۹	۹۱۹۵	۴۳	۹	۳	۹۱۹۵	۹	۴۹	
خرمدره	۱۱	۳۵۱۴	۱۴	۳	۱	۳۵۱۴	۲	۱۱	
طارم	۶۵	۹۷۵۶	۱۹	۳	۱	۹۷۵۶	۱۲	۶۵	
ماه‌نشان	۸۶	۷۵۱۱	۴۸	۹	۳	۷۵۱۱	۱۶	۸۶	
کل استان	۵۲۲	۸۵۲۹۸	۴۳۷	۱۰۰	۳۵	۸۵۲۹۸	۱۰۰	۵۲۲	

مأخذ: ۱- شرکت آب و فاضلاب روستایی استان زنجان ۲- محاسبه گزارش

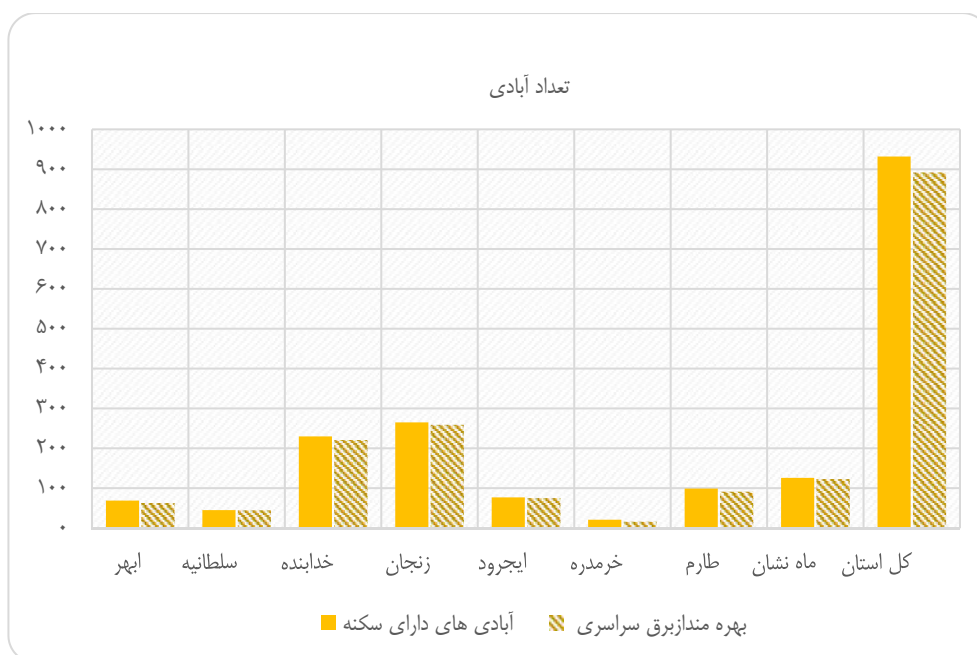
ب) تأسیسات برق‌رسانی روستایی

در سال ۱۳۹۳ از مجموع ۹۳۲ آبادی دارای سکنه استان، ۸۹۲ آبادی بهره‌مند از شبکه برق سراسری است. در مجموع این تعداد آبادی شامل ۹۶ درصد از کل سکونتگاه‌های روستایی دارای سکنه استان است.

نحوه توزیع انرژی برق در سطح شهرستان‌های استان از تعادل نسبتاً منطقی برخوردار است. در همین خصوص کلیه آبادی‌های بالای ۲۰ خانوار استان بهره‌مند از برق سراسری بوده و اندک روستاهای فاقد این خدمات مربوط به آبادی‌های کمتر از ۲۰ خانوار است. پوشش سرتاسری آبادی دارای سکنه کشور و استان به این‌گونه خدمات در طی سال‌های آتی جزء برنامه وزارت نیرو هست.

نمودار شماره ۱۹- مقایسه آبادی‌های برق دار با آبادی‌های دارای سکنه استان

سال ۱۳۹۳

ماخذ: جدول شماره ۶۵

جدول شماره ۶۵- آبادی های دارای سکنه بهره مند از انرژی برق به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳

آبادی های بهره منداز برق سراسری									شهرستان
آبادی های کمتر از ۲۰ خانوار		آبادیهای بالاتر از ۲۰ خانوار			سهم آبادی های برق دار شهرستان		برق دار	تعداد	
سهم آبادی های برق دارازکل آبادی های برق دار	برق دار	سهم آبادی های برق دارازکل آبادی های برق دار	برق دار	تعداد	ازکل آبادی های برق دار استان	ازکل آبادی های شهرستان			
۲۱	۱۳	۷۹	۵۰	۵۱	۷/۱	۹۱	۶۳	۶۹	ابههر
۱۶	۷	۸۴	۳۷	۳۷	۴/۹	۹۸	۴۴	۴۵	سلطانیه
۱۴	۳۰	۸۶	۱۹۱	۱۹۱	۲۴/۸	۹۶	۲۲۱	۲۳۰	خداآباد
۲۳	۶۰	۷۷	۱۹۹	۱۹۳	۲۹/۰	۹۸	۲۵۹	۲۶۵	زنجان
۱۶	۱۲	۸۴	۶۳	۶۱	۸/۴	۹۷	۷۵	۷۷	ایجرود
۳۱	۵	۶۹	۱۱	۱۰	۱/۸	۷۶	۱۶	۲۱	خرمدره
۱۲	۱۱	۸۸	۸۰	۷۵	۱۰/۲	۹۲	۹۱	۹۹	طارم
۱۸	۲۲	۸۲	۱۰۱	۱۰۰	۱۳/۸	۹۸	۱۲۳	۱۲۶	ماه نشان
۱۸	۱۶۰	۸۲	۷۳۲	۷/۸	۱۰۰/۰	۹۶	۸۹۲	۹۳۲	کل استان

مأخذ: شرکت برق منطقه‌ای زنجان

ج) گازرسانی

در سال ۱۳۹۳ مجموع آبادی های گاز رسانی شده استان ۲۶۹ مورد بوده؛ که این تعداد معادل ۲۹ درصد از کل آبادی های دارای سکنه استان است؛ در بررسی نحوه توزیع آبادی های گاز رسانی شده در سطح استان ملاحظه می شود که برخی از روستاها با واقع شدن در محدوده نزدیک به خطوط لوله سراسری گاز در کوتاه ترین زمان از این انرژی بهره مند شده اند. توزیع شهرستانی آبادی های بهره مند از گازرسانی شده نشان می دهد شهرستانهای زنجان، خدابنده و ایجرود به ترتیب با ۲۶/۴ درصد، ۱۷/۸ درصد و ۱۶/۴ درصد از بیشترین سهم آبادی های برخوردار از گاز طبیعی بوده است.

جدول شماره ۶۶- آبادی های برخوردار از گاز طبیعی شهرستان های استان در سال

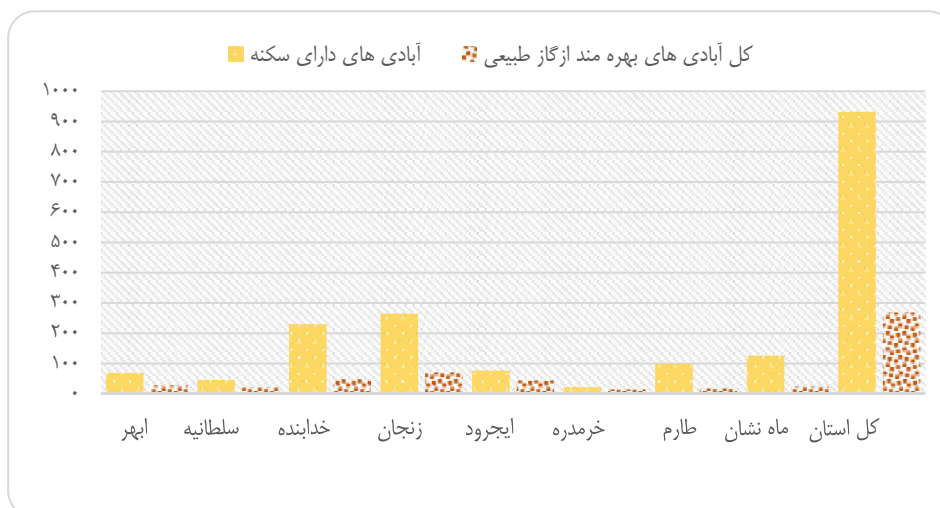
۱۳۹۳

واحد: آبادی- درصد

آبادی های بهره منداز گاز طبیعی				شرح
سهم آبادی های گازدار شهرستان از کل آبادی های گاز دار استان	سهم آبادی های گازدار از کل آبادی های شهرستان	کل آبادی های بهره مند از گاز طبیعی	آبادی های دارای سکنه	
۱۰/۴۰	۴۱	۲۸	۶۹	ابهر
۸/۲۰	۴۹	۲۲	۴۵	سلطانیه
۱۷/۸۰	۴۸	۴۸	۲۳۰	خدابنده
۲۶/۴۰	۷۱	۷۱	۲۶۵	زنجان
۱۶/۴۰	۴۴	۴۴	۷۷	ایجرود
۵/۲۰	۱۴	۱۴	۲۱	خرمدره
۶/۷۰	۱۸	۱۸	۹۹	طارم
۸/۹۰	۲۴	۲۴	۱۲۶	ماه نشان
۱۰۰	۲۹	۲۶۹	۹۳۲	کل استان

مأخذ: شرکت ملی گاز ایران - منطقه زنجان سال ۱۳۹۳

نمودار شماره ۲۰- آبادی‌های بهره‌مند از گاز طبیعی به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳

ماخذ: جدول شماره ۶۶

د) راه روستایی

روستاها از مراکز مهم تولید کشور محسوب می‌شوند که برای رسیدن به توسعه پایدار این مناطق، داشتن راه مناسب ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

توسعه راه‌های روستایی در افزایش تولید ناخالص ملی نقش مؤثری دارد و می‌تواند پیامدهای مثبتی در سرعت بخشیدن به مبادله کالا و کاهش هزینه‌های آن ایفا کند به‌ویژه در بخش کشاورزی به عرضه مستقیم محصولات و کاهش ضایعات در مرحله توزیع محصول کمک می‌کند.

توسعه راه‌های روستایی باعث تسهیل دسترسی روستاییان به خدمات فرهنگی و اداری و همچنین افزایش امنیت فردی و اجتماعی در مناطق روستایی، بهبود سرانه بهداشت و افزایش سطح سواد و آگاهی عمومی ارمغان‌های توسعه راه‌های روستایی در هر منطقه است. مجموع طول راه‌های روستایی سال ۱۳۹۳ استان ۳۴۲۱ کیلومتر بوده که از این میزان ۲۷۷۴ کیلومتر آسفالت‌شده روستایی (۸۱/۱ درصد) و ۶۴۷ کیلومتر شوسه بوده است. توزیع شهرستانی راه روستایی استان نشان می‌دهد شهرستان زنجان با ۱۰۰۶ کیلومتر (معادل ۲۹/۴ درصد) بیشترین و شهرستان خرمدره با ۷۸ کیلومتر (معادل ۲/۳ درصد) کمترین میزان راه‌های روستایی داشته‌اند.

شهرستان خدابنده با ۸۵۳ کیلومتر (معادل ۲۹/۴ درصد از مجموع راه های روستایی استان) به عنوان دومین شهرستان استان از لحاظ بیشترین میزان برخورداری از راه روستایی بوده است. در همین سال شهرستان زنجان با ۸۱۳ کیلومتر (معادل ۲۹/۳ درصد از راه های آسفالتی روستایی استان) بیشترین راه آسفالتی روستایی و شهرستان خدابنده هم با ۲۱۴ کیلومتر (معادل ۳۳/۱ درصد) بیشترین راه روستایی شوسه را داشته است.

جدول شماره ۶۷- وضعیت کمی و کیفی راه های روستایی شهرستان های استان در

سال ۱۳۹۳

شرح	کل راه روستایی	راه روستایی آسفالتی	راه روستایی شوسه
کل استان	۳۴۲۱	۲۷۷۴	۶۴۷
ابهر	۲۹۳	۲۴۸	۴۵
ایجرود	۳۲۱	۳۰۳	۱۸
خدابنده	۸۵۳	۶۳۹	۲۱۴
خرمدره	۷۸	۷۸	۰
زنجان	۱۰۰۶	۸۱۳	۱۹۳
سلطانیه	۱۹۴	۱۸۱	۱۳
طارم	۲۲۸	۱۶۷	۶۱
ماهانشان	۴۴۸	۳۴۵	۱۰۳

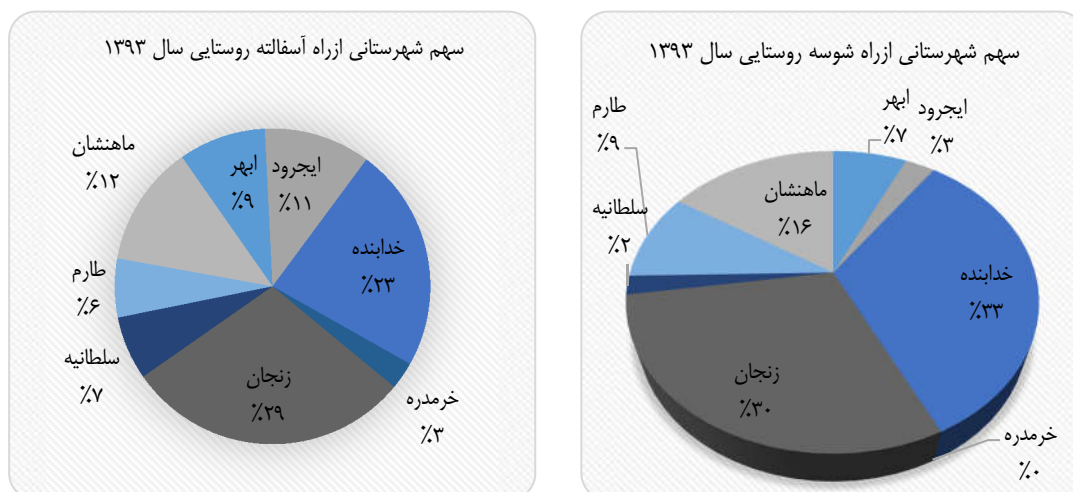
مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی استان زنجان،

ادامه جدول شماره ۶۷- سهم شهرستانی راه‌های روستایی استان در سال ۱۳۹۳

شرح	کل راه روستایی	راه روستایی آسفalte	راه روستایی شوسه
کل استان	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
ابهر	۸/۶	۸/۹	۷/۰
ایجرود	۹/۴	۱۰/۹	۲/۸
خداینده	۲۴/۹	۲۳/۰	۳۳/۱
خرمدره	۲/۳	۲/۸	۰/۰
زنجان	۲۹/۴	۲۹/۳	۲۹/۸
سلطانیه	۵/۷	۶/۵	۲/۰
طارم	۶/۷	۶/۰	۹/۴
ماهانشان	۱۳/۱	۱۲/۴	۱۵/۹

مأخذ: پیشین

نمودار شماره ۲۱- توزیع نوع راه‌های روستایی شهرستان‌های استان به تفکیک آسفalte، شوسه در سال ۱۳۹۳

مأخذ: جدول شماره ۶۷

۵) تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی

۱-تهیه مطالعات طرح هادی روستا

طرح هادی روستا به‌عنوان شناسنامه بروز روستا من حیث تمامی مشخصات جغرافیایی روستا است. این طرح به‌عنوان بستری برای ایجاد ظرفیت‌های لازم جهت سرمایه‌گذاری‌های جدید در روستاها، جلوگیری از مهاجرت روستائیان به شهرها، تجدید حیات و هدایت روستا به لحاظ اقتصادی، اجتماعی و فیزیکی و زمینه‌سازی برای رشد و توسعه پایدار بر اساس یک برنامه‌ریزی موزون و سنجیده است. طرح‌های هادی روستایی به‌عنوان سند توسعه روستا و زمینه‌سازی و بستری قوی و برنامه‌ریزی شده برای توسعه آبادی می‌باشد.

بر اساس اطلاعات دریافتی از معاونت عمران روستایی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان زنجان عملکرد این اداره در خصوص تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی تا آخر سال ۱۳۹۳ بشرح جدول شماره ۶۸ بوده است. مطابق اطلاعات این جدول تا سال ۱۳۹۳، علاوه بر اینکه کلیه آبادی‌های بالای ۲۰ خانوار استان از مطالعات تهیه طرح هادی روستایی برخوردار بوده، برخی آبادی‌های زیر ۲۰ خانوار استان هم برخوردار مطالعه طرح هادی بوده است.

جدول شماره ۶۸- وضعیت آبادیهای برخوردار از مطالعات تهیه طرح‌های هادی

روستایی استان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۳

شهرستان	آبادی‌های دارای سکنه		آبادی‌های بهره‌مند از مطالعات طرح هادی		
	تعداد	نسبت به کل	تعداد	سهم از شهرستان	سهم از استان
ابهر	۶۹	۷	۵۰	۷۲	۶/۸۰
سلطانیه	۴۵	۵	۳۷	۸۲	۵/۱۰
خدابنده	۲۳۰	۲۵	۱۹۲	۸۳	۲۶/۳۰
زنجان	۲۶۵	۲۸	۱۹۷	۷۴	۲۷/۰
ایجرود	۷۷	۸	۶۲	۸۱	۸/۵۰
خرمدره	۲۱	۲	۱۱	۵۲	۱/۵۰
طارم	۹۹	۱۱	۸۰	۸۱	۱۱/۰
ماه‌نشان	۱۲۶	۱۴	۱۰۱	۸۰	۱۳/۸۰
کل استان	۹۳۲	۱۰۰	۷۳۰	۷۸	۱۰۰/۰

مأخذ: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان زنجان

۲) اجرای کالبدی طرح هادی روستا

از جمله اهداف مطالعات طرح هادی روستایی، عملیات اجرایی کالبدی به منظور احیاء و حفظ بافت سنتی و بومی در راستای شکوفایی روستا و همچنین بهسازی، نوسازی و یا بازسازی بافت کالبدی روستا است. طوری که در این فرایند اجرایی طرح در روستاها، اصلاح و یا توسعه شبکه معابر با انتخاب نظام جدید سلسله مراتبی هندسی و توسعه شبکه بهداشت روستا به عنوان فرصت مناسب و درعین حال مهمترین و مفیدترین برنامه در این فرایند اجرایی روستا است.

سال ۱۳۹۳، در بررسی عملکرد عملیات اجرای کالبدی روستاهای استان، ۳۲۰ آبادی بالای ۲۰ خانوار برخوردار از این عملیات اجرایی برخوردار شده اند. برخی از روستاها از صددرصد عملیات اجرایی کالبدی برخوردارند و برخی هم علاوه بر پیشرفت فیزیکی مناسب، هنوز در مرحله عملیات اجرایی می باشد.

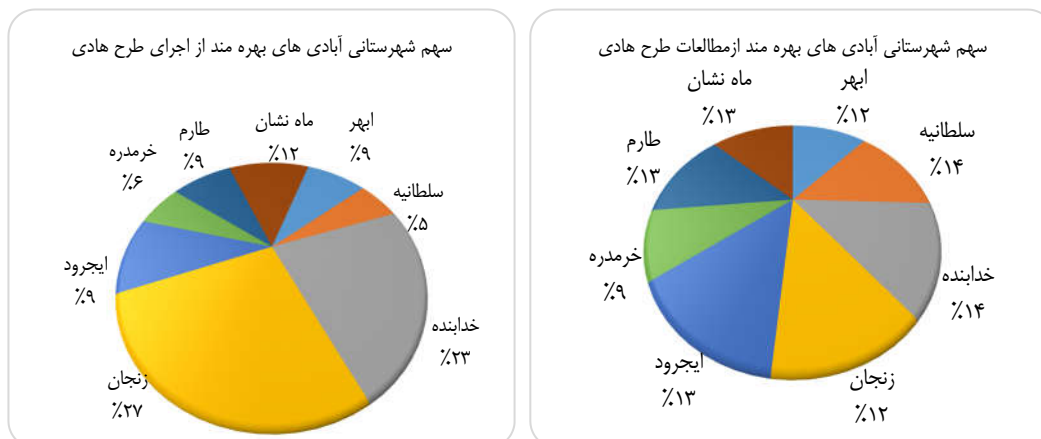
جدول شماره ۶۹- توزیع شهرستانی اجرای طرح هادی روستاهای

استان تا سال ۱۳۹۳

شهرستان	آبادی های دارای سکنه		آبادی های بهره مند از اجرای طرح هادی		
	تعداد	نسبت به کل	تعداد	سهم شهرستانی	سهم استانی
ابهر	۶۹	۷	۲۶	۳۶	۸/۱۰
سلطانیه	۴۵	۵	۱۹	۲۳	۵/۹۰
خدابنده	۲۳۰	۲۵	۷۹	۹۵	۲۴/۷۰
زنجان	۲۶۵	۲۸	۸۲	۱۱۰	۲۵/۶۰
ایجرود	۷۷	۸	۳۲	۴۰	۱۰
خرمدره	۲۱	۲	۱۳	۲۵	۴/۱۰
طارم	۹۹	۱۱	۲۹	۳۶	۹/۱۰
ماه نشان	۱۲۶	۱۴	۴۰	۵۰	۱۲/۵۰
کل استان	۹۳۲	۱۰۰	۳۲۰/۰	۴۱۴	۵۷

مأخذ: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان زنجان

نمودار شماره ۲۲ - توزیع شهرستانی روستاهای برخوردار از اجرا و مطالعه طرح‌های روستایی استان تا سال ۱۳۹۳

مأخذ: جدول شماره ۶۹

- مسکن

مسکن به‌عنوان محل سکونت، پایگاه یکی از اساسی‌ترین نهادهای اجتماعی جامعه یعنی خانواده است. مسکن از دیرباز به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین نیازهای بشر مطرح بوده و اهمیت آن زمانی مشخص‌تر می‌شود که بدانیم رونق و رکود بخش مسکن مترادف با رونق و رکود اقتصاد در جامعه است. موضوعی که امروزه اهمیت آن بر کسی پوشیده نیست.

الف) بررسی شاخص‌های کلیدی و اصلی بخش

۱- عرضه و تقاضای مسکن

با توجه به فرهنگ حاکم بر جامعه شهری و روستایی ایران و تمایل فراوان برای داشتن مسکن ملکی و همچنین با عنایت به رشد روزافزون جمعیت در سال‌های گذشته و جوانی بخش عظیمی از آن در حال حاضر، می‌توان گفت که همواره تقاضای مستمر برای مسکن وجود داشته و این تقاضا با توجه به محدودیت منابع مالی، زمین، مصالح ساختمانی، فناوری ساخت، سیاست‌های اجرائی و نیروی کار ماهر، همیشه بیشتر از عرضه بوده است.

۲- مسکن و میزان رشد آن به ازای هر ۱۰۰۰ نفر

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰، در استان زنجان ۲۶۴۰۹۸ واحد مسکونی معمولی وجود داشته است که از این تعداد ۱۷۳۶۵۲ واحد (۶۵/۸ درصد) در مناطق شهری و ۹۰۴۴۶ واحد (۳۴/۲ درصد) در مناطق روستایی قرار داشته‌اند. همچنین در سال ۱۳۹۰ تعداد ۲۸۶۷۲۴ خانوار معمولی نیز در استان زنجان ساکن بوده و از این تعداد ۶۳ درصد در مناطق شهری و ۳۷ درصد در مناطق روستایی ساکن بوده‌اند.

بنابراین در سال ۱۳۹۰ متوسط خانوار در هر واحد مسکونی (تعداد خانوارهای ساکن تقسیم‌بر مجموع واحدهای مسکونی) برای استان زنجان ۱/۰۹ خانوار در هر واحد مسکونی است و در مناطق شهری شاخص ۱/۰۶ خانوار در هر واحد مسکونی و برای مناطق روستایی هم ۱/۱۴ خانوار در هر واحد مسکونی است. مقایسه این شاخص نشان‌دهنده کمبود ۲۲۶۲۶ واحد مسکونی در استان به مآخذ سال ۱۳۹۰ است.

در مقایسه با سرشماری سال ۱۳۸۵، تعداد واحد مسکونی معمولی آن سال استان زنجان ۲۰۱۴۲۸ واحد بوده است که از این تعداد ۱۱۸۹۹۲ واحد (۵۹ درصد) در مناطق شهری و ۸۲۴۳۶ واحد (۴۱ درصد) هم در مناطق روستایی قرار داشته است که ۳۴۲۵۴ واحد مسکونی کمبود در این استان وجود داشته است. با توجه به ارزیابی آمار سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ بخش مسکن استان، میانگین نرخ رشد سالانه خانوارهای استان طی این دوره پنج ساله ۴ درصد و میزان افزایش آن هم ۵۱۳۷۴ خانوار بوده است. همچنین طبق همین آمار میانگین نرخ رشد سالانه مسکن استان ۵ درصد و میزان افزایش آن هم ۶۲۶۶۹ واحد مسکونی بوده است.

علیرغم پیشی گرفتن رشد و افزایش تولید مسکن استان از میزان رشد و افزایش خانوارهای استان به دلیل جوانی جمعیت و تشکیل خانوارهای مستقل که در کاهش بعد خانوار نیز مشهود است، همچنان کمبود مسکن برای خانوارهای ساکن در استان را شاهد هستیم.

جدول شماره ۷۰- مقایسه تعداد و مقدار تولید واحدهای مسکونی استان به ازای هر

هزار نفر جمعیت در دوره ۹۰-۱۳۸۵

۱۳۹۰	۱۳۸۵	شرح
۲۶۴۰۹۸	۲۰۱۴۲۹	تعداد واحدهای مسکونی
۱۰۱۵۷۳۴	۹۶۴۶۰۱	جمعیت
۲۸۷۰۶۲	۲۳۵۶۸۸	خانوار
۱۲/۵		تولید سالانه مسکن به ازای هر ۱۰۰۰ نفر
۳/۵	۴/۱	بعد خانوار

مأخذ: گزیده نتایج تفصیلی سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰.

۳- تراکم خانوار و نفر در واحد مسکونی

در بررسی تراکم خانوار در واحد مسکونی استان، رقم ۱/۱۷ خانوار در هر واحد مسکونی سال ۱۳۸۵ به شاخص ۱/۰۹ خانوار در سال ۱۳۹۰ رسیده است؛ بنابراین رشد این شاخص مؤید رشد کمی بخش مسکن در قیاس با آمار سال ۱۳۸۵ است.

همچنین تراکم نفر در واحد مسکونی همراه با شاخص خانوار در واحد مسکونی، نشان‌دهنده وضعیت موجود مسکن در جامعه است. بررسی این شاخص در سال ۱۳۸۵ بیانگر آن است که به‌طور متوسط تعداد ۴/۸ نفر در هر واحد مسکونی سکونت داشته‌اند.

این شاخص در مناطق شهری و روستایی استان به ترتیب ۴/۷ نفر و ۴/۹ نفر بوده است. همچنین در سال ۱۳۹۰، به‌طور متوسط ۳/۸ نفر در کل استان و در مناطق شهری و روستایی هم به ترتیب ۳/۸ نفر و ۴ نفر در هر واحد مسکونی سکونت داشته‌اند.

جدول شماره ۷۱ نشان می‌دهد که همراه بار شد جمعیت استان در طی دوره پنج‌ساله ۹۰-۱۳۸۵، شاخص رشد خانوار و نفر در واحدهای مسکونی استان هم مثبت بوده است. کما اینکه باوجود مثبت شدن شاخص‌های مذکور هنوز هم با شاخص استاندارد یک واحد مسکونی برای هر خانوار فاصله داریم.

جدول شماره ۷۱ - تعداد خانوار، واحدهای مسکونی، تراکم خانوار و نفر در واحد

مسکونی استان در دوره ۱۳۸۵-۱۳۹۰

سال	شرح	جمعیت ساکن	خانوارهای ساکن	تعداد واحدهای مسکونی	تراکم خانوار در واحد مسکونی	تراکم نفر در واحد مسکونی
۱۳۸۵	کل	۹۶۴۶۰۱	۲۳۵۶۸۸	۲۰۱۴۲۹	۱/۱۷	۴/۸
	نقاط شهری	۵۵۹۳۴۰	۱۴۲۸۰۵	۱۱۸۹۹۴	۱/۲۰	۴/۷
	نقاط روستایی	۴۰۵۲۶۱	۹۲۸۸۳	۸۲۴۳۵	۱/۱۳	۴/۹
۱۳۹۰	کل	۱۰۱۵۷۳۴	۲۸۷۰۶۲	۲۶۴۰۹۸	۱/۰۹	۳/۸
	نقاط شهری	۶۴۳۳۲۴	۱۸۰۸۳۵	۱۷۱۱۲۹	۱/۰۶	۳/۸
	نقاط روستایی	۳۷۲۴۱۰	۱۰۵۸۸۹	۹۲۹۶۹	۱/۱۴	۴/۰

مأخذ: گزیده نتایج تفصیلی سرشماری عمومی نفوس و مسکن سالهای ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰.

-ارتباطات و فن آوری اطلاعات

امروزه معنای اصلاح «فناوری اطلاعات و ارتباطات» بسیار گسترده شده است و بسیاری از جنبه‌های محاسباتی و فناوری را در برمی‌گیرد و نسبت به قبل شناخت این اصطلاح آسان‌تر شده است. دامنه ارتباطات و فناوری اطلاعات بزرگ است و بسیاری از زمینه‌ها از قبیل ارتباطات پستی، تلفنی، رادیویی، تلویزیونی، مطبوعاتی، برنامه‌های کامپیوتری تا طراحی شبکه‌های پیچیده رایانه‌ای و پایگاه داده‌های اطلاعاتی را در برمی‌گیرد.

۱- ارتباطات پستی و میزان محصولات

یکی از شاخص‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات ارتباطات پستی و میزان مر سولات پستی است. جدول ذیل اطلاعات مربوط به دفاتر پستی را نشان می‌دهد.

سال ۱۳۹۳ تعداد دفاتر پست شهری و روستایی و نمایندگی پستی و صندوق پستی شهری نسبت به سال‌های گذشته نسبتاً افزایش داشته است. در این سال مجموع دفاتر پست شهری استان ۸۷ مورد و دفاتر پست روستایی هم ۲۴۰ مورد بوده است که البته در قالب دفاتر پیشخوان دولت فعالیت می‌نمایند. افزایش این دفاتر بر اساس توسعه شبکه الکترونیکی و ارائه خدمات الکترونیکی به مراجعه کنندگان است.

جدول شماره ۷۲ الی ۷۵ بصورت تفصیلی اطلاعات مرتبط باتمامی شاخص‌های شبکه پست استان زنجان وهمچنین عملکردهای مربوط به این بخش از فعالیت‌های مرتبط با سیستم ارتباطات را ارائه می‌نماید.

جدول شماره ۷۲- تعداد دفاتر پست و صندوق‌های پستی استان در سال ۱۳۹۳

شرح	دفتر پست شهری	دفتر پست روستایی	نمایندگی پستی	صندوق پستی شهری	صندوق پستی روستایی	تعداد صندوق پستی به ازای ۱۰۰۰ نفر
۱۳۹۳	۸۷	۲۴۰	۱۳۰	۱۵۴	۲۲۰	۰/۳۷

مأخذ: اداره کل پست استان زنجان

جدول شماره ۷۳- تعداد مرسولات پستی استان در سال ۱۳۹۳

شرح	مرسولات پستی داخلی واردشده	مرسولات پستی داخلی صادرشده	مرسولات پستی واردشده از خارج از کشور	مرسولات پستی صادرشده از خارج از کشور	کل مرسولات پستی	سرانه مرسولات پستی
۱۳۹۳	۳۳۸۹۸۱۵	۹۲۸۱۳۵۲	۷۸۴۹	۲۸۰۶	۱۲۶۸۲۸۲۲	۹

مأخذ: اداره کل پست استان زنجان

۲- مخابرات

بر اساس آمار دریافتی از شرکت مخابرات استان زنجان، سال ۱۳۹۳ مجموع تلفن‌های ثابت منصوبه نصب شده استان ۳۹۷۱۳۶ خط بوده که از این تعداد ۲۵۹۴۷۹ خط برای مناطق شهری و ۱۳۷۶۵۷ خط هم برای مناطق روستایی استان نصب شده است. در همین سال مجموع تلفن‌های ثابت مشغول به کار استان ۳۵۳۲۳۰ خط و تلفن‌های همراه استان هم ۸۵۹۴۱۳ خط بوده است.

جدول شماره ۷۴- تعداد تلفن‌های ثابت و همراه استان در سال ۱۳۹۳

تلفن همراه مشغول به کار	تلفن ثابت مشغول به کار	تلفن ثابت منصوبه			شرح
		کل	روستایی	شهری	
۸۵۹۴۱۳	۳۵۳۲۳۰	۳۹۷۱۳۶	۱۳۷۶۵۷	۲۵۹۴۷۹	۱۳۹۳

مأخذ: شرکت مخابرات استان زنجان

جدول شماره ۷۵- مزیت نسبی بخش پست و مخابرات در استان زنجان در

دوره ۹۲-۱۳۹۰

واحد: میلیون ریال

شاخص مزیت نسبی	تولید ناخالص داخلی		ارزش افزوده بخش		شرح
	کشور	استان	کشور	استان	
+ / ۳۳	۶۳۳۹۶۲۱۵۸۴	۵۴۱۳۷۰۷۵	۹۱۳۵۳۳۲۲	۲۵۵۹۳۷	۱۳۹۰
+ / ۲۸	۷۴۲۰۸۰۱۱۴۶	۶۹۹۲۲۱۹۵	۱۰۶۵۰۰۱۰۶	۲۸۳۰۷۰	۱۳۹۱
+ / ۲۳	۱۰۰۴۹۰۸۷۵۶۳	۹۵۰۰۷۸۴۶	۱۳۰۶۵۵۸۹۵	۲۷۹۳۸۷	۱۳۹۲

مأخذ: نتایج حساب‌های ملی و منطقه‌ای کشور ۱۳۹۲-۱۳۹۰

در طول دوره سه ساله (۱۳۹۲-۱۳۹۰) مزیت نسبی پست و مخابرات استان کمتر از یک بوده است؛

لذا این بخش در استان مزیت نسبی ندارد.

فصل دوم
امور اجتماعی

آموزش و پرورش عمومی

دانش و دانایی ملی، رکن اصلی توسعه و نظام آموزشی نیز، گذرگاه رسیدن به دانایی ملی به شمار می‌آید. جامعه زمانی به اهداف خود دست می‌باید که از راه توسعه انسانی، راه خود را هموار کند و در واقع بنیاد حیات جمعی انسان را تعلیم و تربیت تشکیل می‌دهد.

از آنجاکه نهاد آموزش و پرورش مسئولیت تربیت نیروی انسانی در جامعه را بر عهده‌دار دارد، مهم‌ترین بستر تولید و تربیت نیروی انسانی به شمار می‌آید که با توجه به نقش آن، یکی از بنیادهایی است که با تحقق کارکردهایش اگر نگوییم سهامدار اصلی توسعه، دست کم یکی از سهامداران عمده این فرآیند به شمار می‌آید.

الف) بررسی شاخص‌های کلیدی اصلی بخش

۱- درصد باسوادی افراد لازم‌التعلیم در استان (پوشش تحصیلی)

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲، سهم باسوادی افراد لازم‌التعلیم استان (پوشش تحصیلی) ۹۸ درصد بوده است. در همین سال تحصیلی نسبت جمعیت باسواد ۶ ساله و بالاتر استان به کل جمعیت ۶ ساله و بالاتر آن ۸۳/۵ درصد بوده است.

پوشش تحصیلی جمعیت ۱۸-۶ ساله در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲، معادل ۹۲/۵ درصد و همین شاخص در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ برابر با ۹۱/۳ درصد بوده است.

جدول شماره ۷۶- شاخص‌های بخش آموزش و پرورش استان در طی

سال‌های تحصیلی ۹۴-۱۳۹۲

تراکم دانش آموز در کلاس دایر	نسبت دانش آموز به معلم	نرخ گذر		درصد باسوادی افراد لازم‌التعلیم (پوشش تحصیلی)	سال
		راهنمایی به متوسطه (درصد)	ابتدایی به راهنمایی (درصد)		
نفر	نفر			درصد	واحد
۲۲/۲	۱۷/۱	۸۹/۹	۹۶/۸	۹۸	۱۳۹۲-۱۳۹۳
۲۲	۱۷/۱	-	-	-	۱۳۹۳-۱۳۹۴

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش ۳- اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان

جدول شماره ۷۷- عملکرد شاخص‌های بخش آموزش و پرورش استان در طی

سال‌های تحصیلی ۹۴-۱۳۹۲

عنوان شاخص‌های هدف کمی	واحد	۱۳۹۲-۱۳۹۳	۱۳۹۳-۱۳۹۴
نسبت جمعیت باسواد ۶ ساله و بالاتر به کل جمعیت ۶ ساله و بالاتر	درصد	۸۳/۵	-
پوشش تحصیلی جمعیت ۱۸-۶ ساله	درصد	۹۲/۲	۹۱/۳
نرخ ثبت نام خالص در مدارس ابتدایی	درصد	۹۹/۷	۹۹/۷
نسبت دختران به پسران در ابتدایی	درصد	۹۵	۹۵/۱
میزان بی سواد در زنان همسر دار ۱۰ تا ۴۹ ساله (شهری)	درصد	۳/۶	-
میزان بی سواد در زنان همسر دار ۱۰ تا ۴۹ ساله (روستایی)	درصد	۱۱/۸	-

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش ۳- اداره آموزش و پرورش استان زنجان

۲- نرخ گذر تحصیلی (ضریب بازدهی آموزشی)

منظور از ضریب بازدهی آموزشی، نرخ گذر از یک دوره تحصیلی به دوره تحصیلی بعدی است. نرخ گذر تحصیلی دوره ابتدایی به راهنمایی استان (متوسطه اول) در طی سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۳ معادل ۹۶/۶ درصد و نرخ گذر تحصیلی از دوره راهنمایی به متوسطه هم ۸۹/۹ درصد بوده است.

۳- نسبت دانش آموز به معلم

شاخص نسبت دانش آموز به معلم در سال‌های تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۳ و ۱۳۹۳-۱۳۹۴ به ترتیب ۱۷/۱ و ۱۷/۱ نفر بوده است که این شاخص در هر دو سال تحصیلی فوق یکسان بوده است.

۴- تراکم دانش آموز در کلاس دایر

شاخص تراکم دانش آموز در کلاس سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۳ رقم ۲۲/۲ نفر بوده است که این شاخص در سال تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۴ به رقم ۲۲ نفر کاهش یافته است.

۵- نسبت آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای

تعداد آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای در استان در سال ۱۳۹۰، ۲۶۰۸ نفر بوده که این تعداد در سال ۱۳۹۳ به ۲۴۸۹۵ نفر کاهش یافته است. به عبارتی طی این ۴ سال متوسط نرخ رشد سالانه آن ۱/۱- درصد بوده است. همچنین نسبت سهم آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای استان به کل کشور از ۹/۵ درصد

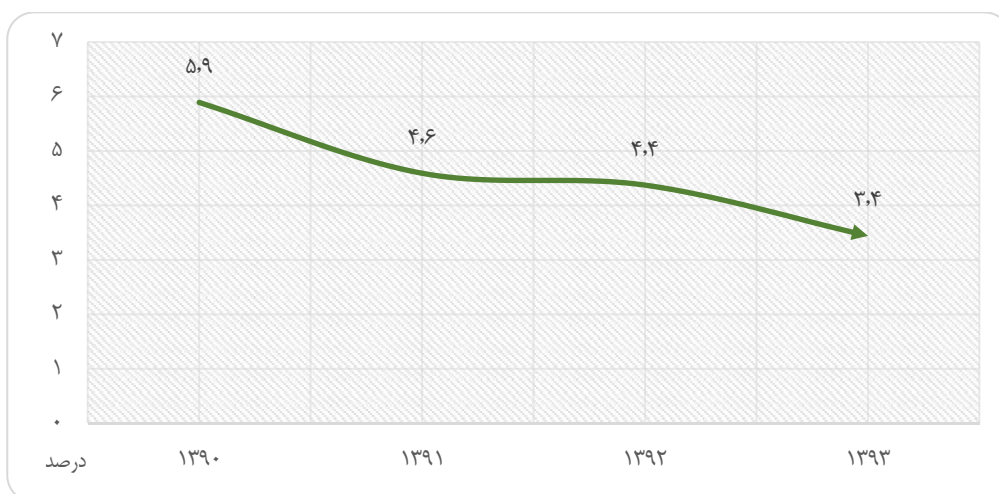
در سال ۱۳۹۰ به ۳/۴ درصد در سال ۱۳۹۳ کاهش یافته است. نرخ رشد سالانه آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای کل کشور طی همین دوره ۹۳-۱۳۹۰ به‌طور متوسط سالانه ۱۳/۱ درصد بوده است.

جدول شماره ۷۸- تعداد و نسبت آموزش دیدگان مراکز فنی و حرفه‌ای استان و کشور طی دوره ۹۳-۱۳۹۰

تعداد آموزش دیدگان مراکز ثابت فنی و حرفه‌ای (نفر/درصد)			شرح
استان	کشور	نسبت	
۲۶۰۶۸	۴۴۲۴۱۱	۵/۹	۱۳۹۰
۲۵۵۲۰	۵۵۵۷۵۲	۴/۶	۱۳۹۱
۳۳۸۰۸	۷۷۲۸۲۴	۴/۴	۱۳۹۲
۲۴۸۹۵	۷۲۲۹۱۸	۳/۴	۱۳۹۳

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

نمودار شماره ۲۳- سهم آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای استان به کشور در دوره ۹۳-۱۳۹۰

مأخذ: جدول شماره ۷۸

ادامه جدول شماره ۷۸- تعداد آموزش دیدگان مراکز ثابت آموزش فنی و حرفه ای استان بر حسب گروه های عمده آموزشی و به

تفکیک جنس و شهرستان در سال ۱۳۹۳

شرح	آموزش دیدگان			صنعت			خدمات			کشاورزی			فرهنگ و هنر		
	جمع	مرد	زن	جمع	مرد	زن	جمع	مرد	زن	جمع	مرد	زن	جمع	مرد	زن
استان	۲۴۸۹۵	۱۴۷۰۹	۱۰۱۸۶	۱۰۲۶۵	۹۱۶۹	۱۰۹۶	۹۱۵۹	۳۲۱۶	۵۹۴۳	۳۰۴۰	۲۰۷۶	۹۶۴	۲۴۳۱	۲۴۸	۲۱۸۳
ابهر	۳۱۹۴	۱۶۷۲	۱۵۲۲	۱۲۰۴	۱۱۲۶	۷۸	۱۱۹۲	۱۴۱	۱۰۵۱	۵۲۵	۴۰۵	۱۲۰	۲۷۳	۰	۲۷۳
ایجرود	۸۹۰	۶۴۱	۲۴۹	۲۳۶	۲۱۶	۲۰	۴۸۳	۳۰۸	۱۷۵	۸۳	۸۳	۰	۸۸	۳۴	۵۴
خدابنده	۲۱۸۶	۹۰۸	۱۲۷۸	۵۹۵	۵۲۱	۷۴	۱۲۸۳	۳۶۹	۹۱۴	۱۸	۱۸	۰	۲۹۰	۰	۲۹۰
خرمدره	۱۱۷۶	۷۴	۱۱۰۲	۱۶۹	۰	۱۶۹	۴۰۶	۰	۴۰۶	۱۸۱	۷۴	۱۰۷	۴۲۰	۰	۴۲۰
زنجان	۱۴۶۸۰	۹۹۱۳	۴۷۶۷	۷۱۲۶	۶۴۹۱	۶۳۵	۴۶۷۶	۲۰۵۱	۲۶۲۵	۱۷۱۲	۱۱۷۸	۵۳۴	۱۱۶۶	۱۹۳	۹۷۳
سلطانیه	۴۱۸	۲۲۲	۱۹۶	۱۸۰	۱۵۴	۲۶	۱۹۱	۵۳	۱۳۸	۱۵	۱۵	۰	۳۲	۰	۳۲
طارم	۱۱۸۵	۶۴۰	۵۴۵	۲۲۳	۱۹۳	۳۰	۶۰۶	۲۱۸	۳۸۸	۳۰۱	۲۲۰	۸۱	۵۵	۹	۴۶
ماه‌نشان	۱۱۶۶	۶۳۹	۵۲۷	۵۳۲	۴۶۸	۶۴	۳۲۲	۷۶	۲۴۶	۲۰۵	۸۳	۱۲۲	۱۰۷	۱۲	۹۵

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

آموزش عالی و پژوهش

آموزش عالی یکی از ارکان اساسی خیزش به سمت توسعه است. نیروی انسانی ماهر از اصلی‌ترین شاخصه‌های پیشرفت و توسعه کشورها و از مهم‌ترین عوامل قدرتی آن‌ها محسوب می‌گردد. در این راستا توسعه علمی و تقویت شاخص‌های آموزشی و پژوهشی می‌تواند تمهید کننده راه به سمت تحقق در سایر زمینه‌های توسعه باشد. نیروی انسانی ماهر به‌طور عمده از طریق آموزش عالی کارآمد و مؤثر قوام می‌یابد.

الف) بررسی شاخص‌های کلیدی اصلی بخش

۱- اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های استان

در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۳، مجموع اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های دولتی و آزاد استان ۱۵۳۸ نفر بوده است. تعداد ۸ نفر هم بصورت آموزشگران دانشگاهی غیر هیأت علمی بشمار می‌آیند.

۲- تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان

در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۳ تعداد کل دانشجویان دانشگاه‌های دولتی و آزاد استان ۷۱۳۰۵ نفر بوده که ۳۲/۲۵ درصد آنها در دانشگاه آزاد اسلامی تحصیل می‌کنند. در سال مذکور از کل دانشجویان دانشگاهها و مراکز آموزش عالی به استثنای دانشگاه آزاد اسلامی، ۲۴/۷۴ درصد در مقطع کاردانی، ۶۳/۷۶ درصد در مقطع کارشناسی، ۷/۳۱ درصد در مقطع کارشناسی ارشد و ۴/۱۹ درصد در مقطع دکتری حرفه‌ای و تخصصی مشغول به تحصیل می‌باشند.

در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۳ از کل دانشجویان دانشگاه‌های دولتی و آزاد استان، ۴۴/۵۱ درصد در گروه علوم انسانی، ۷/۶ درصد در گروه علوم پایه، ۶/۵۵ درصد در گروه پزشکی، ۲۹/۶۸ درصد در گروه فنی و مهندسی، ۴/۵۲ درصد در گروه تحصیلی کشاورزی و دامپزشکی و مابقی در گروه هنر مشغول به تحصیل هستند.

در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۳ به تفکیک گروه تحصیلی دانشجویان ورودی ثبت نام کننده در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی استان ۱۶۸۹۸ نفر بوده است که از این تعداد ۲۴/۴۷ درصد کاردانی، ۴۵ درصد کارشناسی (لیسانس)، ۲۶ درصد در دوره کارشناسی ارشد یا فوق لیسانس و مابقی مربوط به دکتری بوده است

جدول شماره ۷۹- تعداد و نسبت اعضای هیات علمی دانشگاه‌های استان و کشور در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۴

شرح	هیات علمی					آموزشگران دانشگاهی غیر هیات علمی
	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	
جمع	۲۲	۱۰۲	۷۹۵	۶۱۵	۴	۱۵۳۸
						۸

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۸۰- تعداد دانشجویان به تفکیک دوره و گروه تحصیلی سال ۱۳۹۳-۱۳۹۴

دوره تحصیلی (نفر)						گروه تحصیلی
جمع	دکتري تخصصی	دکتري حرفه ای	کارشناسی ارشد	کارشناسی	کاردانی	
۳۱۷۳۹	۱۸۰	۰	۶۸۲۷	۱۸۸۰۹	۵۹۲۳	علوم انسانی
۵۴۴۳	۴۱۹	۰	۱۸۹۱	۳۱۳۳	۰	علوم پایه
۴۶۶۹	۲۱۱	۱۱۵۴	۲۰۲	۲۸۶۹	۲۳۳	علوم پزشکی
۲۱۱۶۱	۹۳	۰	۱۵۷۰	۱۳۰۰۷	۶۴۹۱	فنی و مهندسی
۳۲۱۳	۱۲۲	۰	۶۴۵	۲۱۹۵	۲۵۱	کشاورزی و دامپزشکی
۵۰۸۰	۰	۰	۸۵۶	۲۴۷۳	۱۷۵۱	هنر
۷۱۳۰۵	۱۰۲۵	۱۱۵۴	۱۱۹۹۱	۴۲۴۸۶	۱۴۶۴۹	جمع کل

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۸۱ - تعداد دانشجویان استان به تفکیک شهرستان و دوره تحصیلی

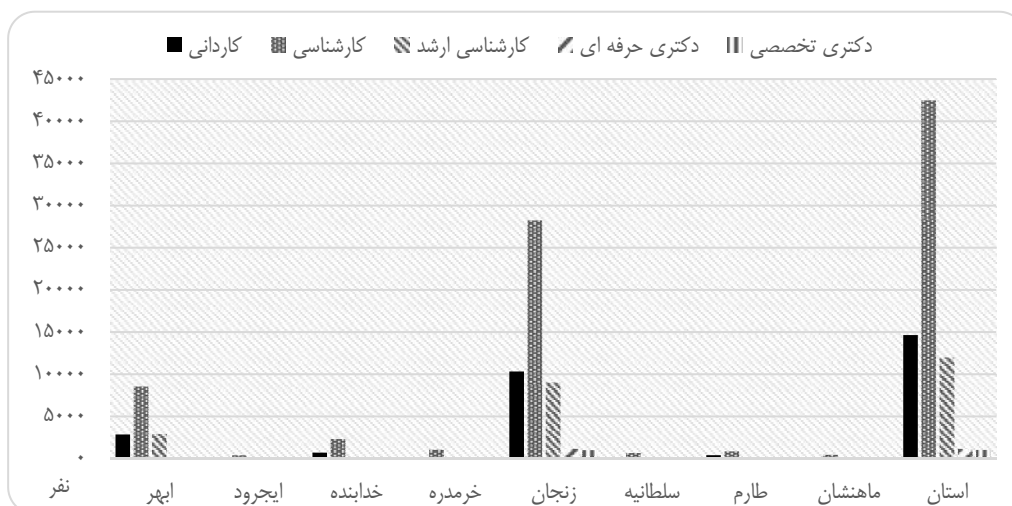
سال ۱۳۹۳-۱۳۹۴

تعداد	دوره تحصیلی (نفر)					شهرستان
	دکتری تخصصی	دکتری حرفه ای	کارشناسی ارشد	کارشناسی	کاردانی	
۱۴۳۵۲	۲۵	۰	۲۹۱۷	۸۵۵۱	۲۸۵۹	ایبهر
۳۶۷	۰	۰	۰	۳۶۷	۰	ایجرود
۳۰۲۷	۰	۰	۰	۲۳۲۰	۷۰۷	خدابنده
۱۲۷۲	۰	۰	۵۱	۱۰۴۹	۱۷۲	خرمدره
۴۹۷۵۴	۱۰۰۰	۱۱۵۴	۹۰۲۳	۲۸۲۴۹	۱۰۳۲۸	زنجان
۶۳۹	۰	۰	۰	۶۳۹	۰	سلطانیه
۱۲۶۵	۰	۰	۰	۸۶۲	۴۰۳	طارم
۶۲۹	۰	۰	۰	۴۴۹	۱۸۰	ماه‌نشان
۷۱۳۰۵	۱۰۲۵	۱۱۵۴	۱۱۹۹۱	۴۲۴۸۶	۱۴۶۴۹	جمع کل

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

نمودار شماره ۲۴: تعداد دانشجویان استان به تفکیک شهرستان و دوره تحصیلی

سال ۱۳۹۳-۱۳۹۴

مأخذ: جدول شماره ۸۱

جدول شماره ۸۲ - تعداد دانشجویان ثبت نام کننده در سال تحصیلی ۹۴-۹۳
بر حسب دوره تحصیلی و گروه تحصیلی

تعداد			دوره تحصیلی					گروه تحصیلی
جمع	مرد	زن	دکتری تخصصی	دکتری حرفه ای	کارشناسی ارشد	کارشناسی	کاردانی	
۸۱۶۲	۴۵۲۱	۳۶۴۱	۱۳۰	۰	۲۵۱۵	۳۶۱۳	۱۹۰۴	علوم انسانی
۱۳۱۶	۴۰۷	۹۰۹	۱۰۱	۰	۶۸۲	۵۳۳	۰	علوم پایه
۹۲۳	۳۶۰	۵۶۳	۶۹	۲۴۴	۶۸	۴۹۰	۵۲	علوم پزشکی
۴۶۵۳	۳۷۳۰	۹۲۳	۳۹	۰	۷۳۰	۲۲۲۲	۱۶۶۲	فنی و مهندسی
۷۰۱	۳۳۲	۳۶۹	۴۱	۰	۲۳۷	۳۳۴	۸۹	کشاورزی
۱۱۴۳	۴۸۵	۶۵۸	۰	۰	۲۹۷	۴۱۸	۴۲۸	هنر
۱۶۸۹۸	۹۸۳۵	۷۰۶۳	۳۸۰	۲۴۴	۴۵۲۹	۷۶۱۰	۴۱۳۵	جمع کل

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۸۳ - تعداد دانشجویان ثبت نام کننده در سال تحصیلی ۹۴-۹۳
بر حسب دوره تحصیلی و شهرستان

تعداد			دوره تحصیلی					شهرستان
جمع	مرد	زن	دکتری تخصصی	دکتری حرفه ای	کارشناسی ارشد	کارشناسی	کاردانی	
۲۸۶۸	۱۷۶۴	۱۱۰۴	۲۵	۰	۹۹۴	۱۲۰۵	۶۴۴	ابهر
۴۱	۲۷	۱۴	۰	۰	۰	۴۱	۰	ایجرود
۵۵۲	۳۳۷	۲۱۵	۰	۰	۰	۳۶۸	۱۸۴	خدابنده
۱۱۷	۴۸	۶۹	۰	۰	۹	۱۰۸	۰	خرمدره
۱۲۷۹۶	۷۲۸۹	۵۵۰۷	۳۵۵	۲۴۴	۳۵۲۶	۵۵۵۱	۳۱۲۰	زنجان
۶۲	۳۹	۲۳	۰	۰	۰	۶۲	۰	سلطانیه
۳۱۸	۲۱۵	۱۰۳	۰	۰	۰	۱۷۸	۱۴۰	طارم
۱۴۴	۱۱۶	۲۸	۰	۰	۰	۹۷	۴۷	ماهانشان
۱۶۸۹۸	۹۸۳۵	۷۰۶۳	۳۸۰	۲۴۴	۴۵۲۹	۷۶۱۰	۴۱۳۵	جمع کل

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

تأمین اجتماعی

در جهان هستی کلیه افرادی که متولد شده‌اند همه کاملاً یکسان نبوده و چه بسا افرادی هستند که از نوع و یا انواعی از نقصان عضو رنج می‌برند که از جمله می‌توان به نابینایی، ناشنوایی، نقص در گفتار و یا اندیشه یا معلولیت‌های جسمی و حرکتی اشاره نمود برای یاری رساندن به این طیف از انسان‌ها مسئله تأمین اجتماعی مطرح می‌شود.

از طرف دیگر، کلیه افراد اجتماع نیازمند حمایت هستند چه افراد شاغل یا بازنشسته، چه خانواده افرادی که در حین کار و یا در زمان بازنشستگی از دنیا رفته‌اند و حتی افرادی که در دوره زمانی خاص به دلایل گوناگون بیکار شده‌اند، نیز باید تحت حمایت قرار گیرند و همچنین خانواده‌های نیازمند و ناتوان و از کارافتاده، خانواده‌های افراد زندانی، خانواده‌های محروم و مستضعف و خانواده‌های محترم شهدا به‌عنوان بخشی از اجتماع انسانی باید مورد حمایت قرار گیرند. از سازمان‌ها، نهادها و مؤسسه‌هایی که در قلمرو امور حمایتی نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی فعال می‌باشند می‌توان سازمان بهزیستی، کمیته امداد، بنیاد شهید و امور ایثارگران و... را نام برد.

الف) بررسی شاخص‌های کلیدی و اصلی بخش

بیمه‌شدگان خدمات درمانی (اصلی و تبعی) و تأمین اجتماعی (اصلی) بیمه‌های خدمات درمانی و تأمین اجتماعی به‌عنوان مهم‌ترین سازمان‌های بیمه‌گر جمعیت استان می‌باشند. در سال ۱۳۹۳ از جمعیت ۱۰۵۰۰۹۱ نفری استان زنجان ۶۳۶۰۷۱ نفر تحت پوشش بیمه خدمات درمانی (اصلی و تبعی) و ۱۷۴۸۷۳ نفر هم تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی (اصلی) بوده‌اند.

جدول شماره ۸۴- بیمه‌شدگان خدمات درمانی و تأمین اجتماعی در دوره ۹۳-۱۳۹۲

سال	بیمه‌شدگان خدمات درمانی		بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی (اصلی)	جمعیت فعال	کل جمعیت استان
	اصلی	تبعی			
۱۳۹۲	۵۱۷ ۱۵۱	۱۹۱ ۴۰۵	۱۷۳۲۵۶	۳۳۱۳۷۷	۱۰۳۸۲۸۱
۱۳۹۳	۲۰۶۱۵۷	۴۲۹۹۱۴	۱۷۴۸۷۳	۳۲۰۵۴۳	۱۰۵۰۰۹۱

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

- بهداشت و درمان

از سلامتی به عنوان یکی از ارزشمندترین و بزرگ‌ترین نعمت خداوندی یاد می‌شود و عمدتاً "انسان‌ها زمانی به آن ارج و قدر می‌نهند که آن را از دست داده باشند.

برای دستیابی به سلامتی می‌بایست بهداشت فردی، خانوادگی، اجتماعی کاملاً رعایت شود تا نهایتاً سلامتی در همه ابعاد فردی و اجتماعی احصا گردیده و جامعه‌ای سالم و شاداب تضمین گردد. در بخش بهداشت و درمان ابتدا می‌بایست جمله پیشگیری مقدم بر درمان را عملاً سرلوحه سیاست‌های بخش لحاظ و راه را بر بروز و ظهور هر نوع بیماری بست و در صورت بروز باید درمان را جدی گرفته و داروهای موردنیاز را تدارک دید و تمام مراکز درمانی را تجهیز نموده و نیروی انسانی موردنیاز را تربیت کرد. امروزه تمام مراکز بهداشتی و درمانی شهری یا روستایی و تمام پزشکان عمومی و متخصص همه و همه سعی در تزریق سلامتی به جامعه و کاستن از درد و رنج افراد جامعه از جسم آن‌ها دارند.

الف) بررسی شاخص‌های کلیدی اصلی

۱- تعداد تخت بیمارستانی به ازای هر ده هزار نفر جمعیت

تعداد بیمارستان و تعداد تخت‌های بیمارستانی از جمله شاخص‌های توسعه بشمار می‌روند و هرچه قدر تعداد تخت‌های بیمارستانی بیشتر باشد، نشانه بهبود ظرفیت‌های بخش درمانی جامعه است. تعداد تخت بیمارستانی در قبال هر ده هزار نفر جمعیت در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ به ترتیب معادل ۱۳/۵۶ و ۱۳/۹ تخت بوده است.

جدول شماره ۸۵- شاخص‌های بهداشت و درمان استان در دوره ۹۳-۱۳۹۲

برخورداری جمعیت روستایی استان از خانه‌های بهداشت به ازای هزار نفر	سرانه پزشک به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت			درصد اشغال تخت بیمارستانی	تعداد تخت بیمارستانی	سال
	دندان پزشک	متخصص	پزشک عمومی			
۱/۰۹	۱/۷۲	۲/۸۷	۴/۲۵	۷۳/۲۸	۱۴۰۸	۱۳۹۲
۱/۱۹	۱/۷۶	۲/۹	۴/۲۵	۷۶/۲۷	۱۴۶۱	۱۳۹۳

مأخذ: ۱- دانشگاه علوم پزشکی زنجان، ۲- محاسبه گزارش

۲- درصد اشغال تخت بیمارستانی

این شاخص هم بیان‌کننده بخشی از وضعیت بهداشت و درمان استان است و هم کمبود و یا عدم کمبود تخت بیمارستانی را نشان می‌دهد به گونه‌ای که اگر درصد اشغال تخت بیشتر باشد می‌بایست با در نظر گرفتن متغیرهایی چون میزان جمعیت منطقه نسبت به افزایش تعداد تخت مبادرت ورزید. درصد اشغال تخت بیمارستانی در سال ۱۳۹۲ به میزان ۷۳/۲۸ درصد بوده که این شاخص در سال ۱۳۹۳ به ۷۶/۲۷ درصد افزایش یافته است.

۳- پوشش خانه‌های بهداشت روستایی به ازای هر هزار نفر جمعیت

خانه‌های بهداشت روستایی که ارائه‌کننده خدمات اورژانسی، تزریقات و پانسمان و خدمات مربوط به کودکان و نوزادان از جمله آن‌هاست که به وسیله بهورزان شاغل در این خانه‌های بهداشت ارائه می‌شود. تعداد خانه‌های بهداشت روستایی در سال ۱۳۹۲ به ازای هر هزار نفر جمعیت ۱/۰۹ باب بوده که این شاخص در سال ۱۳۹۳ به شاخص ۱/۱۹ واحد افزایش یافته است.

۴- شبکه بهداشت روستایی

با وجود اینکه در سال‌های اخیر بسیاری از روستاهای کشور و استان از جمعیت خالی و یا کاهش یافته، اما هنوز نزدیک به ۳۵ درصد جمعیت استان زنجان روستانشین هستند؛ بنابراین می‌طلبد که برای بهداشت و درمان و سلامتی آنان برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری و سرمایه‌گذاری کرد. در حال حاضر خانه‌های بهداشت روستایی و مراکز بهداشتی و درمانی روستایی به عنوان مهم‌ترین مراکز ارائه‌دهنده خدمات اولیه درمانی و یا بهداشتی برای ساکنان مستقر در روستاها است. سال ۱۳۹۳ تعداد مراکز بهداشتی و درمانی روستایی استان ۵۷ باب و تعداد خانه‌های بهداشت فعال هم ۴۴۷ باب بوده که به منظور خدمات‌رسانی بهداشتی و درمانی به روستائیان اقدام می‌نمایند.

۵- سرانه پزشک عمومی، متخصص و دندان‌پزشک به ازای هر ده هزار نفر جمعیت

یکی از نیازهای اساسی مردم در جوامع مختلف نیاز به پزشک است و مراجعه میلیون‌ها نفر در روز به پزشکان عمومی و متخصص یکی از کارهای روزمره بسیاری از مردم است و همان‌طوری که علوم پزشکی در کنار سایر علوم رشد و توسعه پیدا کرده است از طرفی بیماری‌های مختلف و متعدد جدیدی نیز در کنار بیماری‌های سابق رشد و نمود پیدا کرده است که این امر می‌طلبد برای درمان و بهبود وضعیت جسمی و روحی میلیون‌ها نفر روانه مطب پزشکان، بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها و... نماید.

در هر جامعه‌ای هرچه تعداد پزشکان موجود بیشتر شاخص پزشکی به جمعیت افزایش یابد و شرایط برای دسترسی بهتر و راحت‌تر به پزشکی وجود داشته باشد آن جامعه به سوی رشد و توسعه گام برداشته است. سال ۱۳۹۲ سرانه پزشکان عمومی به ازای هر ده هزار نفر جمعیت این استان معادل ۴/۲۵ نفر پزشک بوده که این رقم در سال ۱۳۹۳ همان رقم ۴/۲۵ نفر پزشک بوده است. همچنین در همین سال سرانه پزشک متخصص به ازای هر ده هزار نفر جمعیت استان معادل ۲/۹ نفر پزشک متخصص بوده که این رقم در سال ۱۳۹۲ معادل ۲/۸۷ نفر پزشک متخصص بوده است

تعداد دندانپزشکان در سال ۱۳۹۳ به ازای هر ده هزار نفر جمعیت این استان معادل ۱/۷۶ نفر دندانپزشک بوده که در سال ۱۳۹۲ رقم ۱/۷۲ نفر دندانپزشک بوده است.

– فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۳ تعداد کتابخانه‌های عمومی وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ۸۲ باب بوده که نسبت به سال ۱۳۹۲، ۳/۸۰ درصد افزایش یافته است.

جدول شماره ۸۶: مشخصات مربوط به کتابخانه های عمومی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳

شرح	کتابخانه		کتاب های موجود	
	کتابخانه های عمومی	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	کتابخانه های عمومی	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۱۳۹۲	۷۹	۱۵	۹۸۷۹۱۸	۷۸۲۱۴۰
۱۳۹۳	۸۲	۲۱	۱۰۳۹۰۶۸	۱۵۲۴۴۳

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

ادامه جدول شماره ۸۶: مشخصات مربوط به کتابخانه های عمومی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان در سال های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳

شرح	تعداد اعضا			موارد مراجعه		
	کتابخانه های عمومی	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	سایر	کتابخانه های عمومی	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	سایر
۱۳۹۲	۲۶۵۶۱	۹۹۸۴	۵۲۵۳	۵۳۷۶۷۱۲	۹۷۶۴۱۵	۷۵۵۲۷
۱۳۹۳	۶۹۸۱۱	۹۹۱۸	۰	۲۶۴۶۶۵۷	۴۶۵۳۰۲	۰

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

سال ۱۳۹۳ مجموع نشریات مربوط به روزنامه - هفته نامه - دو هفته نامه، ۲۸ عنوان بوده است که کل تیراژ یکساله آن ها برابر با ۲۷۵۳۸۰۰ تیراژ بوده است. در همین سال ۱۳۹۳ مجموع نشریات مربوط به ماهنامه - فصلنامه - دوفصلنامه ۳۲ عنوان بوده است که کل تیراژ یکساله آن ها برابر با ۲۷۵۳۸۰۰ تیراژ بوده است

جدول شماره ۸۷- مشخصات مطبوعات فعال استان طی سال های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳

شرح	تعداد عنوان	شمارندگان (تیراژ)
روزنامه - هفته نامه - دو هفته نامه		
۱۳۹۳	۲۸	۲۷۳۲۲۰۰
ماهنامه - فصلنامه - دوفصلنامه		
۱۳۹۳	۳۲	۲۱۶۰۰
جمع کل	روزنامه - هفته نامه - دو هفته نامه، ماهنامه - فصلنامه -	
۱۳۹۳	۶۰	۲۷۵۳۸۰۰

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

در سال ۱۳۹۳ میزان تولید برنامه های محلی صدای جمهوری اسلامی ایران- مرکز زنجان ۳۵۵۸ ساعت بوده است. همچنین در سال مذکور میزان تولید برنامه های محلی سیمای جمهوری اسلامی ایران- مرکز زنجان ۱۴۵۵ ساعت بوده است.

جدول شماره ۸۸- میزان تولید برنامه های رادیو و تلویزیون مرکز زنجان بر حسب
موضوع در سال ۱۳۹۳

برنامه تلویزیونی	برنامه رادیویی	شرح
۱۴۵۵	۳۵۵۸	۱۳۹۳
۷۷	۸۷	ارزش های دفاع مقدس و امور دفاعی
۳۹۹	۹۲۷	اجتماعی
۲۱۹	۵۷۶	فرهنگ و هنر
۲۲۶	۹۹۷	معارف اسلامی
۰	۰	صنعتی
۰	۰	کشاورزی
۷۶	۲۳۰	اقتصادی
۰	۰	بهداشت و در مان
۰	۰	محیط زیست
۸۲	۹۶	تاریخی
۱۱۰	۳۰۴	ورزش و تفریحات سالم
۵۰	۸۴	آموزشی و علم و فن
۱۸۲	۱۱۵	اطلاعات عمومی
۳۴	۱۴۲	سیاسی

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۸۹- میزان تولید برنامه ها در مرکز زنجان به تفکیک مخاطب

رادیویی	تلویزیونی	شرح
۳۵۵۸	۱۴۵۵	کل
۳۰	۴۰	خردسال
۶۳	۸۶	کودک
۵۳	۵۲	نوجوان
۰	۰	بزرگسال
۳۴۱۲	۱۲۷۷	عام

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان. ۲- محاسبه گزارش

جدول شماره ۹۰- شاخص‌های بخش فرهنگ و هنر استان سالهای ۱۳۹۲-۱۳۹۳

سال	تعداد صندلی فعال سینما به ازای هر هزار نفر جمعیت شهری (صندلی)	تیراژ روزنامه
۱۳۹۲	۰/۳۵	۳۵۸۰۰
۱۳۹۳	۰/۴۲	۷۳۳۵۰۰

مأخذ: سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ استان

در سال ۱۳۹۳ تعداد بازدیدکنندگان از بناهای تاریخی تحت پوشش سازمان میراث فرهنگی و گردشگری ۲۴۹۸۲۹ نفر بوده است. سال ۱۳۹۳، تعداد تماشاگران فیلم‌های سینمایی تنها سینمای فعال استان، معادل ۳۹۵۸۹ نفر بوده که نسبت به سال قبل ۱۳/۸۱ درصد کاهش داشته است.

جدول شماره ۹۱- تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌ها و بناهای تاریخی استان در دوره

۱۳۹۲-۹۳

شرح	گنبد سلطانیه	رختشویخانه	موزه باستان شناسی ذوالفقاری	موزه باستان شناسی ابهر	موزه صنایع دستی
۱۳۹۲	۱۱۶۷۵۰	۵۰۸۴۹	۶۳۷۳۵	۲۶۳۱	۱۳۱۵۴
۱۳۹۳	۱۱۴۱۸۴	۶۱۱۱۵	۷۴۵۳۰	۰	۰

مأخذ: اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان زنجان.

جدول شماره ۹۲- گردشگران خارجی استفاده کننده از هتلها بر حسب کشور متبوع

واحد: نفر

سال	جمع	آلمان	ایتالیا	استرالیا	انگلیس	بلژیک
۱۳۹۲	۱۴۷	۵۴	۳۹	۲۰	۱۷	۱۷
۱۳۹۳	۱۴۷	۵۴	۳۹	۲۰	۱۷	۱۷

مأخذ: پیشین

فصل سوم
امور تولیدی

– آب

آب شیرین را شاید بتوان ارز شمندترین منبع تجدید شونده کره زمین دانست. آب که تصفیه آن دشوار، انتقال آن گران و پرهیز و جایگزین کردن آن غیرممکن است، یگانه عنصری است که وجود آن برای تولید مواد غذایی، توسعه اقتصادی و بقای موجودات زنده ضروری است.

مردمی که در کشورهای صنعتی زندگی می‌کنند تنها زمانی به ارزش حیاتی دسترس می‌یابند که در تمامی شؤون زندگی خود پی می‌برند که جریان آب در شبکه آب شهری برای مدتی قطع شود.

میلیون‌ها انسان که در کشورهای فقیرتر زندگی می‌کنند، نیاز به یادآوری ندارند چراکه آن‌ها برای یافتن حمل آب موردنیاز روزمره خود، روزانه کیلومترها راه را طی می‌کنند. باوجوداین، هنوز هم در مباحث مربوطه به استفاده پایدار از منابع طبیعی، امکان دسترسی به آب آن‌چنان‌که باید موردتوجه قرار نگرفته است. تنها آب‌های تجدید شونده این سیاره که برای مصرف سال‌های متوالی و متمادی می‌توان روی آن حساب کرد، نزول جوی و آب‌هایی هستند که در زمین نفوذ می‌کنند و یا در رودخانه‌ها و دریاچه‌ها جمع می‌شوند. همچنین می‌توان آب‌هایی را که به سمت دریا جریان می‌یابد تا دوباره بر اثر گرمای خورشید تبخیر شوند در این گروه قرارداد. برای اینکه استفاده از آب تداوم یابد نمی‌توان از مخازن و سایر منابع آب با سرعتی بیش از آنچه چرخه طبیعی آب قادر به احیا و بازتولید آن است برداشت کرد.

زندگی موجودات زنده، به آب نیز مانند هوا و غذا گره‌خورده است. غذا نیز به آب وابسته است زیرا رشد گیاهان منوط به انتقال آب از ریشه‌ها به شاخ و برگ آن‌هاست. در سراسر تاریخ بشر، دسترس مطمئن به آب یک شرط اساسی برای توسعه اجتماعی، اقتصادی و پایداری فرهنگ و تمدن است.

الف) بررسی شاخص‌های کلیدی اصلی بخش

۱- منابع آب

سال ۱۳۹۳ تعداد چاه‌های عمیق استان ۳۰۲۹ حلقه و چاه‌های نیمه عمیق ۷۵۹۸ حلقه بوده است. میانگین رشد سالانه مجوز احداث چاه عمیق در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۰ معادل ۱/۸ درصد و میزان افزایش آن ۴/۴ درصد بوده است. میانگین رشد سالانه مجوز احداث چاه نیمه عمیق ۰/۳۱ درصد و میزان افزایش آن هم ۱/۳ درصد بوده است؛ بنابراین با توجه افزایش تعداد چاه‌های عمیق و نیمه عمیق استان طی دو سال اخیر میزان استحصال و بهره‌برداری از آب‌های زیرزمینی هم‌روند صعودی داشته است.

جدول شماره ۹۳- مشخصات منابع آب‌های زیرزمینی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

منابع آب های زیرزمینی								شرح
چشمه		قنات(رشته)		چاه (حلقه/ میلیون مترمکعب)				
تخلیه سالانه	تعداد	تخلیه سالانه	تعداد	تخلیه سالانه	نیمه عمیق	تخلیه سالانه	عمیق	
۱۶۷	۵۸۹	۴۲	۷۳۰	۲۶۵	۷۶۴۷	۶۰۲	۲۹۰۲	۱۳۹۰
۱۶۷	۵۸۹	۴۲	۷۳۰	۲۶۵	۷۶۶۹	۶۰۷	۲۹۵۷	۱۳۹۱
۱۶۷	۵۸۹	۴۲	۷۳۰	۲۷۱	۷۶۸۲	۶۱۲	۲۹۶۱	۱۳۹۲
۱۶۷	۵۸۹	۴۲	۷۳۰	۲۶۵	۷۵۹۸	۶۱۰	۳۰۲۹	۱۳۹۳

مأخذ: ۱- شرکت آب منطقه‌ای زنجان. ۲- سالنامه آماری استان، سال‌های مختلف

۲- مصارف آب

-میزان منابع، مصارف و استحصال آب‌های سطحی زیرزمینی استان

مطابق گزارش شرکت آب منطقه‌ای استان زنجان طی دوره ۹۳-۱۳۹۰ میزان آب‌های سطحی استان ۱۵۵۸ میلیون مترمکعب بوده که از این میزان ۵۱۳ میلیون مترمکعب سال ۱۳۹۰ و ۵۲۱ میلیون مترمکعب هم در سال ۱۳۹۳ استحصال شده است.

در سال ۱۳۹۰ نسبت بهره بره داری از منابع آب تنظیمی استان (ذخیره شده)، در بخش کشاورزی ۱/۳۱ درصد و برای آب شرب استان ۱۴ درصد بوده اما همین ارقام سال ۱۳۹۳ به ۱/۷۷ درصد در بخش کشاورزی و ۱۹ درصد هم برای آب شرب روستا بوده است. سال ۱۳۹۰ نسبت بهره بره داری از منابع آب زیرزمینی به آب استحصالی آن برای بخش کشاورزی ۸۶/۱۳ درصد، بخش صنعتی ۴/۸ درصد و آب شرب ۹/۰۷ درصد بوده است. این نسبت ها در سال ۱۳۹۳ به ترتیب ۸۵/۷ درصد برای بخش کشاورزی، بخش صنعت ۵/۰۴ و بخش آب شرب ۹/۲۵ درصد بوده است.

- شاخص بهره‌برداری از آب‌های سطحی و زیرزمینی

برای محاسبه شاخص بهره‌برداری از آب‌های سطحی از تقسیم برداشت سالیانه از آب‌های سطحی به مجموع آب‌های سطحی قابل برداشت استفاده می‌شود. شاخص بهره‌برداری از آب‌های زیرزمینی از تقسیم برداشت سالیانه از آب‌های زیرزمینی به مجموع آب‌های زیرزمینی موجود ضربدر صد به دست می‌آید. سال ۱۳۹۰ میزان ذخایر آب‌های سطحی استان ۱۰۶/۶۶ میلیون مترمکعب بوده است که این میزان در سال ۱۳۹۳ به ۱۱۵/۴۷ میلیون مترمکعب رسیده است.

جدول شماره ۹۴- منابع، مصارف و استحصال آب‌های سطحی زیرزمینی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

منابع، میزان و مصارف آب‌های سطحی و زیرزمینی									شرح
نسبت بهره برداری از منابع آب زیرزمینی به آب استحصالی زیرزمینی (درصد)			آب‌های سطحی استان (میلیون مترمکعب/درصد)						
			نسبت بهره برداری از منابع آب تنظیمی (ذخیره شده)			میزان ذخایرانجام شده	برآورد حجم کل آب استحصالی	میزان	
کشاورزی	صنعتی	شرب	کشاورزی	صنعتی	شرب				
۸۶/۱۳	۴/۸	۹/۰۷	۱۴	۰/۰۰	۱/۳۱	۱۰۶/۶۶	۵۱۳	۱۵۵۸	۱۳۹۰
۸۶/۰۷	۴/۸۹	۹/۰۴	۱۶/۸	۰/۰۰	۲/۶۵	۱۳۵/۰۴	۵۲۱	۱۵۵۸	۱۳۹۱
۸۵/۹۷	۵/۰۰	۹/۰۳	۲۱/۶۷	۲/۸۵	۰/۳۳	۱۲۳/۳۲	۵۲۱	۱۵۵۸	۱۳۹۲
۸۵/۷	۵/۰۴	۹/۲۵	۱۹	۵/۸۳	۱/۷۷	۱۱۵/۴۷	۵۲۱	۱۵۵۸	۱۳۹۳

مأخذ: شرکت آب منطقه‌ای استان.

– کشاورزی

سند چشم‌انداز بیست‌ساله ایران به این مسئله حیاتی و مهم، بهترین گزینه مؤثر به‌عنوان راهبرد عمومی کشور برای تحقق امنیت غذایی، با استفاده از روش تصمیم‌گیری چند معیاره با ساختاری رده‌ای در چندین سطح انتخاب شود که به چند نمونه آن اشاره می‌گردد.

– گسترش عرضه باثبات مواد غذایی با تکیه بر تولید از منابع داخلی به‌عنوان رکن اصلی اهمیت غذایی؛

– عوامل مؤثر بر عرضه مواد غذایی شامل جمعیت، تولیدات، قیمت، صادرات و واردات و درآمد ملی؛

– متغیرهای اثرگذار بر عرضه مبتنی بر تولید منابع داخلی شامل اقتصاد تولید الگوی تولید، الگوی مصرف، محیط (اقلیم، خاک، فناوری)؛

• مهم‌ترین گزینه‌های مؤثر به‌عنوان راهبرد کشور برای تحقق اهمیت غذایی.

– دستیابی به عرضه امنیت غذایی پیوسته و باثبات به‌عنوان هدف اصلی سیاست‌های توسعه و دسترسی به مقدار کافی مواد غذایی و سلامت تغذیه‌ای همواره به‌عنوان یکی از محورهای اصلی توسعه و زیرساخت مهم پرورش نسل‌های آینده کشور بعد از انقلاب مورد تأکید بوده است.

الف) بررسی شاخص‌های کلیدی اصلی بخش

۱- تولیدات محصولات کشاورزی

در سال ۱۳۹۲، مجموع اراضی زیر کشت محصولات زراعی آبی و دیم استان معادل ۴۵۳۳۰۰ هکتار بوده که به تفکیک ۱۲۱۶۰۰ هکتار (معادل ۲۷ درصد) زیر کشت محصولات زراعی آبی و ۳۳۱۷۰۰ هکتار (معادل ۷۳ درصد) زیر کشت محصولات زراعی دیم بوده است. سال ۱۳۹۳، اراضی زیر کشت محصولات زراعی آبی و دیم استان معادل ۴۶۰۰۰۰ هکتار بوده که به تفکیک ۱۲۳۵۰۰ هکتار (معادل ۲۷ درصد) زیر کشت محصولات زراعی آبی و ۳۳۶۵۰۰ هکتار (معادل ۲۷ درصد) زیر کشت محصولات زراعی دیم بوده است. سال ۱۳۹۲، مجموع محصولات زراعی تولید شده استان ۱۸۶۶۰۰۰ تن بوده که ۸۳ درصد آن از کشت آبی و مابقی دیم بوده است. سال ۱۳۹۳ کل محصولات زراعی تولید شده استان ۱۸۸۸۰۰۰ تن بوده که ۸۴ درصد آن از کشت آبی و مابقی هم دیم بوده است. طی این سال‌ها سطح کاشت محصولات دیم به نسبت کمتر شده و عملکرد تولید محصولات هم کاهش یافته است.

سطح زیر کشت محصولات باغی استان طی دو سال متوالی ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ به ترتیب شامل ۶۳۳۰۰

هکتار و ۶۴۵۰۰ هکتار بوده است. تولید محصولات باغی استان در سال ۱۳۹۲ به جهت شدت سرمازدگی

باغات استان به میزان ۱۹۲۰۰۰ تن بوده است که در سال ۱۳۹۳ با همان مقدار باغات زیرکشت به جهت عدم سرمازدگی به میزان ۴۱۲۰۰۰ تن افزایش یافته است. سیاست‌ها و حمایت‌های تشویقی و اعطای منابع مالی بلاعوض به باغداران کمکی در راستای افزایش سطح زیر کشت محصولات باغی استان بوده است. همچنین توسعه سامانه‌های جدید و علمی در نظام بهره‌برداری و فعالیت‌های کشاورزی استان در این خصوص مؤثر بوده است.

جدول شماره ۹۵- سطح کاشت و میزان تولید محصولات کشاورزی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۲

محصولات باغی		محصولات زراعی						شرح
تولید (تن)	سطح زیر کشت محصولات باغی (هکتار)	دیم			آبی			
		عملکرد در هکتار (کیلوگرم)	تولید (تن)	سطح کاشت (هکتار)	عملکرد در هکتار (کیلوگرم)	تولید (تن)	سطح کاشت (هکتار)	
۱۹۲۰۰۰	۶۳۳۰۰	۹۸۳	۳۲۶۰۰۰	۳۳۱۷۰۰	۱۲۶۶۵	۱۵۴۰۰۰۰	۱۲۱۶۰۰	۱۳۹۲
۴۱۲۰۰۰	۶۴۵۰۰	۹۲۵	۳۱۱۵۰۰	۳۳۶۵۰۰	۱۲۷۶۵	۱۵۷۶۵۰۰	۱۲۳۵۰۰	۱۳۹۳

مأخذ: سازمان جهاد کشاورزی زنجان

۲- مساحت جنگل‌ها، مراتع و بیابان‌ها

در سال ۱۳۹۰، مساحت عملیات جنگل‌کاری در سطح استان زنجان به مقدار ۵۸۲ هکتار (دولتی و خصوصی) بوده است که این رقم در سال ۱۳۹۳ به ۵۰۵ هکتار کاهش یافته است.

جدول شماره ۹۶- سطح مراتع و جنگلهای استان در دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۳

(واحد: هکتار)

بیابان	مرتع			مساحت جنگل کاری (توسعه جنگل)	مساحت جنگل طبیعی	سال
	فقیر	متوسط	خوب			
۰	۳۷۴۵۹۹	۶۸۲۲۳۷	۸۰۲۲۴	۵۸۲	۹۶۹۷۱	۱۳۹۰
۰	۳۷۴۵۹۹	۶۸۲۲۳۷	۸۰۲۲۴	۴۹۲	۹۷۵۵۳	۱۳۹۱
۰	۳۷۴۵۹۹	۶۸۲۲۳۷	۸۰۲۲۴	۲۱۲	۹۷۵۵۳	۱۳۹۲
۰	۳۷۴۵۹۹	۶۸۲۲۳۷	۸۰۲۲۴	۵۰۵	۹۷۵۵۳	۱۳۹۳

مأخذ: سالنامه آماری، سال‌های مختلف.

۳- تولیدات دامی و آبزیان در استان زنجان

مقدار تولید محصولات دامی استان در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ به ترتیب ۲۴۱ و ۲۲۹ هزار تن بوده است. مقایسه ارقام تولیدی محصولات دامی این دو سال نشان می‌دهد که تولید محصولات دامی از روند کاهشی برخوردار بوده است. طوری که متوسط رشد سالانه تولید محصولات دامی در طی این دو سال ۴/۹۸- درصد و کاهش نسبی سالانه آن هم ۱۰۲ هزار تن بوده است.

همچنین طی سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۳ مقدار تولید محصولات آبی استان از ۱۷/۵ هزار تن در سال ۱۳۹۲ به ۱۲/۵ هزار تن در سال ۱۳۹۳ کاهش یافته است؛ بنابراین روند رشد تولید محصولات دامی طی این دو سال هم از شاخص منفی برخوردار بوده است.

جدول شماره ۹۷- تولیدات دامی و آبزیان استان در دوره ۱۳۹۲-۱۳۹۳

(واحد: هزار تن)

آبزیان	محصولات دامی	سال
۱۷/۵	۲۴۱	۱۳۹۲
۱۲/۵	۲۲۹	۱۳۹۳

مأخذ: سالنامه آماری، سال‌های مختلف.

۴- شاخص‌های کلان بخش کشاورزی (بهره‌وری نیروی کار بخش)

بر اساس نتایج سرشماری نیروی کار سال ۱۳۹۲ استان، مجموع شاغلان بخش کشاورزی استان ۹۴۳۲۳ نفر بوده است. همین‌طور در سال ۱۳۹۲، سهم بخش کشاورزی از تولید ناخالص داخلی استان ۲۵۵۱۳۸۹۹ میلیون ریال بوده است. بدین ترتیب بهره‌وری نیروی کار بخش کشاورزی ۲۷۰/۵ میلیون ریال بوده است.

جدول شماره ۹۸- شاخص کلان بخش کشاورزی سال ۹۲-۱۳۹۰

(میلیون ریال)

بخش کشاورزی			شرح
بهره‌وری نیروی کار	شاغلین	ارزش افزوده به قیمت جاری	
۹۵/۲	۱۰۴۴۰۷	۹۹۳۰۸۹۰	۱۳۹۰
۱۷۰/۲	۹۵۹۸۸	۱۶۳۳۹۱۸۶	۱۳۹۱
۲۷۰/۵	۹۴۳۲۳	۲۵۵۱۳۸۹۹	۱۳۹۲

مأخذ: ۱- حساب تولید استان‌ها در سال‌های مختلف. ۲- سالنامه آماری، سال‌های مختلف.

۵- مزیت نسبی بخش

طی دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۲، مزیت نسبی استان زنجان در بخش‌های زراعت و باغداری، دامداری، مرغداری، پرورش کرم ابریشم، زنبور عسل و شکار و همچنین جنگلداری، ماهیگیری بیشتر از ۱ بوده و بدین ترتیب این بخش در استان از مزیت نسبی برخوردار است.

$$RCA = \frac{\frac{\text{ارزش افزوده بخش بخش کشاورزی استان}}{\text{تولید ناخالص داخلی استان بدون نفت}}}{\frac{\text{ارزش افزوده بخش بخش کشاورزی در کشور}}{\text{تولید ناخالص داخلی کشور بدون نفت}}}$$

جدول شماره ۹۹- مزیت نسبی بخش کشاورزی استان برحسب گروه‌های اصلی در سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۲

واحد: درصد

سال	زراعت و باغداری	دامداری مرغداری، پرورش کرم ابریشم و زنبورعسل و شکار	جنگلداری	ماهگیری	کل بخش کشاورزی
۱۳۹۰	۲/۴۲	۲/۱۶	۱/۳۶	۱/۳۰	۲/۳۳
۱۳۹۱	۲/۳۸	۲/۰۲	۰/۸۸	۱/۱۰	۲/۲۶
۱۳۹۲	۲/۲۶	۱/۹۲	۰/۸۸	۱/۲۰	۲/۱۷

مأخذ: ۱- حساب تولید استان‌ها در سال‌های مختلف. ۲- سالنامه آماری، سال‌های مختلف.

جدول شماره ۱۰۰- میزان نسبت مصرف واسطه به ستانده بخش کشاورزی استان برحسب گروه‌های اصلی در سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۲

واحد: درصد

شرح فعالیت‌ها	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
کشاورزی، شکار و جنگلداری	۳۶/۱	۳۴/۶	۳۲/۷
زراعت و باغداری	۲۹	۲۵/۶	۲۵/۴
دامداری، مرغداری، پرورش کرم ابریشم و زنبور عسل و شکار	۴۹/۵	۵۱/۲	۵۰/۵
جنگلداری	۴۰/۲	۱۷/۸	۱۲/۸
ماهگیری	۴۰/۹	۴۰/۸	۴۰/۸

مأخذ: ۱- حساب تولید استان‌ها در سال‌های مختلف ۲- سالنامه آماری، سال‌های مختلف.

طی سه سال نسبت مصرف واسطه به ستانده فعالیت جنگل کاری استان از ۴۰/۲ درصد به ۱۲/۸ درصد کاهش یافته است.

صنعت و معدن

به طور کلی در بخش صنعت و معدن گسترش بخش خصوصی، صنایع نوین، تقویت مزیت‌های رقابتی و توسعه صنایع مبتنی بر منابع طبیعی، صنایع کوچک، ایجاد زیربنایها، اصلاح ساختار دولت در جهت ایفای نقش حاکمیتی آن تأمین منابع مالی تدوین و گسترش استانداردها از اهمیت خاصی برخوردار است. انتظار از بخش صنعت به دلیل ویژگی و توانایی آن در تحقق بخش مهمی از چشم‌انداز رشد و توسعه مستمر، باثبات و پرشتاب ملی و استانی بسیار بالاست.

الف) شاخص‌های کلیدی اصلی بخش

۱- تولیدات بخش صنعت و معدن

ارزش افزوده و سهم آن از تولید استان

مطابق نتایج حساب‌های تولید سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۰ استان، ارزش افزوده بخش صنعت استان به ترتیب سالها عبارت است از: ۱۰۴۶۴۲۳ میلیون ریال، ۱۴۶۱۵۶۷۸ میلیون ریال و ۱۸۵۱۴۱۸۶ میلیون ریال بوده است، بنابراین سهم ارزش افزوده بخش صنعت و معدن استان طی این دوره به ترتیب ۱۹/۳ درصد، ۲۰/۹ درصد و ۱۹/۵ درصد بوده است.

تعداد شاغلین بخش

مطابق نتایج مربوط به سرشماری نیروی کار سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۰ استان، تعداد شاغلین بخش صنعت استان به ترتیب ۱۰۴۰۹۴ نفر (معادل ۳۳/۲ درصد کل شاغلین)، ۱۰۳۰۱۹ نفر (معادل ۳۳/۷ درصد کل شاغلین) و در سال ۱۳۹۲ هم ۹۷۰۰۹ نفر (معادل ۲۵/۶ درصد کل شاغلین) بوده است. کاهش سهم و تعداد شاغلین صنعت متأثر از کاهش کلی شاغلین استان بوده است.

مزیت نسبی بخش

همان‌طور که در جدول فوق ملاحظه می‌شود، مزیت نسبی (بدون نفت) بخش صنعت و معدن استان همواره بزرگ‌تر از یک بوده است و به عبارت دیگر اعداد جدول فوق نشان‌دهنده وجود مزیت نسبی در بخش صنعت و معدن استان زنجان است.

**جدول شماره ۱۰۱- میزان نسبت مصرف واسطه به ستانده بخش صنعت ومعدن
استان برحسب گروه‌های اصلی در سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۲**

واحد: درصد

میزان نسبت مصرف واسطه به ستانده بخش صنعت ومعدن استان	ارزش افزوده بخش		شرح
	ستانده	مصرف واسطه	
۶۲/۸	۲۸,۱۷۱,۳۳۱	۱۷,۷۰۴,۹۰۷	۱۳۹۰
۶۲/۴	۳۸,۸۹۸,۱۵۷	۲۴,۲۸۲,۴۷۹	۱۳۹۱
۶۸/۹	۵۹,۶۰۱,۸۶۶	۴۱,۰۸۷,۶۸۰	۱۳۹۲

مأخذ: حساب تولید سالهای ۱۳۹۰-۱۳۹۲ استان و محاسبه گزارش

**جدول شماره ۱۰۲- مزیت نسبی بخش صنعت و معدن استان در
سال‌های ۹۲-۱۳۹۰**

مزیت نسبی صنعت ومعدن	تولید بدون نفت		ارزش افزوده بخش		شرح
	کشور	استان	کشور	استان	
۰/۶۴	۵۱۲۲۳۳۴۱۷۱	۵۳۸۱۲۴۵۰	۹۳۷۹۵۴۶۹۰	۱۰۴۶۱۳۱۹	۱۳۹۰
۰/۸۳	۶۵۱۳۶۵۲۳۳۷	۶۹۶۲۱۳۶۷	۱۲۰۴۶۹۵۲۵۱	۱۴۶۱۵۶۷۸	۱۳۹۱
۰/۷۶	۸۷۶۱۵۷۱۵۶۵	۹۴۶۲۳۳۶۳	۱۵۵۵۷۶۶۲۳۵	۱۸۵۱۴۱۸۶	۱۳۹۲

مأخذ: پیشین

۲- کارگاه‌های صنعتی ده نفر کارکن و بیشتر

- بهره‌وری سرمایه:

این شاخص نشان می‌دهد که به ازای یک واحد سرمایه چقدر تولید صورت می‌گیرد. برای محاسبه آن از تقسیم میزان ارزش افزوده در کارگاه‌های صنعتی به میزان انباشت سرمایه این بخش ضرب درصد به دست می‌آید. در صورت عدم وجود آمار مربوط به انباشت سرمایه می‌توان از میزان سرمایه‌گذاری انجام گرفته در بخش استفاده کرد.

- **تمرکز نیروی انسانی:** برای محاسبه این شاخص از نسبت شاغلین بخش کارگاهی به کل جمعیت شاغل به دست می‌آید.

جدول شماره ۱۰۳ - شاخص کارگاه های صنعتی ۴۹-۱۰ نفر کارکن استان در

سالهای ۹۲-۱۳۹۰

سال	ارزش افزوده (میلیون ریال)	ارزش تولیدات (میلیون ریال)	شاغلان (نفر)
۱۳۹۰	۷۸۲۰۰۷	۲۰۴۷۹۹۰	۲۸۱۷
۱۳۹۱	۱۳۵۷۷۶۶	۴۰۰۹۴۰۰	۳۲۷۸
۱۳۹۲	۱۴۷۳۱۲۳	۴۹۶۲۶۰۳	۳۰۰۳

مأخذ: سالنامه آماری کشوری سالهای مربوطه، محاسبه گزارش

ادامه جدول شماره ۱۰۳

سال	صادرات (هزار دلار)	صادرات (میلیون ریال)	سرنانه سودآوری (میلیون ریال)	تمرکز نیروی انسانی (درصد)	مصرف واسطه به ستانده (درصد)
۱۳۹۰	۲۳۷۶۳	۱۸۲۴	۲۷۸	۰/۹	۶۴
۱۳۹۱	۳۱۱۵	۷۵۳۸۸	۴۱۴	۱/۰۷	۶۸
۱۳۹۲	۵۸۶۸	۱۶۹۴۶۶	۴۹۱	۱/۰۱	۷۱

مأخذ: پیشین

جدول شماره ۱۰۴ - شاخص کارگاه های صنعتی ۵۰ نفر کارکن و بیشتر استان

در سالهای ۹۲-۱۳۹۰

سال	ارزش افزوده (میلیون ریال)	ارزش تولیدات (میلیون ریال)	شاغلان (نفر)
۱۳۹۰	۸۱۰۲۲۲۷	۱۹۲۹۴۳۴۵	۲۱۱۷۵
۱۳۹۱	۱۰۹۳۷۱۴۹	۲۵۵۳۷۷۷۱	۲۰۴۳۷
۱۳۹۲	۱۳۹۲۹۶۱۰	۴۱۴۵۰۶۲۴	۲۱۴۸۱

مأخذ: پیشین

ادامه جدول شماره ۱۰۴

سال	صادرات (هزار دلار)	صادرات (میلیون ریال)	سرنانه سودآوری (میلیون ریال)	تمرکز نیروی انسانی (درصد)	مصرف واسطه به ستانده (درصد)
۱۳۹۰	۲۲۰۱۴۱	۲۷۲۳۱۱۴	۳۸۳	۶/۷۵	۶۰
۱۳۹۱	۱۸۱۲۴۳	۴۳۵۱۰۱۳	۵۳۵	۶/۶۹	۵۹
۱۳۹۲	۱۷۲۷۳۹	۵۱۷۷۰۰۴	۶۴۸	۷/۲	۶۷

مأخذ: پیشین

- تحلیل تجارت خارجی (بازرگانی)

تجارت خارجی به مفهوم مبادله کالا و خدمات یک منطقه با منطقه دیگر که هر یک در تولید کالایی که صادر می‌شود مزیت نسبی دارند. به عبارت دیگر کشوری که در تولید کالایی مزیت نسبی دارد آن را صادر کرده و در عوض سایر کالاهای موردنیاز خود را وارد می‌کند. استان زنجان صادرکننده واردکننده هر یک از کالاهای کشاورزی، صنعتی و پتروشیمی در سال‌های مختلف بوده است.

الف) بخش بازرگانی خارجی استان

۱- صادرات کالا

سال ۱۳۹۰، ارزش صادرات انواع کالا از گمرک استان برحسب تعرفه‌های گمرکی به میزان ۲۴۱۹۰۲۱ میلیون ریال بوده است. در همین خصوص سهم ارزش کالاهای صادراتی بخش صنعت رقم ۹۰٫۳ درصد بوده و از بالاترین سهم صادراتی برخوردار بوده است.

سال ۱۳۹۳، ارزش صادرات کالا از گمرک استان برحسب تعرفه‌های گمرکی به میزان ۶۷۲۴۷۱۰ میلیون ریال بوده و سهم بخش صنعت هم ۹۰ درصد از کل صادرات بوده است. متوسط رشد سالانه ارزش صادرات کالا طی سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۳ به میزان ۲۹/۱ درصد و میزان افزایش صادرات هم طی این چهار سال ۱۷۸ درصد بوده است.

جدول شماره ۱۰۵- ارزش صادرات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

واحد: میلیون ریال - درصد

سال	ارزش صادرات				
	کل	کشاورزی	صنعتی	معدنی	پتروشیمی
۱۳۹۰	۲۴۱۹۰۲۱	۱۴۶۱۸۱	۲۱۸۴۸۴۹	۲۳۴۷۰	۶۴۵۲۱
۱۳۹۱	۴۴۰۰۳۳۰	۲۵۳۴۴۷	۳۹۳۴۲۱۴	۴۱۰۹۷	۱۷۱۵۷۲
۱۳۹۲	۶۵۸۱۴۱۰	۶۶۵۵۶۱	۵۶۹۲۶۷۳	۱۲۷۲۸۱	۹۵۸۹۵
۱۳۹۳	۶۷۲۴۷۱۰	۵۱۰۱۷۱	۶۰۵۲۹۵۷	۸۳۲۵۸	۷۸۳۲۴
متوسط رشد سالانه	۲۹/۱	۳۶/۷	۲۹	۳۷/۲	۵

مأخذ: سالنامه آماری استان طی سالهای مربوطه.

جدول شماره ۱۰۶- سهم ارزش صادرات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

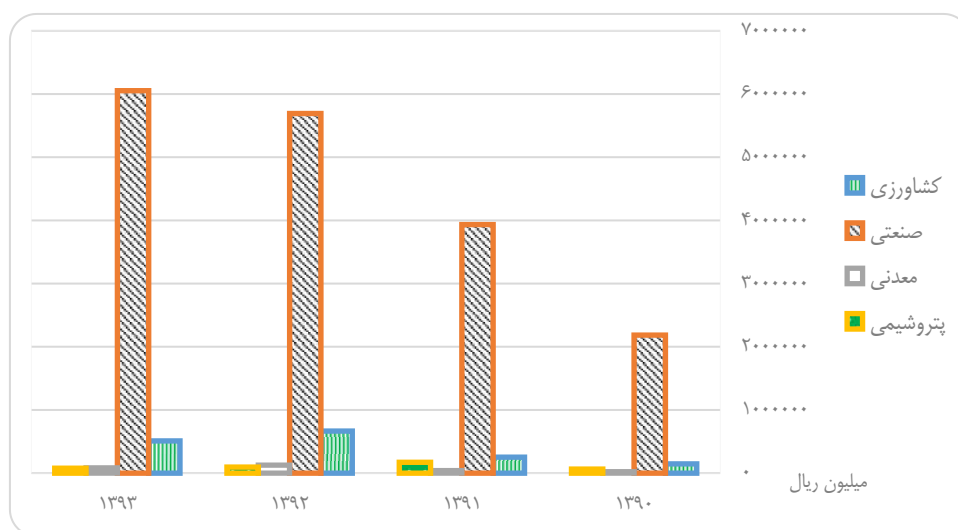
واحد: درصد

سال	ارزش صادرات			
	کل	کشاورزی	صنعتی	معدنی
۱۳۹۰	۱۰۰	۶	۹۰/۳	۱/۰
۱۳۹۱	۱۰۰	۵/۸	۸۹/۴	۰/۹
۱۳۹۲	۱۰۰	۱۰/۱	۸۶/۵	۱/۹
۱۳۹۳	۱۰۰	۷/۶	۹۰/۰	۱/۲

ماخذ: سالنامه آماری استان طی سالهای مربوطه

در مقایسه و بررسی رشد سالانه بخش‌های صادراتی کالا در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۰، بخش‌های معدن و کشاورزی به ترتیب بارشد سالانه ۳۷/۲ و ۳۶/۷ درصد بالاترین رشد صادرات را داشته‌اند.

نمودار شماره ۲۵- ارزش صادرات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

ماخذ: جدول شماره ۱۰۵

۲- واردات کالا

سال ۱۳۹۰، ارزش واردات انواع کالا از گمرک استان برحسب تعرفه‌های گمرکی به میزان ۱۱۱۳۸۱۸ میلیون ریال بوده که سهم ارزش کالاهای وارداتی بخش صنعت ۷۷/۴ درصد بوده است.

سال ۱۳۹۳، ارزش واردات انواع کالا از گمرک استان برحسب تعرفه‌های گمرکی به میزان ۶۵۲۳۳۱۳ میلیون ریال بوده که سهم بخش صنعت از این واردات ۶۸/۳ درصد از کل واردات این سال بوده است.

رشد سالانه ارزش واردات کالا به استان طی سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۳ به میزان ۵۵/۶ درصد و میزان افزایش صادرات هم طی این چهار سال ۴۸۵/۷ درصد بوده است. رشد سالانه صادرات بخش‌های معدن و کشاورزی در دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۴، به ترتیب ۹۹/۳ و ۹۲/۹ درصد بوده است.

جدول شماره ۱۰۷- ارزش واردات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

واحد: میلیون ریال / (درصد)

سال	ارزش واردات				
	کل	کشاورزی	صنعتی	معدنی	پتروشیمی
۱۳۹۰	۱۱۱۳۸۱۸	۱۸۷۶۸	۸۶۲۲۳۴	۲۸۸۱۲	۲۰۴۰۰۴
۱۳۹۱	۴۱۰۳۰۶۴	۱۲۲۳۷۱	۳۱۷۹۰۶۱	۶۴۴۶۱	۷۳۷۱۷۱
۱۳۹۲	۶۳۵۷۶۲۹	۲۶۳۸۲۳	۴۳۳۸۴۰۹	۲۹۲۰۳۷	۱۴۶۳۳۶۰
۱۳۹۳	۶۵۲۳۳۱۳	۲۵۹۶۸۶	۴۴۵۳۴۴۹	۴۵۴۶۹۴	۱۳۵۵۴۸۴
متوسط رشد سالانه	۵۵/۶	۹۲/۹	۵۰/۸	۹۹/۳	۶۰/۶

مأخذ: سالنامه آماری استان طی سالهای مربوطه

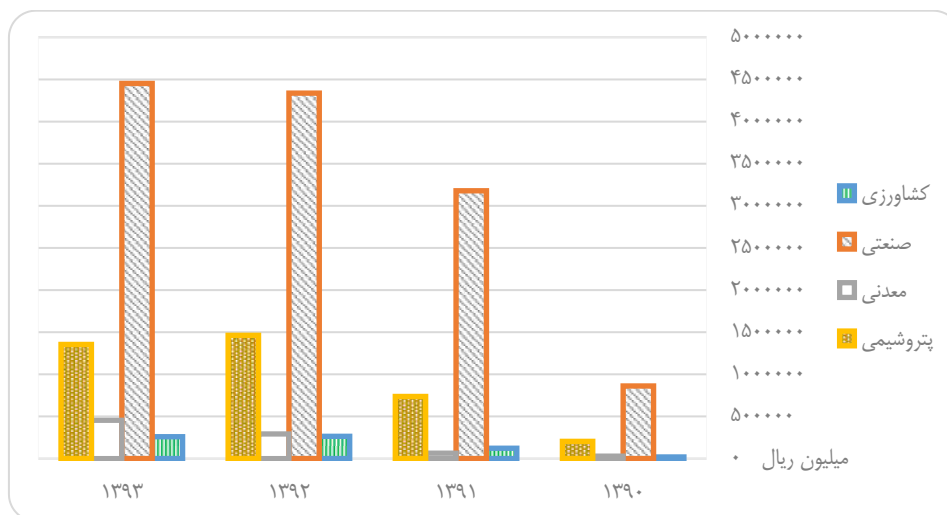
جدول شماره ۱۰۸- سهم ارزش واردات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

واحد: درصد

سال	ارزش واردات				
	کل	کشاورزی	صنعتی	معدنی	پتروشیمی
۱۳۹۰	۱۰۰	۱/۷	۷۷/۴	۲/۶	۱۸/۳
۱۳۹۱	۱۰۰	۳/۰	۷۷/۵	۱/۶	۱۸/۰
۱۳۹۲	۱۰۰	۱/۴	۶۸/۲	۴/۶	۲۳/۰
۱۳۹۳	۱۰۰	۴/۰	۶۸/۳	۷/۰	۲/۸

مأخذ: سالنامه آماری استان طی سالهای مربوطه

نمودار شماره ۲۶- ارزش واردات انواع کالا از گمرک استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

ماخذ: جدول شماره ۱۰۶

بخش سوم

آمایش سرزمین و توازن منطقه ای

فصل اول
آمایش سرزمین

– نظام درآمد – هزینه استان

۱- ضریب برداشت

برای مقایسه میزان برخورداری استان از درآمدهای استان نسبت به مصارف استان می‌توان از مفهوم ضریب برداشت (برخورداری) از درآمد استان استفاده کرد. این ضریب که همان نسبت مصارف عمومی استان به درآمد استان است، میزان برخورداری هر استان از درآمدهای همان استان را نشان می‌دهد. به عبارتی چقدر از درآمدهای استان به خود استان برمی‌گردد. این ضریب برای استان‌های دارای مازاد درآمد کمتر از ۱۰۰ و برای استان‌های دارای کسری درآمد بیشتر از ۱۰۰ است که برای کمتر از ۱۰۰ نشان می‌دهد درآمدهای آن استان نه تنها مصارف استان را پوشش داده بلکه مازاد درآمد آن به خزانه دولت نیز واریز گردیده و صرف توسعه سایر استان‌ها نیز می‌گردد و بیشتر از ۱۰۰ نشان از سطح محرومیت استان و اینکه درآمدهای استان مصارف استان را نه تنها پوشش نمی‌دهد بلکه به میزان بیشتر از ضریب ۱۰۰ می‌بایست از درآمد سایر استان‌ها جهت جبران کسری آن پرداخت گردد.

بر اساس اطلاعات جدول شماره ۹۵، طی چهار سال گذشته (۱۳۹۰-۱۳۹۳) ضریب برداشت درآمدهای استانی این استان به تناسب از ۸۷ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۲۴ درصد در سال ۱۳۹۳ تنزل کرده است. این در حالی است که افزایش درآمدهای مالیاتی استان در این دوره چهار برابر شده است.

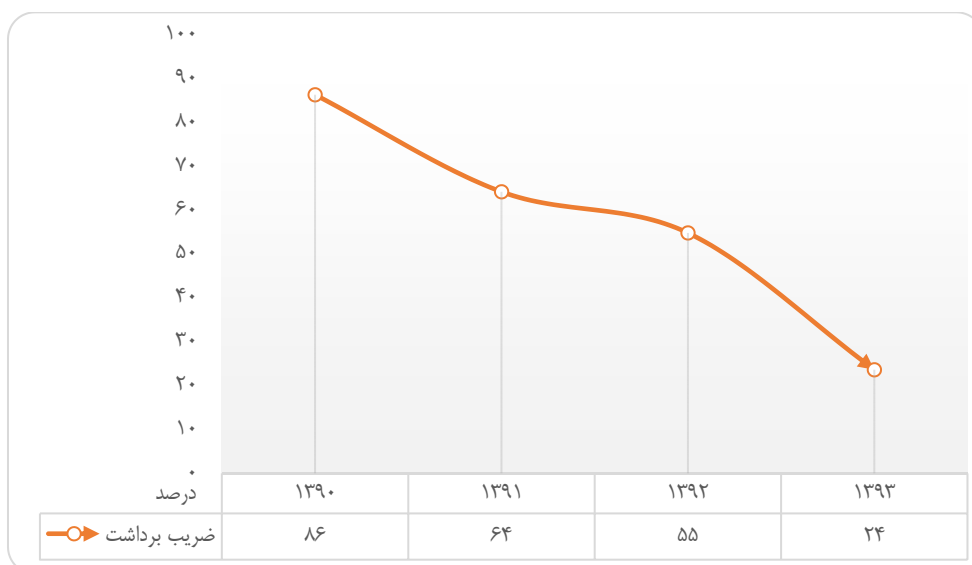
جدول شماره ۱۰۹- ضریب برداشت از درآمدهای استانی سالهای ۹۳-۱۳۹۰

واحد: میلیون ریال / درصد

شرح/سال	درآمد مصوب	اعتبار مصوب تملک دارائی‌های سرمایه‌ای استان	ضریب برداشت
۱۳۹۰	۱۴۵۵۹۵۵	۱۲۶۳۷۳۹	۸۷
۱۳۹۱	۲۴۳۱۷۸۳	۱۵۶۰۱۰۱	۶۴
۱۳۹۲	۲۷۲۱۰۹۲	۱۴۹۰۶۸۱	۵۵
۱۳۹۳	۴۲۳۲۵۳۸	۹۹۹۰۸۲	۲۴

مأخذ: قانون بودجه سال‌های مختلف، معاونت هماهنگی برنامه‌بودجه

نمودار شماره ۲۷- ضریب برداشت از درآمدهای استانی در سالهای ۹۳-۱۳۹۰

مأخذ: جدول شماره ۱۰۹

۲- شاخص نسبت درآمدهای مالیاتی به کل درآمدهای استانی

این شاخص از تقسیم درآمدهای مالیاتی به کل درآمدهای استان حاصل می‌آید. با توجه به اطلاعات جدول شماره ۱۱۰ جایگاه مالیات در درآمدهای استانی از ۸۷/۶ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۸۹/۳ درصد در سال ۱۳۹۳ افزایش یافته است.

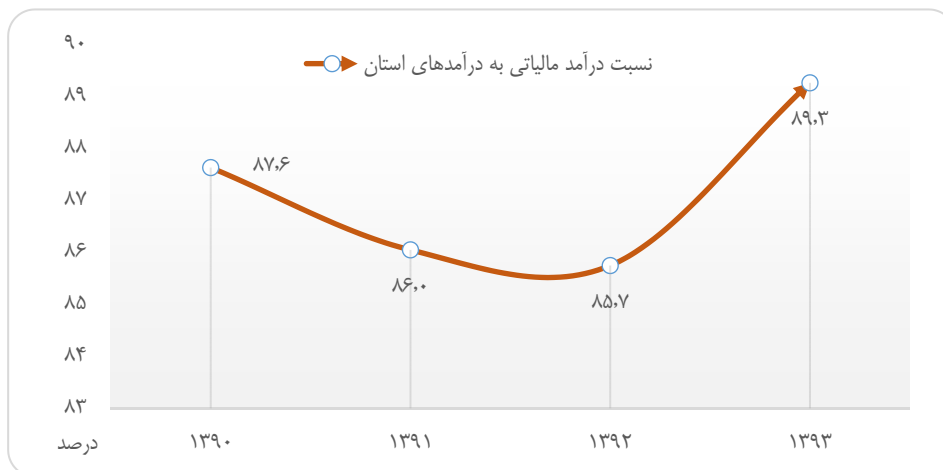
جدول شماره ۱۱۰- عملکرد درآمدهای استانی استان در سال‌های ۹۳-۱۳۹۰

واحد: میلیون ریال / درصد

عنوان	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳
درآمدهای استان	۱۷۳۸۹۲۸	۲۴۲۳۷۵۸	۳۶۰۹۰۱۲	۴۹۸۶۵۴۷
درآمدهای مالیاتی استان	۱۵۲۳۸۸۹	۲۰۸۵۶۳۷	۳۰۹۴۶۹۱	۴۴۵۱۲۵۱
نسبت درآمد مالیاتی به درآمدهای استان	۸۷/۶	۸۶	۸۵/۷	۸۹/۳

مأخذ: پیشین ۱۳۹۴

نمودار شماره ۲۸- نسبت درآمد مالیاتی به کل درآمد استان در سال‌های ۹۳-۱۳۹۰

مأخذ: جدول شماره ۱۱۰

۳- شاخص نسبت درآمدهای مالیاتی به اعتبارات هزینه‌ای استان

این شاخص از تقسیم درآمدهای مالیاتی به عملکرد اعتبارات هزینه‌ای استان حاصل می‌آید؛ که میزان کفایت درآمدهای مالیاتی در تأمین اعتبارات هزینه‌ای را نشان می‌دهد. جدول ذیل نتایج این رابطه را بیان می‌دارد که امکان تأمین اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های مشمول بودجه استانی از محل درآمدهای مالیاتی استان بطور کامل وجود دارد. لازم به توضیح است به دلیل تغییرات قانونی میزان اعتبارات هزینه‌ای دارای رشد یکسانی نیست.

جدول شماره ۱۱۱- نسبت درآمد مالیاتی به اعتبارات هزینه‌ای استانی در

سال‌های ۹۳-۱۳۹۰

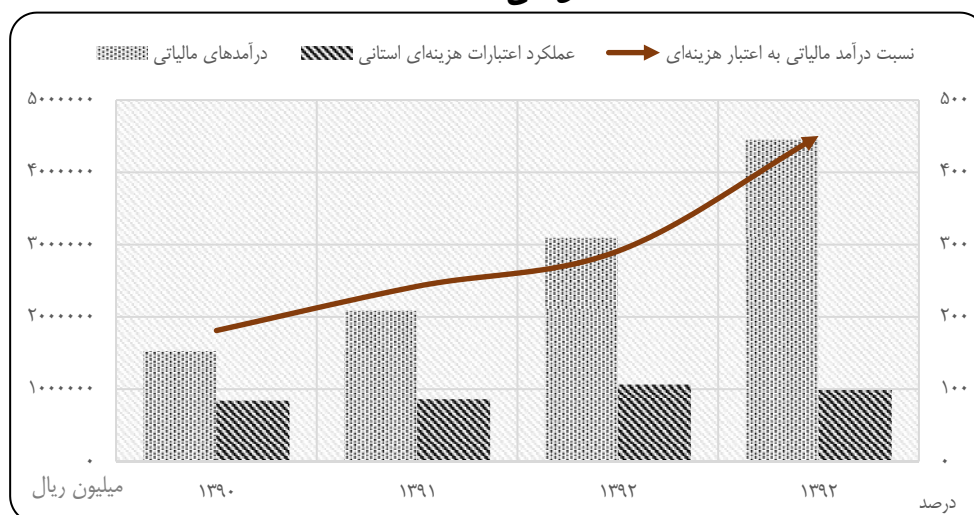
واحد: میلیون ریال / درصد

عنوان	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳
عملکرد درآمدهای مالیاتی	۱۵۲۳۸۸۹	۲۰۸۵۶۳۷	۳۰۹۴۶۹۱	۴۴۵۱۲۵۱
عملکرد اعتبارات هزینه‌ای استانی	۸۴۱۳۲۰	۸۶۰۶۳۵	۱۰۶۳۴۶۸	۹۸۸۳۲۵
نسبت درآمد مالیاتی به اعتبار هزینه‌ای	۱۸۱	۲۴۲	۲۹۱	۴۵۰

مأخذ: ۱- قانون بودجه سال‌های مربوطه، ۲- معاونت هماهنگی برنامه‌بودجه

نمودار شماره ۲۹- نسبت درآمد مالیاتی به اعتبارات هزینه‌ای استان در

سال‌های ۹۳-۱۳۹۰

مأخذ: ۱- جدول شماره ۱۱۱

۴- شاخص خودکفایی مالی

این شاخص از تقسیم درآمدهای استانی به هزینه‌های استانی (هزینه‌های و تملک دارائی‌های سرمایه‌ای) ضربدر صد به دست می‌آید. لازم به ذکر است که خودکفایی مالی برای:

- هزینه‌های جاری
- تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
- کل هزینه‌های جاری + تملک دارایی سرمایه استانی استان قابل محاسبه است.

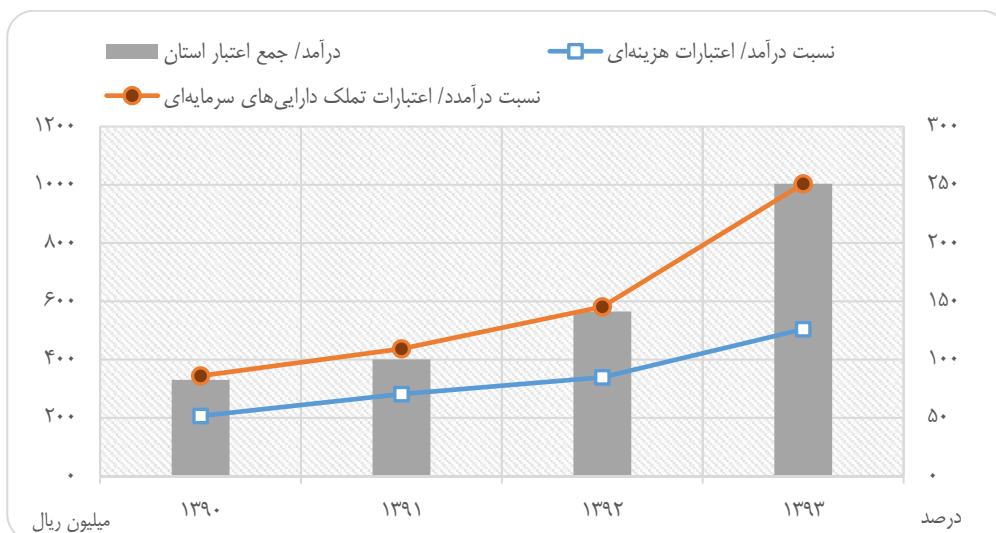
جدول شماره ۱۱۲- شاخص خودکفایی مالی استان ۱۳۹۰-۱۳۹۳

(واحد: میلیون ریال/درصد)

عنوان	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳
درآمدهای استان	۱۷۳۸۹۲۸	۲۴۲۳۷۵۸	۳۶۰۹۰۱۲	۴۹۸۶۵۴۷
جمع اعتبار استان	۲۱۰۵۰۵۹	۲۴۲۰۷۳۶	۲۵۵۴۱۴۹	۱۹۸۷۴۰۷
اعتبارات هزینه‌ای	۸۴۱۳۲۰	۸۶۰۶۳۵	۱۰۶۳۴۶۸	۹۸۸۳۲۵
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۲۶۳۷۳۹	۱۵۶۰۱۰۱	۱۴۹۰۶۸۱	۹۹۹۰۸۲
نسبت درآمد/ اعتبارات هزینه‌ای	۲۰۶/۷	۲۸۱/۶	۳۳۹/۴	۵۰۴/۵
نسبت درآمد / اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۳۷/۶	۱۵۵/۴	۲۴۳/۱	۴۹۹/۱
نسبت درآمد/ جمع اعتبار استان	۸۲/۶	۱۰۰/۱	۱۴۱/۳	۲۵۰/۹

مأخذ: قانون بودجه سال‌های مربوطه، معاونت هماهنگی برنامه‌بودجه

نمودار شماره ۳۰- شاخص خودکفایی مالی استان ۱۳۹۰-۱۳۹۳

ماذ: جدول شماره ۱۱۲

۵- نسبت کل درآمدهای مالیاتی استان به تولید ناخالص داخلی

این شاخص نقش و جایگاه درآمدهای مالیاتی و کار آیی آن را در تولید ناخالص داخلی استان نشان می‌دهد که از تقسیم درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی استان ضربدر صد به دست می‌آید. نسبت مالیات به تولید یکی از مهم‌ترین معیارها و شاخص تحلیل کار آیی نظام مالیاتی هر مجموعه اقتصادی است. جدول زیر تغییرات نسبت کل درآمدهای مالیاتی استان نسبت به تولید ناخالص منطقه‌ای استان را نشان می‌دهد. اولین نتیجه‌ای که از این شاخص می‌توان گرفت تغییرات بطئی در شاخص است. این شاخص روند صعودی پایداری در استان داشته است.

جدول شماره ۱۱۳- شاخص‌های درآمدی و اعتبارات استانی استان در

سال‌های ۹۲-۱۳۸۹

واحد: میلیون ریال- درصد

عنوان	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
تولید ناخالص داخلی	۵۴۱۳۷۰۷۶	۶۹۹۲۲۱۹۵	۹۵۰۰۷۸۴۶
درآمد مالیاتی	۲۰۸۵۶۳۷	۳۰۹۴۶۹۱	۴۴۵۱۲۵۱
نسبت مالیاتی	۴	۴	-۵

مأخذ: ۱- حساب تولید استان در سال‌های مختلف ۲- قانون بودجه سال‌های مربوطه ۳- محاسبه گزارش.

بخش چهارم
تامین امنیت ملی

فصل اول
امور قضایی

فصل ششم: امور قضایی

– امور قضایی و امنیتی

مجموعه وظایفی نظیر استقرار نظم و امنیت، تأمین حقوق فردی و اجتماعی و گسترش عدالت و تضمین آزادی‌های قانونی و مشروع، پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین، اثربخشی نظام نظارت و بازرسی و... از جمله عناوین برجسته در حیطه اجرایی امور قضایی و امنیتی به شمار می‌رود.

الف) عملکرد شاخص‌های کلیدی اصلی بخش

۱- تعداد زندانی به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر

سال ۱۳۹۰ تعداد زندانیان ورودی استان ۶۴۱۶ نفر بوده که از این تعداد ۱۶۶۲ نفر در زندان باقی‌مانده و مابقی خارج شده‌اند. سال ۱۳۹۱ تعداد زندانیان ورودی استان ۶۷۸۹ نفر بوده که از این تعداد ۲۱۴۷ نفر در زندان باقی‌مانده و مابقی از آن خارج شده‌اند.

سال ۱۳۹۲، تعداد زندانیان ورودی استان ۶۴۵۰ نفر و تعداد زندانی باقی‌مانده در آن ۲۲۰۸ نفر بوده است. در نهایت در سال ۱۳۹۳ تعداد زندانیان ورودی استان ۶۸۹۹ نفر بوده از این تعداد زندانی ۲۳۹۹ نفر در زندان باقی‌مانده و مابقی از آن خارج شده‌اند؛ بنابراین طی سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۳ شاخص تعداد زندانیان ورودی به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت استان ۶۳۲ نفر بوده است که در سال ۱۳۹۳ با روند صعودی به ۶۵۷ نفر رسیده است.

۲- تعداد تصادفات درون شهری و برون شهری

سال ۱۳۹۰، تعداد تصادفات و سایل نقلیه استان درون شهری استان ۲۵۱۶ فقره بوده که در سال ۱۳۹۱ به ۲۴۸۱ فقره کاهش یافته است. طبق این اطلاعات، خو شبختانه طی سه سال گذشته از تعداد تصادفات و سایل نقلیه درون شهری کاسته شده است و مقدار کاهش آن هم به میزان ۳۴- درصد بوده است. در همین خصوص سهم تصادفات و سایل نقلیه درون شهری از کل تصادفات و سایل نقلیه استان در دوره مطالعه ۵۱ درصد بوده است؛

سال ۱۳۹۰، میزان تصادفات و سایل نقلیه برون شهری استان، ۲۶۵۶ فقره، سال ۱۳۹۱، ۲۷۰۶ فقره، سال ۱۳۹۲، ۲۶۴۳ فقره و در سال ۱۳۹۳ هم ۲۶۵۱ فقره بوده است. بنابراین در این دوره شاهد کم شدن تعداد تصادفات و سایل نقلیه برون شهری هستیم. طوری که طی این سال‌ها به میزان ۱۲- درصد از تعداد

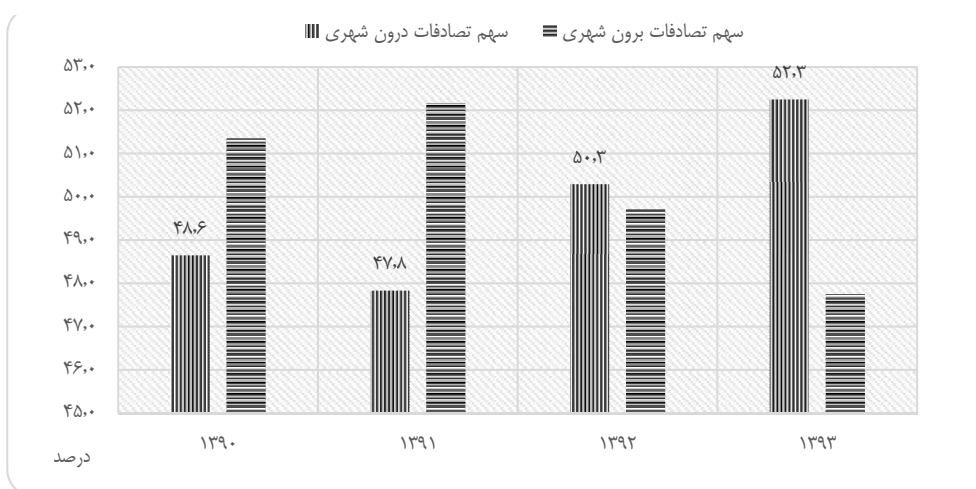
تصادفات برون شهری استان کاسته شده است. سهم تصادفات برون شهری از کل تصادفات وسایل نقلیه استان در دوره موردبررسی ۴۹ درصد بوده است.

جدول شماره ۱۱۴ - مقدار و سهم تصادفات وسایل نقلیه شهری و برون شهری استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

سال	تعداد تصادفات وسيله نقلیه درون شهری	تعداد تصادفات وسيله نقلیه برون شهری	کل تصادفات وسيله نقلیه استان	سهم تصادفات درون شهری	سهم تصادفات برون شهری
۱۳۹۰	۲۵۱۶	۲۶۵۶	۵۱۷۲	۴۸/۶	۵۱/۴
۱۳۹۱	۲۴۸۱	۲۷۰۶	۵۱۸۷	۴۷/۸	۵۲/۲
۱۳۹۲	۲۶۷۴	۲۶۴۳	۵۳۱۷	۵۰/۳	۴۹/۷
۱۳۹۳	۲۹۰۱	۲۶۵۱	۵۵۵۲	۵۲/۳	۴۷/۷

مأخذ: ۱- سالنامه آماری استان در سال‌های مختلف. ۲- محاسبه گزارش

نمودار شماره ۳۱ - سهم تصادفات درون شهری و برون شهری از کل تصادفات استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

مأخذ: جدول شماره ۱۱۴

۳- نسبت تعداد پرونده‌های مختومه در دادگاه عمومی و تجدیدنظر به تعداد شعب^۵

سال ۱۳۸۹ تعداد شعب فعال مراجع قضایی استان (دادگاه‌های عمومی، انقلاب و تجدیدنظر) ۴۱ شعبه گزارش شده است. چنانکه در سال ۱۳۸۸ تعداد شعب فعال مراجع قضایی استان ۴۶ شعبه بوده است. در سال ۱۳۸۹ تعداد پرونده‌های مختومه دادگاه‌های عمومی استان ۷۷۴۰ پرونده بوده است و همچنین تعداد پرونده‌های مختومه در دادگاه‌های تجدیدنظر هم ۵۷۵۰ پرونده گزارش شده است. شاخص نسبت تعداد پرونده‌های مختومه در دادگاه‌های عمومی و تجدیدنظر به تعداد شعب رقم ۳۲۹ است.

جدول شماره ۱۱۵- شاخص‌های بخش امور قضایی استان در دوره ۹۳-۱۳۹۰

سال / شرح	تعداد زندانی به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت (نفر)	نسبت پرونده قضایی به تعداد قاضی	نسبت تعداد قاضی به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت (نفر)	نسبت تعداد پرونده‌های مختومه به تعداد شعب
۱۳۹۰	۶۸۹	*	*	*
۱۳۹۱	۶۶۱	*	*	*
۱۳۹۲	۶۲۱	*	*	*

مأخذ: ۱- سالنامه آماری سال‌های مختلف. ۲- محاسبه گزارش. *اطلاعات در زمان تدوین گزارش در دسترس نبود.

۵- اطلاعات مربوط به سالهای ۱۳۹۳-۱۳۹۰ این بند از گزارش از طرف دستگاه مربوطه ارائه نشد.

بخش پنجم

نوسازی دولت و ارتقای اثربخشی حاکمیت

فصل اول
نظام اداری و مدیریت

۱- کارایی و بهره‌وری اداری و مدیریتی استان

بهره‌وری عوامل مختلف تولید نظیر کار و سرمایه به معنی میزان ستانده حاصل از تولید درازای به‌کارگیری واحد معین از این نهاده‌هاست.

برای محاسبه بهره‌وری نیروی کار در واقع می‌بایست کل ستانده تولید بر میزان دستمزد نیروی کار محاسبه شود، از آنجایی که میزان کل دستمزد نیروی کار در دسترس نیست؛ لذا برای محاسبه بهره‌وری نیروی کار، تعداد شاغلین کار را در نظر گرفته‌ایم. برای محاسبه بهره‌وری نهاده سرمایه، از آنجایی که اطلاعات کل سرمایه موجود یا میزان سرمایه‌گذاری استان به‌طور دقیق در دسترس نیست، لذا صرفاً در این قسمت به بهره‌وری نیروی کار بخش پرداخته شده است.

بر اساس اطلاعات جداول شماره طی سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۰ شاخص کلی بهره‌وری نیروی کار استان به ترتیب سال عبارت است از ۱۷۱/۶، ۱۷۶ و ۳۱۷ میلیون ریال بوده است. طی سه سال مذکور بخش خدمات بیشترین بهره‌وری نیروی کار در میان بخش‌های مختلف اقتصادی را داشته است. بخش صنعت نیز در مرتبه دوم قرار گرفته است

بیشترین رشد بهره‌وری نیروی کار از میان بخش‌های مختلف اقتصادی استان، مربوط به بخش کشاورزی استان است. طوری که در سال ۱۳۹۰ بهره‌وری نیروی کار این بخش معادل ۹۵/۱ میلیون ریال بوده است که در سال ۱۳۹۲ به رقم ۲۷۰/۵ میلیون ریال صعود نموده است.

جدول شماره ۱۱۶- بهره‌وری نیروی کار استان به تفکیک بخش در سال ۱۳۹۰

سال ۱۳۹۰ (واحد: میلیون ریال، نفر، درصد)			شرح
بهره‌وری نیروی کار	شاغلین	ارزش افزوده به قیمت جاری	
۹۵/۱	۱۰۴۴۰۷	۹۹۳۰۸۹۰	کشاورزی
۱۷۵/۸	۱۰۴۰۹۴	۱۸۳۰۳۳۱۸	صنعت ^۱
۲۳۹	۱۰۵۰۳۴	۲۵۰۹۹۸۷۷	خدمات
۱۷۲/۵	۳۱۳۵۳۵	۵۴۰۷۹۱۷۸	تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)
۱۷۱/۶	۳۱۳۵۳۵	۵۳۸۱۲۴۵۰	تولید ناخالص داخلی - بدون نفت

مأخذ: ۱- پیشین

۱- شامل بخش‌های معدن، آب، برق، گاز و ساختمان

جدول شماره ۱۱۷- بهره‌وری نیروی کار استان به تفکیک بخش در سال ۱۳۹۱

سال ۱۳۹۱ (واحد: میلیون ریال، نفر، درصد)			شرح
ارزش افزوده به قیمت جاری	ارزش افزوده به قیمت جاری	ارزش افزوده به قیمت جاری	
۱۷۰/۲	۹۵۹۸۸	۱۶۳۳۹۱۸۶	کشاورزی
۲۲۶/۷	۱۰۳۰۱۹	۲۳۳۵۵۲۴۱	صنعت ^۲
۲۷۵/۸	۱۰۶۶۸۸	۲۹۴۲۸۹۸۴	خدمات
۱۷۶/۹	۳۰۵۶۹۵	۵۴۰۷۹۱۷۸	تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)
۱۷۶/۰	۳۰۵۶۹۵	۵۳۸۱۲۴۵۰	تولید ناخالص داخلی - بدون نفت

مأخذ: ۱- پیشین

جدول شماره ۱۱۸- بهره‌وری نیروی کار استان به تفکیک بخش در سال ۱۳۹۲

سال ۱۳۹۲ (واحد: میلیون ریال، نفر، درصد)			شرح
ارزش افزوده به قیمت جاری	ارزش افزوده به قیمت جاری	ارزش افزوده به قیمت جاری	
۲۷۰/۵	۹۴۳۲۳	۲۵۵۱۳۸۹۹	کشاورزی
۳۰۷/۹	۹۷۰۰۹	۲۹۸۷۳۴۶۹	صنعت
۳۶۳/۴	۱۰۷۱۵۸	۳۸۹۳۹۶۴۷	خدمات
۳۱۸/۳	۲۹۸۴۹۰	۹۵۰۱۴۳۶۳	تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)
۳۱۷/۰	۲۹۸۴۹۰	۹۴۶۲۳۳۶۳	تولید ناخالص داخلی - بدون نفت

مأخذ: ۱- پیشین

۲- شامل بخش های معدن، آب، برق، گاز و ساختمان

۲- اندازه دولت محلی

این شاخص اندازه دولت محلی را در استان نشان می‌دهد که چقدر دولت در فعالیتهای اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی استان نقش دارد که از تقسیم اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه استانی به کل تولید ناخالص داخلی استان، ضربدر صد به دست می‌آید.

جدول شماره ۱۱۹- شاخص‌های دولت محلی استان در سال‌های ۹۳-۱۳۹۰

(درصد)

سال	اندازه دولت محلی در استان	نسبت بودجه جاری به بودجه کل استان
۱۳۹۰	۴	۴۰
۱۳۹۱	۳/۵	۳۶
۱۳۹۲	۲/۷	۴۱
۱۳۹۳	- (۱)	۵۰

مأخذ: محاسبات گزارش.